Library of Congress
SERIAL DIVISION
JOURNALISM

THIS PAPER WAS MAILED
WEDNESDAY, DEC. 30, 1986.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **A. Zaube**, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618; California Editor **Kārlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 1 | SESTDIENA, 1987. GADA 3. JANVĀRIS | 36. GADS | SATURDAY, JANUARY 3, 1987.

SECOND CLASS MAIL | REGISTRATION NUMBER 2249 | CENA 1.25 DOL.

Daudz laimes Jaunajā gadā!

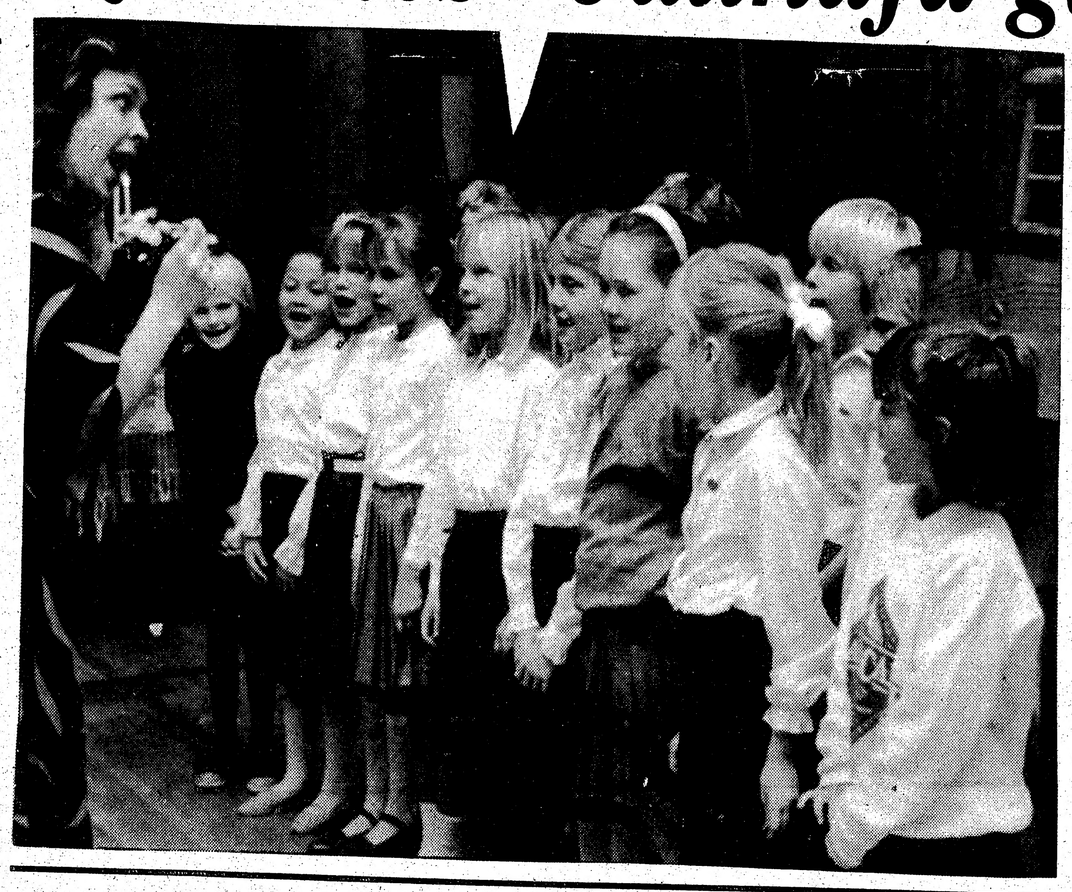

Aleksandrs Ķegumnieks.

Skatīsimies īstenībai acīs

Sākot Jauno gadu, vēlēsim viens otram veselību — dārgāko mantu, kuŗas vērtību mēs spējam pilnībā novērtēt tikai tad, kad ļaunas slimības vai gadu nastas dēļ mēs esam spiesti raudzīties acīs rūgtai īstenībai.

Lai patiesa mīlestība valdītu katrā latviešu ģimenē, jo tā ir visu labo tikumu pamatā. Tā būtu jāmeklē arī mūsu sabiedriskos centienos, lai mums nebūtu jārunā par saticības, iecietības, devības vai labās gribas trūkumu.

Jaunajā gadā lai mēs, trimdas latvieši, sev atgādinām, ka joprojām esam vēl tikai politiskie bēgļi, kam Dievs un Māte Latvija uzlikusi pildīt atbildīgu vēsturisku sūtību.

Mums visiem spēkiem jāturpina apziņīga cīņa par brīvības atkaŗošanu mūsu tautai, kas vēl joprojām smok nežēlīgas varas žņaugos.

Raudzīsimies īstenībai acīs, jo tikai tā mēs spēsim samulsumu un vājumu atvietot ar mērķtiecīgu spēku.

Mēs esam nobažījušies par ticīgo un baznīcu vajāšanām okupētajā Latvijā.

Amerikāņu mācītājs, kas pagājušā vasarā piedalījās Jūrmalas konferencē, nesen televīzijā runāja par to, ko viņš redzējis dažu latviešu dievnamu apmeklējumu laikā. Rīgā Kremļa propagandisti viņam stāstījuši, ka 60 proc. pilsoņu esot ateisti, un tikai 40 proc. uzskatot sevi par ticīgiem, bet tikai 5 proc. spējot uzturēt savu baznīcu. Baznīcēnu starpā nebūšot neviena jaunieša, jo tie esot audzināti un pārliecināti par to, ka Dieva un eņģeļu neesot. Pieminētais mācītājs Devērs par lielu pārsteigumu mazajā baznīciņā Rīgas tuvumā nebūt nav sastapis tikai vecas sieviņas, bet lielu pulku gados jaunu baznīcēnu. Te jāpiezīmē, ka arī Polijā tā ir jaunatne, kas baznīcās meklē mieru un smeļas nacionālās apziņas spēku.

Te, Rietumu pasaulē, mūs neviens nevajā reliģiskas pārliecības dēļ. Lielās svētku dienās mūsu baznīcas ir dievlūdzēju pārpildītas, bet kādu ainu mēs redzam parastā svētdienas dievkalpojumā? Cik no 2000 dvēseļu lielas draudzes mēs redzam sežot baznīcas solos parastajā svētdienas dievkalpojumā? Cik no 400 draudzes locekļiem klausās svētdienā draudzes gana vārdos? Jūs neticēsit — tikai 15 vai 20. Kur pārējie? Vai tiem no Dieva nekā vairs nevajag? Es neticu, ka tie ir tie ideālisti, kas seko kāda filozofa tēzei, ka īsts kristietis Dievu lūdz tieši tad, kad viņam nekā nevajaga.

Un tagad pats svarīgākais. Cik vecākiem šajos dievkalpojumos viņiem blakus sēž to bērni un mazbērni? Aizejat nākamā svētdienas dievkalpojumā paši savām acīm par to pārliecināties.

Nepārmetīsim jauniešiem, bet padomāsim par tiem latviešiem, kas savās ģimenēs ir uzaudzinājuši jaunu etnisku brīnumu — puslatviešus, kas varbūt latviski saprot, bet latviski runāt kaunās.

Mūsu augstā trimdas vadība katru gadu izsludina skaistus saukļus: „Brīvības cīnītāju gads", „Dziesmu un tautas deju svētki", Kultūras centru atklāšanas gadi" u.c. Šie saukļi nevienam ļaunu nedaŗa. Pirms saukļu izsludināšanas būtu gan jāpadomā, kā tos īstenos Eiropā, Austrālijā, Dienvid- un Ziemeļamerikā.

Jācer, ka Dievs apgaismos mūsu vadoņu prātus un tālajā Austrālijas saietā tie beidzot atzīs, ka mākslīgas centrālizācijas vietā visu ieceroto nodomu īstenošana ir nododama atsevišķo zemju latviešu organizāciju forumiem. Būtu jāatceras Dr. Dakšas ierosinājums, ka centrālām organizācijām nav jāsēž uz tautas saziedoto fondu naudas maisiem, bet līdzekļi jāliek lietā, kur tie nepieciešami jau šodien.

Mūsu spēku konsolidēšanās kļuvusi par neatliekamu, jo kādreiz mums būs jākaunās par tām nelielām latviešu apmetnēm, kur tikai uz papīra vēl šodien darbojas divas vietējās latviešu biedrības un divas latviešu draudzes, kuŗām dievkalpojumu noturēšanai būtu jāsūta misionārs pāri visam kontinentam.

Varbūt ka mēs drīzumā atzīsim arī to, ka jāapvieno ne tikai daudzas draudzes, biedrības un akadēmiskās organizācijas. Pēdējie vārdi attiecināmi ne tikai uz korporācijām, bet arī uz konkordijām, vienotnēm un studentu biedrībām.

Tā mēs esam aizkāruši dažas sāpīgas stīgas, bet ja tas ierosinās pārdomas, tad tas tikai liecinās, ka mums bijusi drosme arī šajā novadā palūkoties skaudrās īstenības spogulī.

Mūsu pagājušā gada politiskās aktīvitātes bija itin plašas un sekmīgas, bet pagaidām mēs vēl nekādus kalnus apgāzuši neesam.

Novērtējot mūsu jauniešu mērķtiecīgās izdarības, padomāsim jau šodien par īpašas Trimdas balvas piešķiršanu mūsu politiskās cīņas turpinātājiem. Tie to jau tagad pilnam pelnījuši.

Pesimistu aprindās ir dzirdēts jautājums: Vai vērts?

Ir vērts.

Pašreizējie notikumi pasaules politiskā forumā lieku reizi apstiprina, ka taisnības un brīvības saule var uzlēkt ātrāk nekā mēs to pieņemam. Lai par zemu nenovērtējam neticamo ziņu, kas nāk no Kazakstanas, kur Sarkanās imperijas robežās notikusi jau atklāta sacelšanās. Kazakstanieša atvietošana ar krievu komūnistu partijas vadībā šī dumpja uzliesmošanu, tikai paātrināja. Nav šaubu, ka tas ir rūdzis jau gadiem ilgi. Mūs sevišķi var interesēt tas, ka tāpat kā okupētajā Latvijā, rusifikācijas ietvaros vietējo iedzīvotāju skaits tur tuvojas minoritātes robežām. Vēl zīmīgāks ir tas, ka Alma Atā tie bija komjaunieši, kas protestā aizdedzināja automobiļus un izdemolēja valsts veikalus.

Rakstot par jauniešu sacelšanos Kazakstanā, daudzi laikraksti piemetina, ka tāda pati pūlveŗa muca atrodoties Baltijas valstīs.

Pasaules preses priekšlaicīgā jūsmošana par cilvēka tie-

(Turpinājums 20. lp.)

Radio raidījumi LATVIEŠU BALSS

Ziemas svētku — 27. dec. — programmas atkārtojums **sestdien, 3. janvārī, pl. 22.30 CHIN stacijas AM skalā 1540.**

Nīls Melngailis

BRĪVĪBU LATVIJAI

Un mūsu pēdējā vakarā Latvijā mani urdīja nemiers — nemiers par to, ko krievi latviešiem pāri dara, nemiers par to, ka Latvija un mana tauta nav brīva.

Bija ļoti vēls, man nenāca miegs. Pēdējais vakars Rīgā. Visi pārējie bija aizgājuši gulēt, bet es nevarēju. Sāku raudāt un nevarēju apstāties. Viesnīca man likās kā cietums. Aizmirsu visas bailes un gribēju izdarīt to, ko man vajadzēja un ko es jutu. Es izsoļoju no viesnīcas.

Lietus gāza. Turpat stāvēja kādi seši čekisti. Es tiem teicu, ka esmu ceļā uz Brīvības pieminekli un jautāju, vai viņi nevēlas man sekot. Lietus gāza un gāza, bet auksts nelikās. Pa ceļam es parka dārzā noplūcu rozi un gāju tālāk. Neviens man nesekoja, neviens cilvēks nebija redzams.

Es piegāju pie pieminekļa un apbrīnoju Brīvības tēlu un tad skaļi lasīju uzrakstu: Tēvzemei un brīvībai. Tur es noliku savu rozi un noskaitīju lūgšanu Dievam. Es lēni staigāju šurp un turp un sargāju savu rozi vairākas stundas. Es apstaigāju visu pieminekli un ilgi skatījos tēlos. Pieminekļa aizmugurē es ievēroju, ka uz zemes akmeņos izlikts aplis un atzīmēts centrs. Es nostājos centrā. Kad pacēlu acis, es redzēju, ka stāvu tieši pretim Važu rāvējam un ka sāk gaiši spīdēt mēness. Važu rāvējs bija it kā atdzīvojies, kad viņa acīs iespīdēja mēness gaisma. Viņš manī raudzījās, un manī atskanēja vārdi, ko kāds latvietis mums tajā dienā bija teicis. „Mēs gaidām", viņš teica. Kad vaicājām: „Ko?", viņš atbildēja: „Brīvību". Važu rāvējs man tajā brīdī likās kā simbols visai Latvijai, kas gaida brīvību, un es jutu, ka viņš brīvību gaida no manis — no mums.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1987. GADA 3. JANVĀRIS, 1. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Pēteris Ratnieks. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 46 dol., 6 mēnešiem — 24 dol., 3 mēnešiem — 14 dol. Atsevišķa numura cena 1.25 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $2.50, tekstā $3.00, pirmajā vai pēdējā lp. $5.00 par 1 cm telpu. Sarīkojumu kalendārā $2.00 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Dadža zīm. LA.

Viktors Kalniņš

Vienas partijas cēloņi

Padomju vadītāji nepiekusuši aicina iedzīvotājus izrādīt iniciatīvu, aktīvāk piedalīties pārkārtojumos un, galvenais, labāk strādāt, solot demokratizāciju visos līmeņos. Līdz ar tā saucamo atklātības kampaņu, kas, kaut nelielā mērā, tomēr padarīja padomju informācijas līdzekļus interesantākus, demokratizācijas solījumi, ja nu ne gluži radīja plašas illūzijas, tad vismaz izraisīja jautājumus un vēstules.

Neievērot šos jautājumus būtu grūti, turklāt jaunā vadība vēlas iegūt zināmu popularitāti, kaut vai tādu, kādu savas valdīšanas sākumā ieguva Chruščovs. Daudzi redakcijām adresētie jautājumi ir diezgan asi un nekādi nesaskan ar Padomju savienības valdošo vienas partijas diktatūru.

Juridisko zinātņu doktors V. Vasiļjevs ,,Literaturnaja Gazeta'' slejās ierosina, lai vietējo padomju vēlēšanās būtu nevis viens, bet vairāki kandidāti. Rodas jautājums, kādēļ tikai vietējās vēlēšanās būtu pieļaujami vairāki kandidāti? Kā būtu ar republiku un vissavienības augstākajām padomēm? Varbūt tur nevar riskēt uzstāties pat ar partijas akceptētiem vairākiem kandidātiem? Varbūt kādu polītbiroja locekli vai sekretāru izbalsos?

Tādi jautājumi noteikti parādās, tādēļ nesen filozofijas zinātņu doktors Georgijs Kuņicins Maskavas radio pirmajā programmā, kas parasti tiek pārraidīta visā valstī, ņēmās apgaismot padomju sabiedrības vismazāk saprotamo daļu par padomju polītiskās iekārtas pārākumu. Kuņicins sacīja: ,,Ir sastopami daži cilvēki, kas jūsmo par amerikāņu vai kādu citu parlamentārismu. Ir pat tādi, kas izvēlas to vai citu buržuazisko demokratiju un atstāj dzimteni.'' Tā saucamās buržuaziskās demokratijas nozākošana nav nekas jauns, un padomju pilsoņi ir pieraduši pie sen apnikušiem apgalvojumiem par ,,sociālistiskās demokratijas'' pārākumu.

Pēc oktobŗa apvērsuma vienas partijas monopolu attaisnoja ar nepieciešamību iznīcināt mantīgās šķiras. Kopš tā laika pagāja gandrīz septiņi gadu desmiti. Liekas, ir absurdi atkārtot šo veco dziesmiņu. Kādas tur mantīgās šķiras? Pat dažas Eiropas komūnistiskās partijas atteikušās no tik stulbiem apgalvojumiem. Savā runā Georgijs Kuņicins izvirza kaut ko līdzīgu jaunai teorijai vienas partijas sistēmas attaisnošanai.

Šai jaunajai teorijai ar stingri šovinistisku piegaršu turpmāk būs lielāka nozīme padomju režīma pamatošanā. Vienas partijas attaisnojums, pēc Kuņicina jāmeklē krievu zemnieku kopienas jeb, precīzi krieviski, obščinas tradicijās. Viņš saka: ,,Jebkuŗā citā valstī, arī mums ir savas vēsturiskas tradicijas. Ir skaidri jāsaredz, ka mūsu vēsturē faktiski nebija buržuaziskās demokratijas attīstības posms, izņemot vienu mēnesi 1905. gadā un dažus mēnešus pēc 1917. g. februāŗa. Šajā apstāklī nekā slikta nav.''

Un tālāk: ,,Nacionālās tradicijas, pat ja tās ir pamatīgi piemirstas, agri vai vēlu izlauž sev ceļu jaunos sociāli vēsturiskos apstākļos.''

Savā laikā krievu slavofili, un mūsu dienās daudzi krievu nacionālisti, to skaitā arī par pretpadomju aktīvitātēm apcietinātie, piemēram, Vladimirs Osipovs vai Viskrievijas sociāli kristīgās tautas atbrīvošanas savienības locekļi, kā Ogurcovs, Sado jeb rakstnieks Leonīds Borodins, apgalvoja to pašu. Tikai viņi gāja vēl tālāk un bija konsekventāki, runājot par krievu tautas īpašību, ko sauc par ,,soborностj'' vai visas tautas kopīgumu. Ar to viņi pamatoja vai nu krievu monarchiju vai krievu pareizticīgo teokratisko valsti.

Šajā sakarībā krievu demokratiem, domājams, daudz kas sakāms. Pat pieņemot, ka krievu tautai ir raksturīgas šīs, pēc savas dabas antidemokratiskās tradicijas, kā būs ar citām tautām, kuŗām uzspiests vienas partijas komūnistiskais režīms. Baltijas tautām, Austrumeiropas tautām krievu zemnieku obščinas tradicijas un mentālitāte ir svešа.

Šīs tautas ilgāku vai īsāku periodu baudīja demokratisko iekārtu augļus, vēsture tās vairāk vieno ar rietumiem, nevis ar Krieviju. Pasakot A, būtu jāpasaka B, turklāt atklāti un skaļi, proti, ka šīm tautām komūnistiskais režīms uzspiests ar varu, kas turas uz durkļiem, un ka šīs valstis ir Krievijas kolonijas. Tādas konsekvences var secināt no Kuņicina runas.

Lasītāju vēstules

VAI TĀ VAJADZĒJA DARĪT?

Valstssvētki ir diena, kad mums visiem vajadzētu kopā apliecināt savu piederību latviešu tautai un savu ticību, ka Latvija reiz atkal būs brīva un neatkarīga valsts.

Jau kopš pirmajiem neatkarības gadiem valstssvētkos tauta ir pulcējusies arī dievnamos, lai izlūgtos Dievs svētību un pieminētu brīvības cīņās kritušos varoņus. Šo skaisto tradiciju esam mēģinājuši turpināt arī trimdā, un Toronto 18. novembrī dievkalpojumu kopēji gadu no gada ir rīkojušas visas trīs luterāņu draudzes, tādēļ ļoti pārsteidza un sarūgtināja tāda izrīcība, kāda bija Daugavas Vanagu vīru koŗa koncerts — Burtnieku (resp. dievtuŗu) draudzes izkārtojumā — ar īsiem lasījumiem par mūsu tautas brīvības cīņām dievtuŗu vadoņa Pērkonu Ausekļa vadībā.

Pret to, ka pieminam brīvības cīņas, iebildumus celt nevaram un negribam. Sāpīgi tomēr ir un aizdomas rada tas, ka sarīkojums notika tieši tajā pašā stundā, kad kopējais dievkalpojums Andreja baznīcā.

Vai tam tā vajadzēja būt? Vai aiz šķietamā patriotisma maskas neslēpjas aicinājums novērsties no Dieva un kristīgās dzīves ziņas?

Daugavas Vanagiem un Centra vadībai vajadzētu šos jautājumus nopietni pārdomāt un izvērtēt.

A. Aizkrauklis
Toronto.

KAS IR CITU IESKATI?

Sarunās un oficiālās runās un uzrunās — diezgan bieži dzirdēts aicinājums respektēt citu uzskatus. To īpaši Vašingtonā 18. nov. skaistā valodā izteicis Nīls Melngailis, viens no Jūrmalas konferences dalībniekiem.

Kādus uzskatus lai sabiedrība respektē? To reti kāds definē, reti kāds to pasaka. ,,Citu uzskatu respektēšana'' jau kļuvusi par frazi vietā un nevietā, piem. vai mēs varam respektēt vēsturnieka Andrieva Ezergaiļa darbību un viņa uzskatus un vai šie uzskati kalpo Latvijas interesēm?

Mēs ķildojamies Bostonā par filmas ,,Zvejnieka dēls'' izrādīšanu. Ar to saistās nodevēja Viļa Lāča vārds.

Šis nožēlojamais gadījums Bostonā radījis daudz pārrunu arī citās latviešu kolonijās un izraisījis jautājumu, kā tas var notikt. Cilvēki novērsās no personām, kas filmu bija dabūjušas. To Rīgā varot redzēt tikai uzticības personas!

Filmas tīkotāji sevi ir izolējuši, jo viņi negribēja respektēt tautas noskaņojumu, bet gribēja izcelties un parādīt savu — es. Mēs to varam un Pūt vējiņi mums! Tādus ieskatus nevaram respektēt. Varu apsveikt leģionāru K. Ozolu Toronto par drošsirdīgo valodu. Katram, kas grib sabiedrībā darboties, būtu vispirms jāpadomā, pirms kādu soli speŗ, vai tas kalpos Latvijai un vietējai sabiedrībai. Vecā paaudze par daudz labi zina savus tautas jaunāko laiku vēsturi, tā nevar respektēt tādus uzskatus, kas irdina nacionālos pamatus.

Osvalds Akmentiņš, Bostonā.

Archibīskaps Arnolds Lūsis

GANA RAKSTS SVEŠUMĀ IZKAISĪTĀM DRAUDZĒM

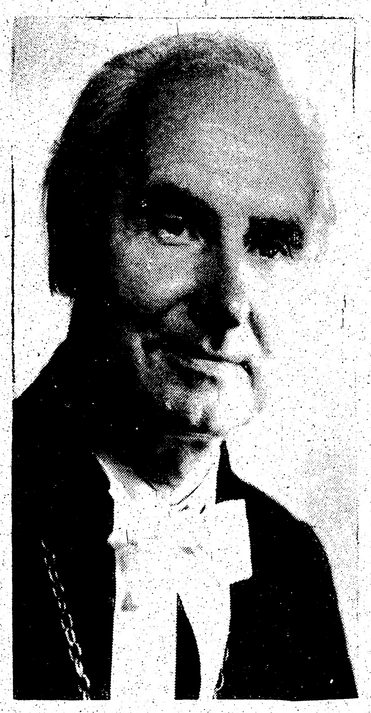

Šī ir, vārds pa vārdam, tā vēstule, ko pravietis Jeremija sūtījis no Jeruzālemes vēl dzīvajiem tautas vecajiem un priesteriem un praviešiem, un tautiešiem, ko Nebukadnecārs bija aizvedis gūstā uz Bābeli:

"Celiet namus un dzīvojiet tajos, Dēstiet dārzus un baudiet to augļus. Ņemiet sievas un dzemdiniet dēlus un meitas. Ņemiet arī saviem dēliem sievas un dodiet savām meitām vīrus, lai viņas savukārt kļūtu par mātēm dēliem un meitām ... lai jūs tur vairojaties un neejiet mazumā.

Rūpējaties par tās pilsētas labklājību, kur Es jūs liku aizvest, un piesauciet par to to Kungu, jo tās labklājība būs arī jūsu labklājība.

Tā saka tas Kungs, izraēla Dievs: Lai jūs nemaldinā pravieši, kas jūsu vidū dzīvo, nedz arī jūsu zīlnieki; neticiet arī savieni sapņiem, ko jūs redzat. Tie ir meli, ko viņi jums sludinā, itkā manā vārdā. Es tos neesmu sūtījis.

Tiešām, saka tas Kungs: Kad septiņdesmit gadi Bābelē būs pilnīgi pagājuši, tad Es par jums gādāšu un izpildīšu savu solījumu, ka Es jūs atvedīšu atpakaļ šinī vietā.

Es zinu, kādas manas domas par jums — saka tas Kungs: miera un glābšanas domas, un ne ļaunuma un ciešanu domas, ka Es jums pēcgalā došu to, ko jūs cerat. Kad jūs mani tad piesauksit, Es jums atbildēšu, un kad jūs nāksat un mani pielūgsit, Es jūs uzklausīšu. Kad jūs mani meklēsit — jūs mani atradīsit, ja no visas sirds mani meklēsit ...

Es jūs salasīšu kopā no visām tām tautām un no visām tām vietām, uz kurieni Es jūs izraidīju." Pravieša Jeremijas grāmata 29:1-4-14

Mīļie brāli un māsas trimdas draudzēs!

Šis laiks mūs neatvairāmi skubinā domāt par mūsu baznīcas profētisko sūtību — kā, to pildot, mēs varētu palīdzēt mūsu tautai. Tiem, kas tēvzemē nes svešas varas uzlikto jūgu, un tiem, kas, brīvībā dzīvojot, jau sāk iesnausties asimilācijas siltos apkampienos.

Protams: mēs visi zinām, ka katras baznīcas pārlaikmetīgā sūtība ir sludināt evaņģeliju, tās atziņas un patiesības, ko cilvēcei atklājis Jēzus Kristus, Dievs, kas atnācis miesā. To darot baznīcai jārāda ceļš no grēka uz svētdzīvi un no laika uz mūžību uz to otro esību, ko Kristus nosaucis par Dieva valstību.

Bet — sludinot Dieva vārdus un Kristus evaņģeliju, baznīcai jādarbojas laikmetīgā vidē. Tā pārveidojas. Tā dažkārt izraisa asus lūzumus, rada jaunas problēmas cilvēku savstarpējās attieksmēs. Cik zīmīgi to vērojam tieši mūsu dienās, kad laicīgās varas un dažādas ideoloģijas rīda cilvēku pret cilvēku, rasi pret rasi, un kad naida piesārņotā pasaulē aizvien izteiktāki kļūst saklausāma apokaliptiskā Sarkanā Jātnieka pakavu dunēšana! Mēs nevaram to ignorēt.

Mūsu baznīcai ir jāpilda arī laikmetīgā, profētiskā sūtība. Kā šo sūtību veikt?

Atbildi mēs varam atrast pravieša Jeremijas vēstulē, ko viņš, pēc Jeruzālemes izpostīšanas (586 g.pr.Kristus) rakstījis savas tautas trimdiniekiem Bābelē. Šajā vēstulē doti vairāki, ikdienā īstenojami, norādījumi, ko arī mums vajadzētu iegaumēt. Bet svarīgākais no šiem aicinājumiem — ir aicinājums atgriezties pie Dieva, un, ar ticības kvēli, gaidīt uz Dieva apsolījumu īstenošanos nākotnē.

No vēstures mēs zinām, ka, sekojot šim aicinājumam, tieši trimdā sākās pravieša Jeremijas tautas reliģiskā un nacionālā atdzimšana. Arī mūsu tautā ir jāizraisas gārīgai pārtapšanai. Un to var modināt tikai Dieva vārdi un Kristus evaņģēlijā iesakņota dzīves ziņa. To var modināt tikai visu vērtību pārvērtēšana Kristus evaņģelija gaismā, kas dod pareizo izpratni par dzīvi sev un dzīvi citiem.

Šādas dzīves ziņas un izpratnes mums īpaši vajaga, lai mēs likteņa vienības apziņā dedzīgāk ieslēgtos un turētos savas tautas kopībā, lai mēs nepazustu savai tautai. Ar tautisko tradīciju kopšanu to mēģinā darīt tauta dzimtenē, kas rusifikācijas un genosīda spaidos. Mēs, svešumā, rīkojam kursus. Mācamies tautas dejas un tautisko ēdienu gatavošanu. Dziedam — cik nu vēl atceramies — tautas dziesmas un mācam tās bērniem un jaunatnei. Un tas ir labi. Un vajadzīgi nacionālās identitātes saglabāšanai.

Bet — ar tautiskām prievītēm vien nevienu ilgstoši latviešu tautai piesiesim. Ar tautas dejām vien tautas rītdienas debesīs neiedejosim. Ja gribam palikt latvieši, tad mūsu likteņa vienības apziņai jāsakņojas dziļāk. Tai ir jābūt reliģiski motivētai. Tai ir jābūt apziņai, ka mūsu piederība latviešu tautai ir Dieva nolikums, kas mūsu attieksmes pret mūsu tautu atvasinā no Kristus evaņģelija aicinājumiem un norādījumiem. Tāds nacionalisms nemaina krāsu. Tāds nacionālisms skubinā turēties pie tautas. Vienmēr. Un visur.

Skaistiem vārdiem to darīt skubināja ārī pāvests Jānis Pauls II, dievkalpojumā Romā, kad atzīmējām 800 gadus, kas apritējuši kopš Meinharda ordinācijas pirmā Livonijas bīskapa amatā. Cita starpā pāvests norādīja:

> **Tur, kur Dieva vārds, spītējot visādiem šķēršļiem, iespiežas dziļākajā tautas apziņā, tas uz visiem laikiem nosaka tautas identitātes un savas vēstures apziņu un dod pārliecību, ka tauta no mūžības ir Dieva izvēlēta un mīlēta Kristū pašreiz un vienmēr.**
>
> **Identitāte, ko ticība Kristum nes sev līdzi kā dāvanu, vienmēr iemiesojas kādā īpašā kultūrā un izgaismo to no iekšienes: tautas valodas vārdi kļūst par līdzekli dialogam ar Dievu, kas ar Kristu ir sācies un kurā visi ir aicināti piedalīties.** Man bieži ir bijusi izdevība norādīt uz šo kopsakaru un atcerēties manus personīgos pieredzējumus. Cilvēks var vārdus, kas viņa dzīvei ir izšķirīgi, saklausīt un izprast tikai savas paša tautas kultūras apvārsnī.

Pildot mūsu profetisko sūtību — mums īpaši jācenšas vairot ticības un cerības gaismu mūsu tautai tēvzemē. To vajadzētu darīt ikvienam, kas dodas apciemot dzimteni un tur palikušos. Nevajadzētu uz turieni aizvest tikai naudu, Kvēla ticības degsme tur palikušajiem dotu vairāk kā dolāru veikalā nopirkts krekls vai ledusskapis. Nevajadzētu iet tikai uz krogu un teatri — bet, kopā ar tuviniekiem un draugiem — apmeklēt arī dievkalpojumus! Mūsu tautai, īpaši jaunatnei, ir jāzina, ka Dievs joprojām valda, ka Dieva ceļos, kas iezīmēti vēsturē, mazi cinīši joprojām spēj apgāzt lielus vezumus. To darot, mūsu baznīca palīdzētu veidot un celt garīgo Latviju šai laikā, kad tautai nolaupīta zeme un brīvība. Jo — Latvija jau nav tikai zeme uz kuras nostāties! Latvija ir arī garīga esība. Latvija nav tikai kapi un pagātnes atmiņas. Latvija ir saknes, kas sniedzas pagātnē un atvases, kas tiecas pretim rītdienas saulei. Latvija ir mūsu kultūras mantojums un mūsu garīgās vērtības, kas nenoveco. Latvija ir mūsu pagātnes pieredze un nākotnes cerības. Mēs, protams, nezinam vai Dieva solījumu par septiņdesmit gadu trimdu varam attiecināt arī uz mūsu tautu. Bet — neļausim sarkanai dzegūzei aizkūkot mūsu nākotnes cerības! Ticēsim, ka arī par mūsu tautu Dievs domā glābšanas domas! Meklēsim Dievu, lūgsim Viņu, lai Viņš palīdz mūsu tautai! Un mēs Viņu atradīsim. Un Viņš atvērs mums vārtus uz brīvu tautu brīvā tēvzemē! To apliecināt ir mūsu profētiskā sūtība, no kuras mēs nevaram un nedrīkstam izvairīties.

Visiem 1987. gadā Dieva palīgu un Kristus svētību novēlot,

Kultūras dienu sarīkojumi latviešu centros

Kā jau agrāk ziņots, Kultūras dienas Kanadā sāksies reizē ar Draudzīgā aicinājuma atceri un iesniegsies vēl februārī, kad attiecīgus sarīkojumus izkārtos vietējās latviešu skolas un organizācijas. Par to, kas jau veikts un turpmāk veicams, pārrunāja Kultūras padomes sēdē 13. novembrī Latviešu namā, piedaloties gandrīz visiem padomes locekļiem. Līdz Kultūras dienām palikuši vairs tikai apmēram divi mēneši, un šai laikā iekrīt vēl rosīgās Ziemsvētku laika nedēļas ar daudz dažādiem sarīkojumiem.

Nākošais gads ir Kronvalda Ata 150. dzimšanas dienas atceres gads (1837.—1987.), un Kultūras dienas noritēs šīs atceres zīmē ar referātiem un priekšnesumiem Kultūras dienu sarīkojumu virknē. Aktīvu piedalīšanos izrādījusi arī studentu korporācija Lettonia, kuŗas dibinātājs bijis Kronvaldu Atis. Šīs korporācijas seniors Imants Alksnis Kultūras dienu padomes sēdē ziņoja, ka korporācija ar saviem līdzekļiem sagatavojusi iespiešanai K. dienu sarīkojumu programmu vākus ar mākslinieka Anša Bērziņa zīmējumiem. I. Alksnis arī sagādājis attiecīgus materiālus par Kronvaldu sarīkojumu programmā — citātus no Kronvalda runām par rakstnieku vakariem Tērbatā, Pirmajiem latviešu dziesmu svētkiem u.t.t.

Sestdien, 7. februārī, pl. 19 Latviešu namā Imants Alksnis runās par Kronvaldu Ati un viņa nacionālajiem centieniem. Priekšnesumos būs sakārtots uzvedums — dzīves ainas par Kronvalda laiku Juŗa Dzeguzes vadībā. Kafijas galds ar maizītēm. Programmas norisi vadīs Modris Lorbergs. Svētdien, 8. februārī, pl. 14 Latviešu Centrā paredzēti divi referāti: mag. phil. Jāņa Bērziņa referāts Kronvaldu Atis kā valodnieks un pl. 15:30 Latviešu preses biedrības Kanadas kopas vicepriekšsēža māc. Arveda Celma referāts Kronvaldu Atis kā skolotājs. Toronto Latviešu Biedrības Sestdienas skolas audzēkņi lasīs Kronvalda citātus, koklēs un dziedās, bet Hamiltonas latviešu skola sagatavos uzvedumu par Kronvaldu Ati Pirmajos dziesmu svētkos un viņa runām.

Sagaida ar TLTA ģimnazijas piedalīšanos šinī programmā. Skolēni priekšnesumus veiks tautas tērpos. Par norises uzņemšanu video lentē rūpēsies LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, kas vadīs arī visus svētdienas sarīkojumus.

Kultuŗas dienas sāksies 24. un 25. janvārī ar TLTA ģimnazijas drāmas pulciņa divām Blaumaņa lugas No saldenās pudeles izrādēm Sandras Markitantes-Cifersones režijā. Skolotāja un dzejniece Guna Ikona pirms izrādes stāstīs par Kronvaldu Ati. V.S.

A. Sedasdēls

Viņās dienās

Mūsu tēvzemes brīvības gadiem piemita īpata noskaņa un kādas neapjaustas varenības gaisotne, kuŗā veidojās un nostiprinājās neaizmirstāmas tradicijas. Tās mūs sakala vienai pozitīvai domai, kopējai rīcībai un ziedošanās priekam savas valsts un tautas panākumu labā. Šīs tradicijas mudina un noskaņo svētceļojumam uz atmiņu dārziem, kuŗos bieži iegriežamies, meklēdami spēku savai dzīvei svešumā, ne jau tikai tās ikdienai, bet ar dižiem nolūkiem veŗoties nākotnē atgūstamās brīvības labā. Šodien nevaram un nedrīkstam pieļaut domu, ka mūsu vēlmes apsikušas vai iznīcinātas. Neatkarības posma pieredze mums piešķīrusi ticības spēku un paļaušanos nākotnei, kas nav domājama bez spožiem mirkļiem pagātnē. Tolaik par jauku un reizē audzinošu tradiciju kļuva mūsu cīņu gaisotnes uzturēšana tautas atmiņā un pielūgsmē. Jo ko gan mēs būtu panākuši bez zobens līdzdalības?

Un tā par jūsmīgu vēsturisku notikumu izvērtās mūsu pirmo cīnītāju — veco latviešu strēlnieku pulcēšanās, kad viņi kopā ar tautu atcerējās uz Latvijas zemes risinātās smagās cīņas ar vēsturisko ienaidnieku Pirmā pasaules kaŗa laikā. Viņi reizi gadā sanāca vienkopus, lai tautā nostiprinātu un uzturētu paļāvību un uzticību saviem kaŗavīriem. Viņi pulcējās, lai satiktos ar cīņu biedriem, pārcilātu bijušo kauju posmus un visbeidzot — vienā domā un ticībā vienoti pasērstu pie kritušajiem līdzcīnītājiem, neļaujot savīst vainagiem uz viņu kapiem, kas gan izklaidus, gan vienuviet, atrodami visos tēvzemes novados. Tā bija svinīga pateicības diena.

No lauku sētām, pilsētām un miestiem, kā tolaik uz pulcēšanās vietām braukdami, vecie strēlnieki ar svētceļnieka sajūtu trauca uz sirmo mētropoli, mūsu Rīgu. Parasti viņi šo ciemošanos iekārtoja vakarā pirms Zvaigznes dienas. Armijas virsnieku klubs Rīgā virmoja neparastā gaisotnē. No malu malām saradās Tīreļpurvu vilki, bijušie pirmie cīnītāji. Priecīga un spirgta čala ar tikšanās jūsmu piešalca plašo telpu, kas tikai reti pieredzēja šādu ļaužu saplūdumu no visiem Latvijas novadiem. Kā uz burvja mājienu uzmirdzēja laikmets ar varonībā kaldinātu vēsturi. Tik daudz bija valodu, spriedumu un aiziešanas atpakaļ ierakumos, atmiņās pārdzīvojot kauju negaisus.

Kodīga aukstuma apņemts Zvaigznes dienas rīts pulcēja vecos strēlniekus Pulveŗtorņa laukumā, lai no turienes uzsāktu tradicionālo svētceļojumu uz Brāļu kapiem. Uz torņa kāpnēm stāvēdams, vecos strēlniekus parasti uzrunāja ģen. Goppers, ģen. Bangerskis, ģen. Auzāns vai kāds cits augstākas dienesta pakāpes latviešu strēlnieku virsnieks. Kā uz burvja mājienu atkal pārtapa visi astoņi strēlnieku pulki, gan miniātūrā, mazās grupās, ar saviem karogiem, ap kuŗiem pulcējās strēlnieki un viņu virsnieki. Laiks vēl nebija sedzies ar aizmirstību — strēlnieki pazina savus vadoņus un sevī atmodināja atmiņas no kauju laukiem. Sastapās skati. Kareiviskā priekā iesila sirdis. Atmiņu dārzs saplauka košos ziedos.

Galvas pilsētas ielas it kā sakarsa ļaužu uzmanībā un čalošanā. Un kad strēlnieki uzsāka svētceļojumu, gaiss pielija dziesmām, tauŗu skaņām un pašu strēlnieku, vēl brašā ritmā cirstiem soļiem. Neviens nelikās zinis par bargi auksto Zvaigznes dienas rītu — ļaužu masas ar aukstā gaisā sasalušu elpu drasēja līdzi strēlniekiem uz Brāļu kapiem, kuŗu ieejas priekšā jau dega mūžīgā uguns. Tās liesmu un karstumu sargāja divi strēlnieki, tērpti baltos pārvalkos. Gluži tāpat, kad tie cirtās ienaidniekā viņā Ziemas svētku naktī. Šai mirklī pāri apsnigušiem kapiem augšup virmoja kāds svētums, paņemot savā varā sirdspukstus un nebeidzamus mīlestības izjūtu uz tiem, kas dusēja svētajā Brāļu kapu zemē, paveikuši savu daļu tēvzemes brīvības labā.

Brāļu kapi bija pārtapuši par vietu, kur tauta noslīgst ceļos, lai pateiktos saviem cīnītājiem, kuŗu mērķis vērsts uz treju zvaigžņu mūžīgu mirdzumu, kam brīvības un patstāvības spožums. Tā tas bija toreiz, kad vēl jutām *pašu* zemi zem kājām.

Laiks ir nesis sevī ārkārtīgi smagus un satriecošus notikumus, kas iznīcinājuši tēvzemes brīvību. Viss, kas kādreiz bija mūsu, pārvērsts nepārredzamā postažā. Vēl tikai palikusi pati zeme, bet arī tai pāri darīts un tās sejā izdzēsti raksturīgie vaibsti. Kas šodien, laiku maiņā, guldīti Brāļu kapu zemē? Vai tā nav apsmieta un noniecināta?

Šodien laiks savā gaitā brāzies ar negantību un ļaunām maiņām. Brāļu kapu svētā zeme piegružota ar svešķermeņiem: pirmajiem, ar Latvijas brīvības alkām sirdī kritušiem strēlniekiem — Jēkabam Timmam, Andrejam Stūrim un Jānim Gavenasam — Otrā pasaules kaŗa beigu posmā blakus pieguldīti krievi, čuvaši, mongoļi un citi svešinieki, kuŗi cīnījušies par sātaniskā režīma uzspiešanu latvju tautai un bez cieņas Latvijas brīvībai. Brāļu kapu svētā zeme šodien sajaukta ar svešķermeņiem, kuŗu rokas turējušas nāves ieročus, tēmētu mūsu tēvzemes brīvībai.

Ja šodien Brāļu kapos iemirdzas svētā uguns, tad tās liesmas karstums sakņojies viņās tālās dienās, kad mūsu zeme vēl ziedēja brīvībā un cieņā saviem kaŗotājiem. Šodien kādreizējo mirdzumu apēno sarkano barbaru uzspiestā fiziskā un garīgā verdzība mūsu tautai. Ienaidnieks pieļāvis grēku un pielietojis noziegumu, kas mūs neatlaidīgi urdīs un skubinās atmaksai, vienalga, cik ilgi un bargi mūsu zemē rīkosies iebrucējs.

Ja varoņu kapu velēnā vēl ieliesmo svecīte, kas tur nesta bailēs un satraukumā, tad šī mazā gaisma izplūdusi no pateicīgās latviešu sirds, kas vēl nav piekususi savās karstajās vēlmēs pēc brīvības un tiesībām.

Veco latviešu strēlnieku — mūsu pirmo cīnītāju ierinda kļuvusi ārkārtīgi reta un nosirmojusi. Nav vairs daudz to, kas šodien spēs atcerēties brīnišķos pulcēšanās brīžus smago kauju pēclaikā un to dziļo simboliku, kādā pāri zemei virmoja laikmets pēc vēsturiskajām varonības apgarotajām Ziemas svētku kaujām, kas kopā ar citām uzvarām ievilka slavas rakstu mūsu tautas cīņu vēsturē.

Strēlnieku izvadīšana uz pozicijām 1916.g. Kreisā pusē otrā rindā plkv. K. Lobe.

Skats uz neitrālo joslu Ložmetēju kalnā.

Veco strēlnieku atceres svinības Rīgā, Virsnieku klubā, 1936.g.

Baltiešu dienas Vīnē. Igauņu demonstrantus intervē austriešu žurnālisti. Foto Dr. G. Siliņš

Latviešu jaunieši izpelnījās lielāko ievērību Vīnē. Foto Dr. G. Siliņš

Kā darbojas Brīvās Eiropas raidītājs

VĒSTULE NO ANGLIJAS

Polijas valdība trimdā Londonā bija aicinājusi latvijas sūtniecības vadītāju Paulu Reinhardu piedalīties tās rīkotajā pieņemšanā 17. novembrī sakarā ar jaunā Radio Free Europe direktora Gregorija Vieržinska apmeklējumu Londonā. Citu pienākumu aizkavēts, P. Reinhards lūdza viņa vietā pieņemšanā piedalīties red. Austru Liepiņu un J. Andrupu.

Ar viesi, apm. 50 Austrumeiropas tautu un arī britu pārstāvjus iepazīstināja Polijas valsts prezidents trimdā K. Sabats, norādīdams uz radio raidījumu lielo iespaidu zemēs aiz dzelzs aizkara un atbildību, kādu uzņēmies jaunais direktors, šos raidījumus kārtojot. Gregorijs Vieržinskis ir polis, profesionāls žurnālists, kas pirms jaunā pienākuma uzņemšanās bijis The Times Magazine redaktors Parīzē.

Pateicies par viņam izrādīto uzmanību, jaunais direktors sniedza vispārēju informāciju par RFE darbību un vadību. Tā ir privāta organizācija, ko vada padome, kuŗas priekšsēdis ir ASV prezidents. Padomē ietelp atsevišķo tautu direktori, kas pārstāv Austrumeiropas komūnistu iespaidā turētās valstis. Kopējā politiskā vadlīnija ir tautu pašnoteikšanās un cilvēka tiesību aizsargāšana un pasaules politikas objektīvs izvērtējums. Šo principu robežās atsevišķo tautu direktoriem atstātas brīvas rokas.

Par līdzekļu sagādi rūpējas ASV kongress. Raidījumi prasa pāri par 100 milj. dolaru gadā, un liela daļa no tā aiziet padomju ,,traucētāju'' pārvarēšanai. Šie traucējumi kļūst spēcīgāki nopietnu politisku notikumu laikos, bet arī Padomju savienībai tie izmaksā ļoti dārgi!

Vieržinskis uzsvēra, ka vēlas iesaistīt RFE darbā pēc iespējas daudz spējīgu profesionālu žurnālistu ar pieredzi politiskā darbā. Vairāki tagadējie darbinieki tuvākā laikā sasniegs pensionēšanās gadus, kas nozīmē, ka darbā iesaistīsies nākamā paaudze. Novērojumi rāda, ka dažās zemēs samazinās klausītāju skaits, kam var būt dažādi iemesli, kas jānoskaidro un jācenšas novērst. Savu pārskatu beidzot, Vieržinskis aicināja klātesošos izteikt savas domas, kritiku un ierosinājumus.

Galvenie jautājumi, komentāri un atbildes uz tiem bija šādas:

• Padomju traucējumu pārvarēšanai RFE pievērš lielu vērību un izdod daudz līdzekļu. Tieši šie traucējumi pierāda, cik nepatīkami RFE raidījumi ir Padomju savienībai un arī, kādi ir tai visnepatīkamākie jautājumi. Liekoties, ka vismazāk tiekot traucēta Ungārija, visvairāk — Polija un Baltijas valstis. Pastiprinot raidījumu jaudu, cerot uzlabot dzirdamību.

• Raidījumu ,,vadlīnijas'' nosaka atsevišķas tautas un valodas raidījumu direktori, paturot vērā RFE uzdevumus un nozīmi. Raidījumus palīdzot izvērtēt arī klausītāju vēstules no dzelzs aizkara abām pusēm. RFE spēcīgākais ierocis esot patiesība. Katru tematu mēģina apskatīt iespējami objektīvi, ņemot vērā dažādus uzskatus, bet nevienu no tiem klausītājiem neuzspiežot. Šeit pieminams bij. Polijas prezidenta trimdā grafa Račinska norādījums, ka raidījuma satura veidošanā jāņem vērā tagadējās paaudzes intereses. Tā ir nākotnes veidotāja, un tai jāzina patiesība ne tikai par savas tautas, bet visas pasaules politiku.

• Par klausītāju skaita samazināšanos dažās zemēs: Iespējams, ka šajās zemēs ir labi izveidota pagrīdes prese un tauta iegūst attiecīgo informāciju,šos pagrīdes izdevumus lasot, piem. Polijā. Iespējams arī, ka daudzi sākuši klausīties BBC un Voice of America raidījumus, ko netraucē gandrīz nemaz. Iespējams arī, ka iedzīvotāji kļuvuši uzmanīgi un piesardzīgāki čekas uzraudzības dēļ. Poļu jauniešu pārstāvis norādīja, ka jaunieši Polijā un arī citās zemēs esot intelliģenti, ,,izsmalcinātāki un zinātniskāki'' klausītāji, kuŗus raidījumi populārā valodā un veidā vairs nesaistot. Ne reti raidījuma sastādītājs runājot par pagātnes notikumiem, bet padomju politiku vērtējot ar šodienas acīm, kas radot pārpratumus un neizpratni jaunākajos klausītājos.

Polijas ārlietu ministrs trimdā Skopjaks norādīja, ka raidījumiem ir jādod arī kādas cerības, ka brīvību reiz atgūsim, lai gan nevajagot dot pamācības, kas un kā jādara. Šo domu atbalstīja arī klātesošais angļu žurnālists. Poļu laikraksta Polish Daily redaktors Cirovskis ierosināja jautājumu, vai ir pareizi raidījumos — un arī laikrakstos — lietot tagad Polijā un pa daļai trimdā ieviesušos ,,žargona'' vārdus. Klausītāji Polijā teikuši, ka vēloties dzirdēt labu un skaidru poļu valodu. (Šī doma būtu jāņem vērā arī mums.)

• Par Baltijas agrāko ,,Brīvības-Liberty'' raidītāju Vieržinskis paskaidroja, ka abu raidītāju starpā esot cieša sadarbība. Tā kā abu biroji un ieskaņojumu telpas Minchenē atrodas vienā ēkā, tad arī materiālu apmaiņa esot viegli izkārtojama. Viņš uzsvēra, ka Baltijas raidījumu materiāli bieži vien esot aktuālāki par RFE un sniedzot plašāku informāciju par dažiem nozīmīgākiem notikumiem. Tos RFE nekavējoties pārraidot, piem. par igauņu sūtīšanu uz Černobilu. Ik dienas notiekot apspriedes abu raidītāju vadību starpā, izvērtējot informācijas materiālus un to izmantošanas veidus.

Visumā pārrunās izskanēja atzinība par RFE darbību, un izteiktās kritiskās piezīmes jaunais direktors solījās izvērtēt un ņemt vērā. Ja vien tas būtu viņa spēkos, viņš ,,Eiropas robežas paplašinātu'' — kā savā laikā teicis de Golls — ,,līdz Urāliem''. (Ukrainis Zelenko piemetināja, ka disidenti esot ierosinājuši robežu pārcelt līdz Vladivostokai!)

Sanāksmes nobeigumā prezidents Sabats pateicās Gr. Vieržinskim, kas esot ,,drosmīgi un sekmīgi'' izturējis šo ,,stingro, izcilo Austrumeiropas tautu pārstāvju pārbaudi'', un novēlēja viņam jaunajā amatā darboties brīvības un patiesības principu ,,vadlīnijās''.

A. Liepiņa.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Baltieši no visiem kontinentiem Vīnē atgādināja Kremļa varmācīgo rīcību. Foto Dr. G. Siliņš

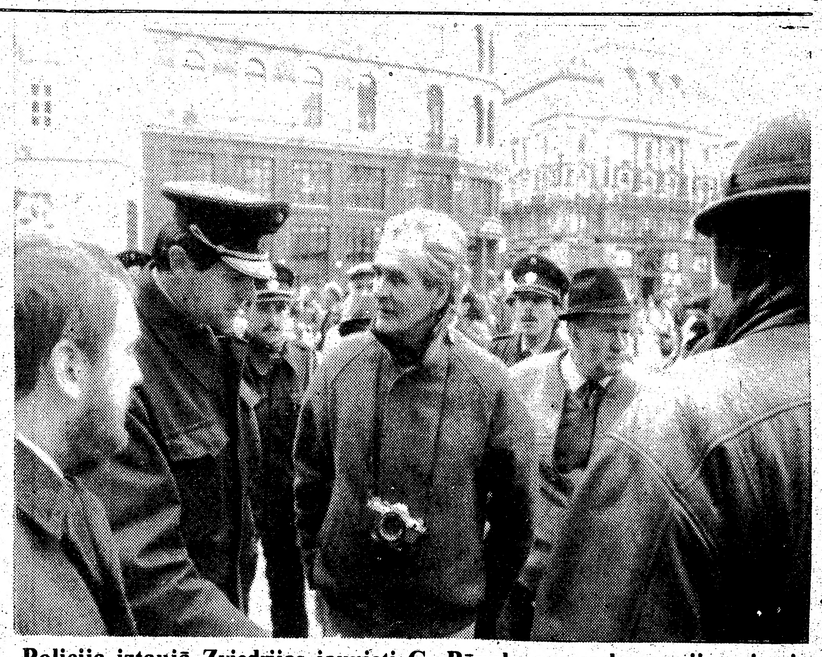

Policija iztaujā Zviedrijas jaunieti G. Pāvulu par sarkanarmijas pieminekļa aizdedzināšanu. Foto Dr. G. Siliņš

Arnis Akmentiņš

Arģentīna nav Lejputrija

(50. turpinājums)

Mājastēvs ļoti runīgs un mani apbēr tūkstoš jautājumiem. Ja neatbildu pietiekami tekoši, atbildes meklē pats savā fantazijā. Viņš esot no Sirijas. Radi dzīvojot Palestīnā un nežēlīgi kaujoties ar žīdiem.

— Lai kaujas! — es saku. — Kāda man daļa? Es neesmu ne žīds, ne arabs!

Saimniecei uz rokām zili tetovējumi kā jūrniekam un iešķība, šķelta virslūpa, tā ka var redzēt baltus augšzobus kā milzīgam trusim. Prasu rakstītu rēķinu, jo man tecilu fabrikants maksā visus ceļa izdevumus. Sīrietis ilgi raksta uz balta papīra loksnes un beigās savu rakstu darbu pasniedz tik svinīgi kā ķeizara sūtnis svarīgu pergamentu.

— Piedodiet, ka rakstīšanas mākslā esmu mazliet gauss, — mājastēvs paskaidro. — Trūkst iespējas biežāk vingrināties, jo lielāko tiesu gadās klienti, kam rēķinu nevajag vai kas lasīt neprot. Maltīte maksā seši pezo, bet uzrakstīju desmit...

— Kādēļ?

— Hi, hi! Lai jūs arī kaut ko nopelnat! — viņš zīmīgi piemiedz labo aci. — Tāda visur citur ir pusdienu cena.

— O! Salemaleikum! Visnotaļ gaiša ideja! Bet vai tad vērts par tik mazu naudu — par četriem pezo! — piekrāpt darba devēju?

— Hi, hi! Tā nesakait! Visiem ,,koredoriem'' un ,,viahantēm'' tāda matēmatika patīk. Četri pusdienā, četri vakarā! Sanāk astoņi par dienu... Desmit dienās astoņdesmit un vienā mēnesī divi simti četrdesmit, — viņš šķelmīgi smaida. — Tikai — neņemiet ļaunā! — to jūsu vārdu, kas droši vien grūti uzrakstāms, atvainojiet, ka aizstāju ar ,,seņor N.N.''

Tā laikam araba parastā formula. Domāju, nez vai citādus rakstu darbus šis cilvēks prot veikt? Droši vien rēķinu uzzīmēt viņš iemācījies kā papagailis runāt. Kad no kabatas izvelku naudas maku ar apmēram astoņiem tūkstošiem pezo, apkārt iestājas klusums. Tēvaiņi blenž kā izslāpuši. Rīt noteikti jāiet uz banku. Citādi — kas zina? — man vēl var iznākt kautiņš ar laupītājiem. Avīzes lasot un iezemiešu valodās klausoties, dažreiz dzird nostāstus, ka te bijuši tādi gadījumi, ka cilvēkus nosit divdesmit centavu dēļ...

Beļavistas miestā ir liela cukura fabrika un divas ,,fereterijas''. Vienas īpašnieks aizbraucis uz Buenosairesu; otrā uz pēcmaksu uzsitu gaisā sešas tecilas, jo tagad lietoju jaunu dinamiskāku pārdošanas taktiku. Visvairāk man palīdz tukumanas laikrakstā publicētās bildes. Katrs sapratīgs tirgotājs vēlas redzēt savā veikalā tādu izcilu jaunumu.

Pievakarē pelēkie mākoņu miglāji vēl vairāk sabiezē, un atkal sāk smidzināt sīks lietus. Kāpju autobusā un braucu atpakaļ uz Tukumanu. Ceļmalās pie dzelzceļu pārbrauktuvēm vairākās vietās kā kapsētā melni koka krusti, skārda vainagi un nelieli no akmeņiem vai ķieģeļiem mūrēti altāri, kuŗu dobumos svēto bildes un aizdegtas sveces. Tās par piemiņu satiksmes nelaimēs bojā gājušiem upuŗiem un dzērājiem, kuŗus meimurojot vai aizmigušus uz sliedēm sabraucis kāds vilciens, nāk iededzināt māņticīgi ļaudis, lai izlūgtos mirušo svētību un brīnumaino palīdzību dažādu nākotnes nodomu laimīgai norisei. Autobuss ir ļoti liels, bet vecs un sagrabējis. Šoferis ceļā vairākas reizes aptur un iet stingrāk pieskrūvēt ratus. Tie laiku palaikam kļūstot vaļīgi. Tukumanas nomalē, kur braucam cauri, no niedrām, vecu dēļu gabaliem, māliem un sarkanīgi krāsotām viļņainās darvas papes plāksnēm celtas būdas veido labirintam līdzīgu chaotisku ,,villa miseria'' priekšpilsētu, kur dubļos un netīrībā rotaļājas puskaili bērni. Spēcīgi bārdaini vīri un miesās apaļīgās sievas bezrūpīgi sēž savu mitekļu pagalmos.

Septiņos vakarā atgriežos Barezzi viesnīcā, iekrītu gultā un noguļu līdz deviņiem. Pieceļos, paēdu vakariņas. Atkal izdzeŗu ceturtdaļlitru tumšā karstvīna ar cukuru, krustnagliņām un aspirīnu. Liekos otru reizi gultā. Visu nakti svīstu kā tālā ceļā triekts zirgs. Pat savu ponču divām vilnas segām pārklāju pāri. No rīta pamostos mazliet spirgtāks. Tukumanā puspasaule slimo ar gripu.

Jūtos kā caur ,,stroju'' izdzīts. Par kaut kādu speciālu nelabumu nevaru sūdzēties. Galva džinkst kā tukšs pods. Ne sāp, ne nesāp. Rīklē pliekana garša. Rokas un kājas kā automatiskā veļas mašīnā izmazgātas. Vajag daudz gribas spēka, lai kaut ko darītu. Dons Mauricio atkal atsūtījis divdesmit tecilas. Klāt vēstule ar piezīmi: Otras šķiras prece! Lūdzu mēģiniet pārdot vistālākos lauku ciemos ar trīsdesmit procentu atskaiti...

Pirmajā mirklī es sadusmojos.. Neredzēta nešķīstība! Ko iedomājas dižais gudrinieks, Buenosairesā aiz spoži pulēta rakstāmgalda sēdēdams? Vai te kāda muļķu zeme, kur ļaudis ar naudu kā neprātīgi šķaidās? Tūliņ visus šos dzelžus sūtīšu atpakaļ! Bet tad man atmiņā nāk aizgājušie kaŗa laiki... Toreiz arī ne jau visas komandieŗu izrīcības pirmajā mirklī bija skaidri saprotamas, bet tomēr mēs viņiem klausījām, jo — pavēle paliek pavēle! Humora sajūta ir pēdējais, ko cilvēks var zaudēt! Galu galā dons Mauricio man maksā algu un komisijas naudu un sedz ceļa izdevumus. Visu iedomāto ļaunumu mīkstina tas pazemīgais vārdiņš — lūdzu! Dabiski, ka tādas tecilas, kuŗām nobrāzta krāsa un izsisti robi trinamo akmeņu diskos, Buenosairesas priekšpilsētās pārdot nevar. Klients jau nākošajā mirklī var iekāpt tramvajā un ar mašīnu rokā atbraukt uz pilsētas centru sūdzēties. Te, tūkstoš pieci simti kilometru no galvaspilsētas, cilvēki daudz miermīlīgāki un par sīkiem bojājumiem tik daudz neuztraucas. Vienu otru lietu labāk noraksta zaudējumos nekā sūta tādu gaisa gabalu apmainīt.

Es attaisu pirmo koka kasti, izņemu vairākus sarkani krāsotos cilindrus un izmēģinu, kā darbojas mechanisms. Daži lodīšu gultņi griežoties taisa mazliet savādu troksni, bet citādi nekādas kļūmes un kaites nemana. Jau nākošajā mirklī man rodas vairāki palīgi. Naktssargs piedāvā āmuru, viesmīlis kniebjamās stangas, bet korķu rāvējs pats personīgi nāk talkā koka skeletus uzmanīgi attaisīt tā, lai nesabojātu vērtīgos kokmateriālus un zudumā neietu kāda nagla. Viņš, liekas, ļoti mantīgs cilvēks. Priecājas par katru nieku, kuŗu var dabūt par brīvu.

Arī manu gara stāvokli vareni uzmundrina diži panākumi tirdzniecībā. Jau no paša rīta divas pirmās tecilas uz pēcmaksu pārdodu kādā lielā veikalā, kas saucas Elektriskais motors, brīdi vēlāk vēl piecas citas Mediči mantinieku ,,fereterijā'' un divdesmit — visu nesen saņemto otras šķiras preci — pret tūlītēju samaksu Cukurniedŗu audzētāju kooperātīvā. Te iznāk mazliet gaŗāka runāšana, jo sevišķi sīksts uz kaulēšanos ir viņu veikalvedis, maza, ducīga auguma seņors ar melnām, spurainām ūsām, melnu uzvalku mugurā un melnu sēru lentu ap kreisās rokas piedurkni.

— Mūsu sabiedrībai bez šī pieder vēl pieci citi veikali Monteros, Famaiļā, Vilaalverdi, Agilāras un Koncepsiones pilsētās, — viņš ļoti enerģiski paskaidro. — Mēs varētu pirkt kādas divpadsmit tecilas, ja... Khe! Kā to lai saka? — jums būtu iespējams dot vismaz desmit procentu atskaiti darbinieku kasei, kas netiktu ierakstīti oficiālos preču rēķinos...

— Redziet, seņor! — es atbildu klusinātā balsī un apkārt paraudzīdamies, vai kāds svešs nav tuvumā, kam šo konfidenciālo sarunu nevajadzētu dzirdēt. — Speciālas sagadīšanās dēļ rabats varētu būt arī vēl krietni lielāks — teiksim trīsdesmit procenti! — ja jums nebūtu iebildumu akceptēt vēl lielāku vairumu — vismaz divdesmit tecilas! — ceļā mazlietiņ, mazlietiņ bojātu preci...

— Kā tā? Bojātu!

— Nu tā! Tik tālu sūtot, visādas kļūmes atgadās... Mūsu dzelzceļnieki nav sevišķi maigi, saiņus vagonos iekraujot un izkraujot. Saskrāpē emaljētos cilindrus... Atsit asmeņus... Jūs sapratīsit pats! No šādas neatbildīgas rīcības mašīnu ārējais izskats cieš...

— Saprotu! — veikalvedis mazliet neticīgi smīn. — Ka tik nebūtu brāķis, kas nekur nederīgs, kuŗu pēc tam neviens nepirks!

— No, seņor! — es pavisam droši un enerģiski atbildu. — Visiem Mauritec ražojumiem par viņu mechanismu labu darbošanos fabrikas garantija uz vienu gadu.

— Labi! Labi! Ja tā, tad lūdzu uzgaidiet acumirkli! Apspriedīšos ar seņoru direktoru un seņoru iepirkšanās šefu. Viņiem galvenā teikšana un atbildība. Es šeit nesmu algots darbinieks. Darbojos līdzi vienīgi patriotisma dēļ...

(Turpinājums sekos)

SENĀS BALSIS

No dainu pūra

TĒVZEMEI — SADZĪVEI—PADOMAM

Sakārtojuši K. un N. Puriņi

17.

Lai bij meži, kur bij meži
Mūs' zemītē, tur bij meži:
Ne tiem apiet, ne tiem pāriet
Par deviņas vasariņas.

52003 Mēdzūlas Md.

Ai Dieviņi, laba dzīve
Liela meža maliņā:
Augsti koki, kupli koki,
Neredz saules uzlecot.

30666 V.K.Z.

Dod, māmiņa, mežā mani,
Mežā man laba dzīve:
Pūš vējiņš — aizvējiņš,
Spīd saulīte — pakrēslīts.

51988 Patkules Md.

Aiz Daugavas melni meži
Dzelteniem ziediņiem;
Eita, mani bāleliņi,
Pušķojiet cepurītes.

51978 Pļaviņu Rg.

Treis sileņi puortecēju,
Caturtuo natecēju;
Caturtajā sileņā
Dzeivoj muns oruojiņš.

52038 Sakstagalas Rz.

*

Divas vien mēs māsiņas,
Kur mēs mīļi dzīvojam!
Krustiem auga zelta zāle,
Kur mēs abas staigājām.

3627 Lielvārdes Rg.

Grūti kāpu kalniņā,
Daiļu rāvu āboliņu;
Pie māmiņas grūti bija,
Daiļi sevi darināju.

5642 Rundāles B.

Kur, bitīte, madu ņimsi,
Nuotres vīni sātmalē;
Kur, muosiņa, cīmā īsi,
Ka nav sovu buoleliņu.

37736 Baltinavas Abr.

Migliņā, rasiņā
Plūcu zaļu dābuliņu;
Saulītē sēdēdama,
Vainadziņu darināju.

6005 Sēlpils Jk.

Spodra saulīt' i lēkdama,
Jo spodrāka rietēdama;
Līksma māsiņ' i augdama,
Jo līksmāka dzīvodama.

3535 Sēlpils Jk.

*

Kam derēja veca zeme,
Kam vecā māmuliņa?
Griķam der veca zeme,
Padomam māmuliņa.

3186 Seces Jk.

Padomam vien turēju
Savu vecu māmuliņu:
Ja nebija cita laba,
Jel padoma devējiņa.

3218 Dūres Vlk.

Kam, mameņ, gudr' audzēji,
Kam gudram naīdevi?
Bezproušam man' īdevi,
Kurs pruoteņa naturā.

15325 Rēzeknes apr.

Saulīt', mana māmulīte,
Abas vienu baltumiņu;
Paskatos saulītēi,
Raugu savu māmulīti.

3232 Kuldīgas apr.

Sēdies, mana māmuliņa,
Zemajā krēsliņā:
Zema tava sēdēšana,
Augsta tava valodiņa.

3242 Cesvaines Md.

Margarita Ausala

Brīvība ir jāatkaro un jāaizstāv

Atskats uz Pasaules Antikomūnisma Līgas 19. kongresu Luksemburgā

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

,,Mēs ticam, ka brīvībai un ticībai jābūt mūsu vada zvaigznēm, jo tās rāda mums patiesību, dara mūs drosmīgus, dod mums cerību un dara mūs sapratīgākus nekā mēs bijām. Mūsu sākums nav Vašingtonā, sākums progresam, bet mūsu ģimeņu, kopu, darba vietu un brīvprātīgo grupu sirdīs, kas dod neuzvaramu garu vienai lielai tautai Dieva priekšā.'' Šos prezidenta Ronalda Rēgena vārdus par savu sauksmi izraudzījusies Brīvās jaunatnes līga Savienotajās valstīs. Tā ir paudusi šo sauksmi arī visā brīvajā pasaulē, un rezultātā tai pievienojušās citu brīvu tautu jaunatnes organizācijas.

Šie vārdi ir patiesi ne tikai lielai amerikāņu tautai Dieva priekšā, bet arī mūsu mazajai latviešu tautai. WACL — Pasaules Antikomūnisma līgā piedalās pāri par 60 brīvvalstu kopas un arī visu apspiesto tautu kopas, kas izveidojušās brīvajā pasaulē. Šo apzinīgo cīnītāju vidū atrast prominentus draugus nozīmē likt dzirdēt arī latviešu balsi, kas tāpat tic savas tautas tiesībām uz brīvību. Tā to gadiem dara lietuvieši un igauņi, lai ar savu informāciju palīdzētu atmaskot padomju agresīvo imperiju.

Krievu imperijas agresija sākās jau ar Maskavas lielkņazu, kam tai laikā nebija vēl ne jausmas iekarot Lietuvu, kur valdīja varens ķēniņš. Bet pamazām nāca cara Jāņa Briesmīgā karī un Pēteŗa Lielā, kas paņēma arī Baltijas tautas. Ka Maskavas imperija ir agresīva, to atzina, sevišķi par krieviem runājot, pirms 1. Pasaules kaŗa Kārlis Markss. Viņš teica, ka var mainīties metodes un apstākļi, bet ka krievi grib valdīt pār visām tautām, tas nemainās — tā ir polārā zvaigzne. Viņš arī neticēja, ka krievi varētu īstenot komūnismu, būdamā emocionāla un nenosvērta tauta, kas valdāma tikai ar dzelzs dūri. To varētu gan intelliģenta, disciplīnēta vācu tauta, kas bez ierunas klausa pavēlei. Ja Hitlers nebūtu savu partiju nosaucis par Nacionālsociālistisko vācu strādnieku partiju, bet visu tautu strādnieku partiju, grūti pateikt, kas ar Eiropu būtu noticis. Krievi nēsā komūnisma masku un seko Ļeņina mācībai: soli atpakaļ un divus uz priekšu. Ja pēc kaŗa komūnisma diktātūra bija tikai Krievijā, tad ar krievu subversiju un ideoloģisku un militāru atbalstu tādas ir visos kontinentos, kur necilvēcīgi nāvē pretiniekus pat ar mākslīgu bada sērgu.

Starptautiskā Pen kluba godalgotā laureāte Margarita Ausala.

Novembŗa beigās Ženēvā sanāca WACLa komiteja ar dažiem lielāko grupu pārstāvjiem, lai atskatītos uz 19. kongresu Luksemburgā un pārrunātu nākotnes ieceres. Atskatīsimies arī mēs.

Kongresā bija 200 oficiālu delegātu no 60 brīvām valstīm un tikpat daudz no apspiesto tautu kopām. Tiem pievienojās citi šo dalībnieku organizāciju pārstāvji un presē kuplā skaitā.

Policijas loks aizturēja demonstrantu rindas no 16 komūnistu organizācijām, kam otrā dienā pievienojās t.s. profesionālā vācu demonstrantu grupa. Tomēr skaits nebija lielāks par 200.

Baznīcu zvaniem skanot, ienesa Luksemburgas un Beļģijas karogus. Pēc abu himnu atskaņošanas karogus novietoja pie citiem, kas noklāja zāles trīs sieņas.

Kongresa goda prezidents Pjers Greguars atskatījās uz WACLa tapšanu un pieaugšanu par visu brīvo pasauli aptvērēju organizāciju, kas pulcina tos, kas grib cīnīties par mieru un brīvību, ko apdraud agresīvās komūnistu zemes, kuŗās demokratija iznīdēta līdz saknēm.

Sekoja WACLa ilggadīgā prezidenta ASV ģenerāļa Sinlauba runa. Te der piezīmēt, ka ne tikai komūnistu prese, bet arī kreisā un liberālā prese rietumos dēvē viņu par fašistu, kaut gan pēdējā kaŗā viņš Francijā vadīja kaujas operācijas pret Hitlera vienībām. Tādā kārtā saprotama viņa pasvītrotā tēze, ka nacismu pilnīgi aizstājis komūnisms. Brīvajā pasaulē jāatveŗ acis un jācīnās par brīvību visām tautām, sevišķi tām, kas smok Gulagā, jo viņu brīvība ir priekšnoteikums brīvībai vispār. ,,Viņu cīņa par brīvību'', teica ģen. Sinlaubs, ,,ir arī mūsu cīņa.'' Viņš brīdināja no Gorbačova miera vilinājumiem, kamēr Afganistanā gatavo nākamās agresijas. Sinlaubs pasvītroja, ka nevar būt runas par kaŗa kūdīšanu. Svarīga ir ideoloģiskā cīņa, lai brīvā pasaulē noskaidrotu, kur ir miers un brīvība un kur nav.

Par jauno prezidentu ievēlēja beļģu daudzkārtējo ministru prezidentu valstsvīru Desmeretu. Savā runā viņš norādīja uz Maskavas varas ekspansiju pa visiem kontinentiem un sekmīgu ideoloģisku subversiju rietumu pasaulē, lai kūdītu tautu pret tautu un vienas tautas pilsoņus vienu pret otru. Pēc viņa uzskatiem še arī meklējams terrorisma centrs.

Te man ienāca prātā kāds terrorista stāsts Izraēlas slepenajam dienestam, ka teroristi ideoloģisko mācību saņem vispirms kādā vietā Pad. savienībā, tad Maskavā un praktisko treniņu Sīrijā.

Rietumu un austrumu konfrontāciju analizēja bijušais NATO ģenerālsekretārs un Holandes ārlietu ministrs Jozefs Luns. Ir jāatceras, ka kaŗu nenoteic armija, bet valdība. Kamēr rietumos viss jāpārrunā un jāvienojas savā zemē un ar sabiedroto valdībām, tikmēr Maskava tikai izdod rīkojumus sev padotām diktātūrām. Tādēļ ir jābrīdina salīdzināt ASV un PSRS, liekot tās vienā plāksnē, kas rada antiamerikānismu, kas ir ļoti bīstams. Lielākā demokratija nav lielākā diktātūra. Tā neapdraud, bet ir sabiedrotā rietumos visām demokratijām.

Sekoja vesela rinda dažādu tautu pārstāvju runas par jau minētiem tematiem, papildinot ar faktiem savā zemē.

Nākamā diena bija veltīta darba komitejām. No profesionālā viedokļa man visvairāk interesēja masu komūnikāciju grupa. Ar interesantu praktiskas dabas referātu te uzstājās Brīvās jaunatnes līgas sekretārs Dāvids Fincs, izmantojot, tāpat kā krievi to dara rietumos, izdevīga piedāvājuma metodi, t.i., izceļot sevi un nomelnojot citus. Tikai šai gadījumā tā ir subversijas atmaskošana. Pasvītroju, ka šai darbā ietilpst ne tikai informācija brīvībā izlutinātām jaunām paaudzēm rietumos, bet ar radio raidījumiem informācija arī viņpus dzelzs aizkara, kur, propagandu apnikuši, jaunie ļaudis gaida pārliecību par patiesiem faktiem, kas notiek rietumos, bet jo sevišķi austrumos, kur informācija par režīma neveiksmēm sistēmas nevarības dēļ un nelaužamās pretestības kustības dod stiprinājumu brīvības alkām. Faktu falsifikācijas atklājumu komentārus der ievietot zināmos laikrakstos tiem veltītā vietā un, kā tas notiek, lai arī stipri par maz, rietumu radio un televīzijas programmās. Izdevīgā situācijā bija jaunie poļi un ukraiņi, kas ASV, Kanadā un Anglijā tikuši līdz parlamenta locekļu amatam.

Pēdējā dienā pie vārda tika arī pārstāvji no apspiesto tautu puses. Un dotā laikā pieminēja Baltijas demokratisko republiku brīvības laiku, kad Aristids Brians tās sauca par godājamām republikām. Viesodamies Maskavā, ģenerālis de Golls nekad neteica PSRS, bet Krievija. Nav iespējami Eiropas apvienotie štati, kā tas ir ASV. Te katrai tautai ir kultūra un vēsture noteiktās tēvzemes robežās. Varētu būt Eiropas tēvzemju apvienība līdz Urāliem, atstājot Āziju turienes tautām. Un tādā apvienībā vismazākā tauta var runāt ar lielāko visas apvienības vārdā. Pieminēju arī Vinstoņa Čerčila 1948.g. 10. oktobŗa runu ,,Nāvīgais padomju naids.'' Tādu viņš redzējis Staļina acīs. ,,Ja ASV jebkad noslēgs kādu līgumu ar PSRS, tā nokaus Eiropu un izdarīs pati pašnāvību. Lai Maskava atbrīvo 11 galvaspilsētas un to pilsoņus no cietumiem — ir tad tai nevar ticēt.'' Negaidītie citāti pārsteidza angļus un franču. Bet pie manis pienāca franču sovjetologs Īvs Karons, kas visu laiku rakstījis franču un Šveices presē par apspiesto tautu jautājumiem, arī baltiešiem. Sevišķi sirsnīga pēc tam bija novakare ar somiem un igauņiem.

Jūtu pateicību Luksemburgas galvenā laikraksta redaktoram par izmantoto informāciju. Lietuvieši strādāja jau mēnesi pirms tam, lai sagatavotu pretsvaru presē Maskavas rīkotai Lietuvas izstādei. Ar viņa palīdzību atvērās šai starptautiskā pilsētā daudz patiesības kanālu. Lai nobeigumā pieminu viņa atvadu vārdus: ,,Kam acis atdarītas, lai darbojas roku rokā, jo brīvība ir jāiekaro un jāaizstāv.''

"We have never recognized the 1941 frontiers of Russia. The Baltic States should be sovereign, free peoples." Sir Win. Churchill
LATVIAN INFORMATION SERVICE

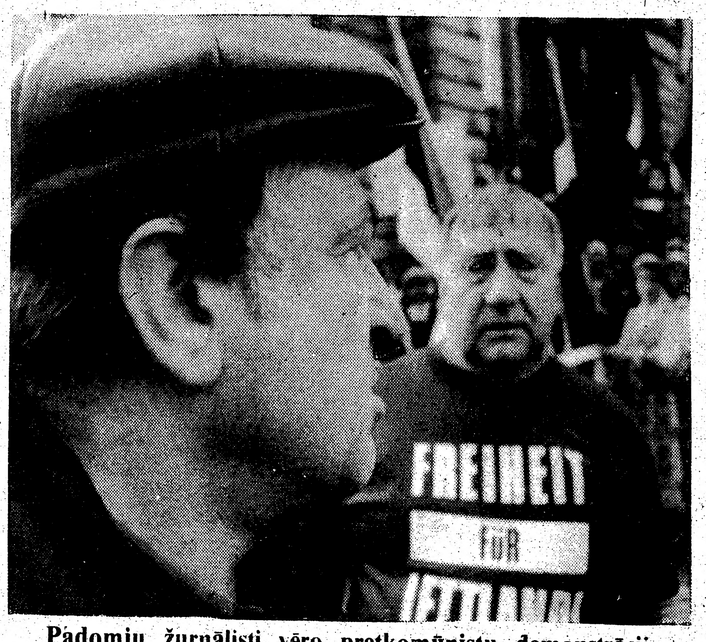

Padomju žurnālisti vēro pretkomūnistu demonstrāciju Austrijā. **Foto Dr. G. Siliņš**

Iznākusi mana grāmata

Berta Geistauts

MANS MŪŽA DARBS MĀKSLĀ

Tā ir liela formāta, grezna, ar 50 krāsu attēliem uz laba papīra, angļu un latviešu valodā. Maksā 50 US dol. Dabūjama O. Dīķa grāmatnīcā vai pie autores —

9042 James Ave., So.
Bloomington, MN 55431 USA.

TORONTO ZIŅAS

Labojums

LA 20/27. dec. 51/52. numura rakstā „**Diždendailis ozoliņš**" nav minēts autora vārds — **Jānis Mežaks.** Nožēlojam kļūmi.

● Sv. Andreja draudzes dāmu komiteja ar priekšnieci Balvu Kūlu un mācītāju J. Cālīti 18. decembrī ieradās veco ļaužu mītnē Kristus Dārzs, kur uzturas arī 26 šīs draudzes locekļi. Dāmu komiteja viņiem sagādāja priecīgu pārsteigumu, katram svētku dāvanai pasniedzot Baznīcas Gada Grāmatu 1987. gadam. Lūgšanu un kopējas dziesmas vadīja māc. J. Cālītis. Viņš vadīja Kristus Dārzā arī Ziemsvētku dievkalpojumu 24. decembrī. Sv. Andreja draudzes dāmu komiteja visiem savas draudzes locekļiem, kas tur vada savas vecumdienas, katram bija sagatavojusi pa dāvanu sainim, bez tam piecus saiņus tiem iemītniekiem, kas pārcēlušies uz Kristus Dārzu no ASV, vai nav pie draudzēm vispār. Svētku sainīšus bija sagatavojušas arī citas latviešu draudzes. Dāmu komiteja 11. janvārī pl. 9:00 rīko Pankūku brokastis, pēc tam pl. 11:00 dievkalpojums, kurā dziedās jaunietis Konrads Ozols.

● Sv. Jāņa draudzes eglītes dievkalpojumā, ko vadīja mācītājs F.T. Kristbergs, Betlēmes ainās piedalījās svētdienas skolas bērni un daži bērni arī no bērnu dārza Māra Lūša un Vija Muratas vadībā. Jaunieši lasīja Svētos rakstus. Dievkalpojumu ar dziesmām kuplināja draudzes vokālais ansamblis Brigitas Alkas vadībā. Pēc dievkalpojuma baznīcas sarīkojumu telpās azaida galdu bija klājuši svētdienas skolas bērnu vecāki. Ziemsvētku vecītis izdalīja bērniem dāvanas.

● TLTA ģimnazijas saimes Ziemsvētku eglītes sarīkojumu 19. decembrī Latviešu namā atzīmēja ar plašu programmu 4. klases audzēknes Ingrīdas Jansones izkārtojumā, māc. J. Cālītim vadot svētbrīdi. Audzēkņu priekšnesumos bija Ingrīdas Jansones lasījums Senlatviešu Ziemsvētki, kurā bija iekļauti audzēkņu dainu skandējumi, dziesmas un deklamācijas un mākslinieka Edvarda Dzeņa gleznas slīdītēs par Latvijas lauku ainavām, zirgiem u.c. Ģimazisti Anmarī Pētersone un Arnis Kalniņš deklamēja Ziemsvētku dzejoļus, dziedāja meiteņu ansamblis Alberta Vītola jun. ģitaras pavadījumā. No skolotājiem vakara atbildīgais vadītājs bija A. Vītols. Vecāku padome bija gādājusi par svētku mielastu. Ieradās Ziemsvētku vecītis (Pēteris Kaļiņš) un izdalīja dāvanas programmas izpildītājiem un skolotājiem. Katra klase skaitīja kopdeklamācijas — Viļa Plūdona, Edvarda Virzas, Veronikas Strelertes dzejoļus. Sarīkojums beidzās ar Kaladū dziedāšanu. Gimazijas gadskārtējā draudzīgā aicinājuma sarīkojumu 24. janvārī pl. 18 un 25. janvārī pl. 15 atzīmēs Latviešu namā ar ģimnazijas drāmas pulciņa izrādi, R. Blaumaņa lugu No saldenās pudeles pulciņa vadītājas Sandras Cifersones iestudējumā. Sarīkojuma ievadījumā Gunas Ikonas referāts par Ati Kronvaldu.

● Archibīskaps A. Lūsis un mācītājs F.T. Kristbergs salaulājis Mairu Radziņu un Lauri Kuksi. Līgava pieder pie studenšu korporācijas Spīdola. Līgavainis ir studentu korporācijas Patria loceklis. Abi beiguši TLB sestdienas skolu un TLTA ģimnaziju.

● Bramptonas slimnīcā 18. decembrī miris Kārlis Ramanis, 94 gadu vecumā. Viņš dzīvojis veco ļaužu mītnē Kristus Dārzs. Aizgājēju uz Bramptonas kapsētu 22. decembrī izvadīja mācītājs F.T. Kristbergs. Nelaikis atstāj meitu Ritu, znotu Tālivaldi Bachu, mazmeitu Indru, trīs mazbērnus un vienu mazmazdēlu.

● Latviešu baptistu draudzes Ziemsvētku dievkalpojumu 21. decembrī vadīja māc. J. Šmits. Piedalījās svētdienas skolas bērni ar dziesmām Augusta Pīpes vadībā un draudzes koris ar diriģentu Ž. Gertneru. Māsu pulciņš bija sagatavojis draudzības cienastu.

● TLB sestdienas skolas Ziemsvētku sarīkojums 4. janvārī Latviešu Centrā. Šim sarīkojumam 6. klases audzēkņi skolotājas A. Moelleras un E. Pētersones vadībā gatavo V. Dāboliņas lugu Jurīša Ziemsvētki E. Ērvalda dekorācijas. Izrādē piedalīsies arī 2. klases audzēkņi, kā rūķīši un sniegpārsliņas V. Bērziņas vadībā. — Draudzīgā aicinājuma sarīkojumā 24. janvārī pl. 9 no rīta viesosies Latviešu preses biedrības Kanadas kopas valdes priekšsēde Inta Purva ar uzrunu un jaunāko rakstītāju apbalvošanu.

● Latviešu skolas Valodiņas eglītes vakars notika 19. decembrī Sv. Andreja baznīcas zālē. Māc. J. Šmits vadīja svētbrīdi un vakaru — agrākais pārzinis Dr. Andris Rubenis, kas vadīja arī dziesmu dziedāšanu savas ģītaras pavadījumā ar Dainu Daugavieti. Ieradās arī Ziemsvētku rūķis — Jānis Daugavietis — ar dāvanu maisu. Katra klase uzstājās ar priekšnesumu, lai izpelnītos svētku sainīšus. Saiņu izdalīšanā palīdzīga bija Ērika Treigute. Tāls ciemiņš bija DV priekšnice Austra Liepiņa no Anglijas, kuŗas divas mazmeitas apmeklē latviešu skolu Valodiņu. Sekoja Ziemsvētku cienasts bērniem un vecākiem Guntas Gutmanes vadībā. Draudzīgais aicinājuma sarīkojums notiks 6. februārī pl. 19:15 Centra lielajā zālē.

● Ziemsvētku kauju atcere 10. janvārī pl. 18. Saulainē pie Kritušo karavīru pieminekļa. Svētbrīdi vadīs māc. A. Celms. Dziedās DV vīru koris ar diriģentu A. Pērkonu. St. Butkēvica deklamācijas.

● DV vīru koris Ziemsvētku eglīti dedzināja DV namā, pulcinot 50 koristu ar piederīgajiem. Uzrunu teica koŗa priekšnieks H. Jakobsons. Viņš pasniedza dāvanas koŗa diriģentam A. Pērkonam un pianistam J. Beloglāzovam. Sarīkojumu ar deklamācijām kuplināja Stanis Butkēvics un Alfreds Jekums. Vairākas dziesmas nodziedāja pats koris sava diriģenta vadībā. Vakara saimniecēm Astrīdei Jākobsonei un Veronikai Pavilonei A. Lucs koŗa vārdā pasniedza atzinības svētku veltes. Par mūziku gādāja Imants Ķipis.

● LPB Kanadas kopas biedriem eglīte bija rīkota 13. decembrī Purvainē ar jaunāko sacerējumu lasījumiem. Turpināsies pasāktie novadu vakari. Nākošais būs Latgales vakars 14. februārī, pl. 18:00 Latviešu namā, ko preses kopa rīko kopīgi ar Kanadas latviešu katoļu apvienību. Vakaru kārto Tadeušs Puisāns. Pēc tam paredzēts Liepājas pilsētas un novada vakars.

● TLTA Latvisko zināšanu seminārā 14. decembrī Latviešu namā pianists Pēteris Zariņš referēja par Lūciju Garutu — latviešu sievietes komponistes lomu Latvijas vēsturē. Referents rūpīgi iztrādātā referātā apskatīja komponistes Lūcijas Garutas dzīves gājumu un mākslinieces veidošanos, papildinot referātu ar Garutas mūzikas atskaņojumiem uz klavierēm un skaņu lenšu atskaņojumos, kā Dievs, Tava zeme deg (Andreja Eglīša teksts), ko pirmo reizi atskaņoja pati komponiste vācu okupācijas laikā Tukuma baznīcā, kas bijusi baznīcēnu pārpildīta un kādi divi simti vēl atradušies ārpusē. Lūcija Garuta palikusi zem komūnistu varas Latvijā, kur viņai grūti klājies. Viņa mirusi Latvijā. Referātam sekojošās pārrunas, kuŗas vadīja Ingrīda Matckare, bija rosīgas, jo Garuta bija iecienīta komponiste un māksliniece. Referāti jaunajā gadā turpināsies līdz martam, katru mēnesi reizi. 11. janvārī — Dzintars Mežulis : Skulptūras un ceļojumi slīdītēs ar autora paskaidrojumiem. Norisi vadīs Gunilla Gustava. 8. februārī — Dr. Ansis Kuksis: Latviešu zinātnieki modernā bioķīmijā un molekulārā bioloģijā. Otrs Toronto latviešu ģimnazijas absolventes Rutas Rozentāles referāts par kokiem: Ozoli. Vadīs Guntis Bērziņš. 8. martā - Dr. Guntis Siliņš: Prese un politika. Vadīs Mārtiņš Vāgners. Pēc referāta labvēļu pusdienas pl. 16:00. Piedalīšanās pusdienās 25 dol. no personas. Visi referāti sāksies pl. 14:00 un notiks Latviešu Namā.

● Toronto visās trīs luterāņu draudzēs, katoļu un baptistu draudzē bija labi apmeklēti Ziemsvētku dievkalpojumi. Sv. Jāņa draudzē notika divi svētvakara dievkalpojumi. Pirmajā svētrunu teica archibīskaps A. Lūsis, piedaloties draudzes mācītājam F.T. Kristbergam un evaņģelistei Ainai Avotiņai. Jaunieši E. Sproģis un Ruta Rozentāle lasīja Svētos rakstus. Dziedāja draudzes vokālais ansamblis, ko vadīja Brigita Alka. Otru vakara dievkalpojumu vadīja māc. Kristbergs. Spēlēja brāčists Arturs Jansons, abās reizēs ērģelniece Anita Grigale-Rundāne. Par abiem dievkalpojumiem kopā bija 700 dievlūdzēju. Sv. Andreja draudzes dievkalpojumā, ko vadīja draudzes mācītājs J. Cālītis, piedalījās ap 1000 dievlūdzēju. Dziedāja draudzes koris A. Purva vadībā, spēlēja ērģelniece Edite Timermane. Austrumu draudzes dievkalpojumu vadīja māc. A. Celms, pulcinot 250 dievlūdzēju. Ar divām solo dziesmām dievkalpojumu kuplināja Lidija Misbacha; ērģelnieks Aivars Kviesis. Katoļu dievkalpojumu lietuviešu baznīcā vadīja prāvests Dr. B. Kokins, dziedāja soprāns Laura Zariņa, ērģeles spēlēja Pēteris Zariņš. Dievkalpojumā bija ieradušies 120 apmeklētāji. Latviešu baptistu draudzes dievkalpojumu Ziemsvētku vakarā vadīja māc. J. Šmits, piedaloties 45 dievlūdzējiem. Draudzi sveica tās iepriekšējais gans māc. A. Arājs un paziņoja, ka iznākusi grāmatas Garīgs Apskats otra daļa — informācija par reliģiskās dzīves notikumiem, apgādā Rīga un A. Arāja redakcijā uz 224 lappusēm un daudziem foto attēliem tekstā.

● Sv. Andreja draudzes Ziemsvētku eglītes dievkalpojumā 21. decembrī māc. J. Cālītis teica sākuma un beigu liturģiju. Ar deklamācijām piedalījās svētdienas skolas bērni Betlēmes ainu uzvedumā pēc māc. Ivara Gaides sakārtojuma. Jauniete Sandra Ezera lasīja Svētos rakstus. Dziedāja draudzes koris. Draudzes dāmu komiteja baznīcas zālē bija klājusi azaida galdu. Tur ar bagātu dāvanu maisu ieradās Ziemsvētku vecītis (Tālivaldis Jurenovskis), kas izdalīja dāvanas 60 draudzes bērniem.

● Kristīgās sadraudzības pēcpusdienā 13. decembrī Baptistu baznīcā, ko vadīja N. Ābele, piedalījās 50 apmeklētāju. Runāja māc. J. Šmits. Pēcpusdienu ar dziesmām kuplināja vīru ansamblis (Jānis un Oskars Arāji, Augusts Pīpe un Miķelis Andersons) Dāvida Šmita klavieŗmūzikas pavadījumā. Ziemsvētku variācijas četrrocīgi atskaņoja Dāvids Šmits un Oskars Arājs. Māc. J. Šmita četri mazākie bērni un Margareta Kaņķe dziedāja Ziemsvētku dziesmas. Erna Baruša piedalījās ar Bībeles lasījumiem, bet Jānis Širmanis ar deklamācijām. Pēc svētku pārtraukuma sadraudzības pēcpusdienas atsāks 24. janvārī pl. 14.00 Sv. Jāņa baznīcas telpās. Galvenie runātāji būs māc. F.T. Kristbergs un evaņģeliste Aina Avotiņa.

● Uz Jorkas latviešu kapiem 15. decembrī māc. A. Celms izvadīja 11. decembrī mirušo Heinrichu Ūdri. Viņš dzimis 1914. gadā Rīgā. Bijis ilggadīgs Benjamiņu filmu laboratorijas darbinieks. Nelaikis atstāj meitu Ilonu Gaņģi, divas mazmeitas un māsu Latvijā.

Krišjānis un Natālija Puriņi Mississauga ziedojuši Latvija Amerikā atbalstam 50 dol.

Svētdien, 11. janvārī, pl. 16, Latviešu Namā

TLB referātu pēcpusdiena ar Dr. G. Siliņa referātiem:

● *„Akupunktūra (ārstn. veidi)*
● *Vīnes konference (Dr. Siliņš — Baltijas tautu federācijas Kanadā priekšsēdis).*

*** Dāmu kafijas galds ***

IEEJA $6, PENSIONĀRIEM $5.

Ziedojumi Latvijas Brīvības Fondam

Atpērkoties no Ziemas svētku kartīšu sūtīšanas, ziedojam Latvijas Brīvības Fondam, novēlot saulainu 1987. gadu visiem radiem, draugiem un paziņām.

I. Alksnis	$ 20
J. un A. Markevici	$ 50
Dz. Krūmiņa	$200
A. Kalniņš sakarā ar 75 g. jubileju	$341
Anonims	$ 50

LBF lūdz arī Tevi piedalīties šajā akcijā, tā veicinot augšanu. Vari arī LBF iestāties, iemaksājot $500 US dolaros. Pieteicies vai sūti čeku (Latvijas Brīvības Fondam)

Dr. A.M. Šteinam, 10 Moonstone Byway, Unit 162, Willowdale, Ont., M2H 3J3, tel. (416) 498-7600.

Leonija Ozolkalne

Kur tu esi?

(44. turpinājums)

Skuķis cerējās ar kaimiņu Stasi. Portfelī visas viņa vēstules — Stasis armijā. Un tā bija visa meitenes manta, iecerētā dzīve. Mazajā koferītī — viņas dienas grāmatas.

Brīdi klusējusi, sieviete turpināja:

— Nekā liela jau tur nebija, cik nu mums tās mantas! Pāris apģērba gabali, ko nu puiši ar to iesāks! Tā bija visa mūsu bagātība, ko steigā bijām paspējušas paķert līdz. Norausu asaru; ko nu vairs!? — Meitene šņukst:

— Nevajadzēja dot!

— Zinu jau — gudrība arvien nāk ar novēlošanos. Aplaupīt sievieti — tikpat kā māsu. — Bet kas gan var atdot nodzīvoto dzīvi, lai tajā uzliktu ielāpu? — Mūsu zēni... Arī tādi viņi bija, un tam tik grūti ticēt.

— Ir liels sitiens zaudēt ticību cilvēkam, savam vistuvākajam, — sacīja Anda. — Latviešu zēni, un tad tā——

— Un Stefija? — viņa bija radusi atklāt sevi baltajās dienas grāmatas lapās, — stāstīja māte. — Tā bija tāda iekšēja prasība, savas dvēseles atklāsme. Jeb savas dzīves iebalzamēšana. Ja dienas smagums pārāk spieda, viņa atšķīra lapu, meklējot tajā smaidu. Tā vieglāk varēja skaitīt stundas, kurās nekas nebija noticis un kuras tomēr bija bijušas lielas ar savu atnākšanu.

— Neticami, — domāja Anda. Jau otru reizi šai bēgulības laikā viņa redz izķēmotu cilvēka seju laikmeta spogulī, kas ir kā sitiena lauskās sadauzīts.

— Jāatzīstas — turpināja svešā, — dusmas, kauns, žēlums, viss jaucās vienā jūklī, nešķirojot, kuras jūtas ir stiprākās. Visvairāk sāpēja — pašu ļaudis, mūsu zēni, ar kuriem arvien bijām tik lepni...

Smeldze meitenes sirdī par zaudēto arvien vēl nav sadzijusi. Līdztekus sāpēm ir pievienojusies rūgta ziņkārība, kad Stefija reiz teica:

— Būtu gribējies vēlreiz redzēt vaigā tās dienas lielo varoni un abus pēc tam, kad, nekā vērtīga neatraduši, nezināja, kur somas likt. Nodevīgi smags gan bija mazais koferītis ar grāmatām, tādēļ varēja maldināt ar solījumu. Gribētos redzēt, kāda bija tava seja, tu — nabadzīgo sievu apzadzēj!? — Vai tu vēl turpini to pašu vai sakaunējies? Priecātos redzēt to vilšanās vaibstu tavā sejā tad, kad iedomāto vērtību vietā ieraudzīji aprakstītās lapas?

Un vai tu arī lasīji apzagtās bēgļu meitenes naīvos sapņus, un kurā ugunskurā tie sadega? Tur bija viss, kas jaunas meitenes sirdij, šķiroties no mājām, bija licies dārgs. Izbalējusi lentīte, sakaltis rožu zieds no iesvētīšanas dienas. Visa līdzšinējā dzīve melnajām burtu rindām iešvīkāta bālajās lapās. Mazais koferītis glabāja viņas visintīmāko dvēseli: rozes, asaras un smieklus. Visi dvēseles kaktiņi nu sūrstēja un sāpēja.

— Latviešu vīrs! — Kādēļ tu nebiji tik cildens, kādu to tēlojās jaunas meitenes sirds, ticot labajam? — līdzjutībā teica Anda. — Varbūt tev pašam kaut kur bija tāda pati meitene, kas tādā pašā veidā glabāja piemiņu par tevi. —

Un ko viņi ar nozagto iesāks? Mazais koferītis tos pievīla, cerēto darglietu vietā atrodot meitenes mīlestības vēstules.

— Būtu interesanti zināt, vai tu mierīgs turpini savas dienas vai esi starp tiem, kas dzēruma skurbumā slīcina sirdsapziņu, — ar rūgtu balsi piemetināja jaunā paziņa.

— Varbūt viņš ir pat starp tiem, kas saņem trimdas organizāciju pabalstu un bezbēdīgi sviež cepuri pāri skurstenim — piemetināja Anda.

— Jā, krūzi alus neiemainīs — izmetīs —

— Esmu Anda, — atvadoties sacīja Anda. — Anda Mētra.

— Es — Tekla Zupāne. Ja pa ceļam, iegriezieties. Bija labi parunāties.

— Uz redzēšanos!

*

Ēst! Neganti gribas ēst. Pakrūtē kremt un žņaudz tukšums. Jau ar rīta stundu kārdeklis iesēdies māgā un neatlaižas. Anda rājas pati ar sevi — vai tiešām nav palikusi vairs neviena cita doma kā tikai — ēst?! Ak, šī prasīgā, nepiepildāmā mute! Ko gan tā spēj norīt!

Bet vēdera kurkstēšana ir prasīga. Lai iekšas nesāktu gremot pašas sevi, tajās kaut kas bija jāpilda.

Vakar pat, ejot caur miestu, grēks piesitās, kārdinot uz noziegumu. Gar katru sienmali pa piestiprinātām kāpnītēm priecīgs kociņš slējās gar sienu, zarā auklējot dzeltenu, sulīgu augli. Izmantojot pēdējo pēdu šaurās zemes platības, mājiņu īpašnieki augļu kociņus stādīja tuvu pie mājas sienas, kas reizē ir arī greznība. Auglis vedināja uz noziegumu — pastiep tikai roku un paņem!

Ak mute, valdi savu kārumu!

Ēst! — ir izsalkušā sauciens. Nomierinies! Vakarā dabūsi remdeno tējas ūdeni.

Viesnīcā izsniegtās maltītes diendienā ir gandrīz nemainīgi vienādas. Sakņu novārījums ar pelēku, nenosakāma satura mērci. Kālis, kartupeļi, kāpostu lapa. Norīta pelēcīgs, nesaldināts šķidrums, saukts — kafija un plāna, ar margarīnu pārziesta maizes šķēlīte, kuru Pēteris asprātīgi nokristīja par garozā ietītu caurumu. Īsts mākslas darbs bija plānais smērējums, ar nazi nokasīts un tikko jaušams. Pusdienā — kāda sakņu vira — pelēcīgs šķidrums ar retu gaļas cīpsliņu. Lai gaļas deva veikalā pērkot būtu lielāka, tad saimniece labprātāk pirka kaulus, jo tos varēja dabūt dubulti uz gaļas kartītes. Un vira no kauliem iznāca. Tā bija sevišķa māksla izgatavot šīs maltītes

Neviebies, mute!

Neliekas, ka vācieši paši būtu novājējuši. Tie ir apaļi un kupli, sārti spīdīgiem vaigiem. Nav tā, ka saimnieces būtu nemāk ilīgas — viņu vārītās cāļu viras smaržoja lieliski. Bet tās ēda viņi paši.

Vācietēm, karavīru sievām, bija papildus deva. Tās piekoda maizes šķēli, pārziešot ar margarīnu. Un kas tad drīkstēja iet virtuvē pārbaudīt, ko saimnieces lika kurā katlā.

Bēglis ir uts vācu tautas kažokā. Labāk šos gnīdas ar cietu īkšķi nospiest ar Grüss Gott! sveicienu lūpās.

Redzams arī, ka brunču kuplumā tērptās mūķenes velk piekrautus ratiņus. Visa kustība koncentrēta dienišķai iztikai. Cilvēks, degradēts līdz ēšanai un gulēšanai, nomācot garu. Tas jūtas kā piekauts, salmos pakritis lops, spēdams tikai klusu kunkstēt, žokļiem nespējot vairs kustēt, nenorīto barību paturot mutē.

Skopā barība ar savu nemainību sāk šķebināt, un Pēteris vedina Andu:

— Iziesim paklejot kalnu sādžā, varbūt izdodas kaut ko nopirkt. Vakar satiku Līča kundzi nākam no stacijas. Teicās bijusi izbraukusi un pret gabalu zīda iemainījusi grozu augļu. Varbūt varam mēģināt.

Anda jutās Pēteŗa parādniece, palīdzot viņam apēst maizes kuponus, sajūtot to kā vainu, tāpēc pieņem Pēteŗa aicinājumu.

— Man gan nav nekā ko mainīt, bet mēģināt varam. Un gājēji izvēlas taciņu ar uzrakstu Villach. Villachas miestiņā rozes zied tikpat neprātīgi kā pārējos kalnu miestos, apvīdamas ik žogu, veidojam vārtus un arkas un sadegam ziedēšanas neprātā.

Kā parasts, ceļu krustojumā, sargājot ieeju miestā, rokas izplētis, stāv Krustā Sistais. Tie visi ir vienādi — laikam viena skārdnieka veidojums. Un nemainīgais papīra puķu pušķītis pie kājām. Šīs saulē un lietū izbalējušās puķes visvairāk apvaino Andas izjūtas. Papīrs, ja daba visapkārt kvēl ziedēšanā! Papīrs un skārds!

Un atkal — kā mirstīgais uzdrīkstas dievišķā vaigu ietvert materijā?

Ejot gar mazo baznīciņu, ceļš iegriezās miestā. Ar mazliet neērtu sajūtu Anda tuvojas pirmajai mājai. Roku klauvējienam pastiepusi, tā paliek stāvot, logā pamanot nozūdam slapstīgu ēnu.

(Turpinājums sekos)

Lūcija Cauka

Ziemas svētkos

Kungs Jēzu,
vai Tu nāktu,
ja mēs Ziemas svētkos
Tevi negaidītu?

Vai Tu nāktu,
ja mēs Ziemas svētkos
Tevi atraidītu?

— Tu vienmēr nāc —
jau divi tūkstoš gadus! —

Tu nāk ar savu mīlestību,
Tu nāc ar savu žēlastību;
Tu nāc, lai bēdās mierinātu
un visas kaites dziedinātu.

Tu nāc mums visus apžēlot
un dzīvei īsto prieku dot.

„Tiešām, nāc, Kungs Jēzu!"

* * *

J.M. Elsbergs

Pestītāja piedzimšanas svētkos

Ir atnākuši prieka svētki, —
Mums Kristus mieru atnesuši.
Atmiņā nāk senie laiki,
Kamanās kad sasēduši,
Uz savu Dieva namu braucām.

Lēni, klusi pārslas krita,
Zvārgulīši skanēja.
Viss kā jauki sapņi šķita, —
Viens otram no sirds vēlēja:
Priecīgus Ziemassvētkus!

Zvani līksmē gavilēja,
Dziesmas skanēja ar prieku.
Sveces spožu gaismu lēja, —
Par draugu saucām svešinieku.
Labs prāts tad bija cilvēkiem!

Pēc tam nāca bēdu laiki,
Visi prieki apklusa.
Pāri vēlās nāves tvaiki,
Neziņā prāts apmulsa.
Par nodevēju kļuva draugs!

Nu jau daudzus gadus klīstam
Pasauls tālēs izkaisīti.
Tomēr visi kopā esam;
Siržu saitēm sasaistīti, —
Un visstiprāk Ziemassvētkos!

Ir atnākuši prieka svētki,
Kristus mieru dāvā mums!
Krūtīs kvēlo gaiši prieki,
Ir sirsnīgs mūsu vēlējums:
Svētīgus Ziemassvētkus!

* * *

Alberts Galiņš

Ziemsvētkos

Eglīte kupla un svaiga
Pār slieksni pārkāpusi,
Un elpa viegla un maiga
Līdzi tai atnākusi.

Skujiņu smaržīgu zaru
Vēlīga atmiņai sniedz:
Lai savas dzimtenes malu
Neviens nekad neaizliedz.

Ziemsvētku eglīte labā,
Ik zarā krustiņu nes;
Gaismu, ko sirds mīļu glabā,
Kas atmirdz no Betlēmes.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Sūtnis Anatols Dinbergs, Māra Lūse un jaunais sūtniecības sekretārs Jānis Lūsis.

Nomodā par Latvijas brīvību

Vašingtonas Latvijas vēstniecībā savas diplomāta gaitas uzsācis torontietis Jānis Lūsis. Viņš akreditēts ASV ārlietu ministrijā kā mūsu sūtniecības otrs sekretārs. Jaunais diplomāts uzsācis savu darbu ar lielu sirds dedzi un nodarbināts daudzos pienākumos mūsu vissvarīgākajā vēstniecībā. Šajā atbildīgajā darbā viņam liels atbalsts ir dzīvesbiedre Māra.

Vašingtonas vēstniecības personāls ir neliels, bet ļoti darbīgs. Vēstniecības vadītājs jau gadiem ir daudzu Amerikas prezidentu iecienītais latviešu diplomats Dr. Anatols Dinbergs; bet vēstniecības sekretārs ar lielu pieredzi ir V. Kreicbergs.

Jānis Lūsis ir pirmais trimdā dzimušais latvietis, kas aicināts sagatavoties atbildīgiem diplomāta pienākumiem. Mēs, latvieši esam vienmēr bijuši lepni, pagodināti un privilēģētā stāvoklī, ka mums pastāv Latvijas diplomātiskā misija Vašingtonā. Tā ir pamatakmens neatkarīgas Latvijas atjaunošanai. Mūsu pienākums ir cīnīties pret nelikumīgās okupācijas varu.

Dr. Andrejs Ikše

Sarīkojumu Kalendārs

Radio raidījumi Latviešu Balss, CHIN AM skālā 1540 pl. 22.30

10. janvārī

11. janvārī no pl. 11.30 līdz 15.00 azaids Latviešu Centrā.

11. janvārī (svētdien) pl. 14 Latviešu Namā Latvisko zināšanu seminārs — Dzintara Mežuļa skulptūras un ceļojumi slīdītēs ar autora paskaidrojumiem. Vadīs Gunilla Gustava.

11. janvārī (svētdien) pl. 16 Latviešu Namā Dr. G. Siliņa referāts — Vīnes brauciens; Akapunktūra.

18. janvārī no pl. 11.30 līdz pl. 15.00 azaids Latviešu Centrā; pl. 14 vid. zālē Dr. A. Vanags dos praktiskus padomus dzīvnieku turētājiem.

18. janvārī pl. 16 Latviešu Namā Ed. Kirša referāts ,,Apspiestības sakne'' un Noras Luksas īsreferāts ,,Vīnes konference.''

24. janvārī pl. 19 Latviešu Centrā — ,,Rozes Tu man kādreiz devi''... — jautrs vakars viesturiešu un Dzirksts sniegumā Centra atbalstam. Sekos deja pie Alberta Šūmaņa mūzikas.

Biļetes Centra birojā un pie koristiem. Galdiņi rezervējami pēc biļešu iegādes Centra birojā.

25. janvārī no pl. 11.30 līdz 15.00 azaids Latviešu Centrā; pl. 14 vid. zālē Grāmatu svētdiena Centrā Draudzīgā aicinājuma iezīmē: folkloristes Aijas Beldavas, no Blūmingtonas, Ind., referāts ,,Izplatījuma bērni — mūžīgais, mainīgais latvietis.''

31. janvārī pl. 19.30 Latviešu Namā TLMM kluba zaķu balle. Zaķuļa mūzika.

Kapteinim Arvīdam Ošem 90 gadi

Izcils kaŗavīrs, Latvijas brīvības cīņu varonis un sabiedriskais darbinieks Arvīds Oše 1986. gada 5. decembrī atzīmēja 90 mūža gadus.

Arvīds Oše dzimis Rīgā inženiera ģimenē. 1915. gadā beidzis Rīgas biržas komercskolu ar zelta medaļu un iestājies Rīgas politechniskā institūtā, mechanikas fakultātē. Jau 1916. gadā studijas jāpārtrauc, jo viņu mobilizē un iedala 1. Peterhofas virsnieku skolā, kuŗu tas beidz 1917. gadā un tiek nosūtīts uz fronti.

1918. gadā A. Oši tomēr demobilizē. Augustā viņš atgriežas Latvijā. Vēl tā paša gada novembrī Latvijas pagaidu valdība viņu atkal mobilizē un ieskaita instruktoru rotā Rīgā kapt. J. Baloža vadībā. Pēc mēneša Oši pārceļ uz Atsevišķo studentu rotu, ar kuŗu viņš 1919. g. janvārī pārceļas uz Liepāju un jau februārī nonāk Rudbāržu muižā plkv. O. Kalpaka rīcībā. 3. martā sākas uzbrukums Rīgas virzienā; viņa rota izcīna visas kaujas līdz Rīgas ieņemšanai 1919. g. 23. maijā.

Pēc tam Oše bijis sakaru virsnieks starp Baloža brigādi un Rīgas vācu komandantūru. Pēc Strazdu muižas pamiera iecelts par Rīgas pilsētas komandanta (Gailīša) adjutantu.

1919. g. 15. jūlijā kapt. Oši ieceļ par ģen. Simansona adjutantu. Nākot ģen. Balodim par virspavēlnieku, bijis viņa personiskais adjutants līdz 1921. g. sākumam, kad iecelts par militārā atašeja palīgu Vācijā. Šajā laikā viņam ar vācu iestāžu palīdzību izdodas vairāk ne kā 700 latviešus atbrīvot no padomju gūsta, dodot iespēju viņiem atgriezties dzimtenē.

Atgriežoties no Vācijas, piekomandēts Latvijas armijas stāba operātīvai daļai. 1922. gadā vasarā demobilizējas, lai turpinātu studijas.

Ar 1925. gadu sācis strādāt iekšlietu ministrijas aizsargu nodaļā. Pēc 1934. g. 15. maija bijis aizsargu stāba administrātīvās daļas priekšnieks un adjutants līdz Latvijas okupācijai.

Vācu okupācijas laikā strādājis iekšlietu ģenerāldirekcijā par vecāko referentu, vēlāk Liepājā par saimniecības priekšnieku apriņķa policijas pārvaldē. 1945. g. 8. maijā ieradies Zviedrijā.

Zviedrijā strādā maizes darbu fabrikās. Ir viens no DV organizācijas dibinātājiem Zviedrijā un pirmais DV Zviedrijas valdes priekšsēdis laikā no 1950.—1961. gadam, izveidojot DV organizāciju Zviedrijā par ievērojamu latviešu sabiedrības faktoru. No 1960. līdz 1967. gadam ir arī DV centrālās valdes loceklis, aprūpes nozares vadītājs. Kā vienu no pirmajiem (1954. g.) viņu apbalvo ar DV nozīmi zeltā.

A. Oše ir arī aktīvi piedalījies Latviešu centrālās padomes dibināšanā un tālākā izveidošanā, būdams sākuma gados par šīs padomes viceprieksšēdi. A. Ošes dzīvesbiedre Alīse, kas jau vairākus gadus ir mūžībā, 1945. gada novembrī izbēga no Kurzemes ar kādu leģionāru grupu.

A. Oše bez jau minētiem apbalvojumiem (LKO un DV nozīmes zeltā) apbalvots ar Triju zvaigžņu ordeņa 5. šķiru, Somijas baltās rozes, Polijas ''Poonia Testita'', Latvijas, Igaunijas, Lietuvas un Polijas aizsargu krustiem.

Kapt. A. Oše kopš 1920. gada ir korporācijas Tālavija filistrs. A. Oši kā cilvēku un sabiedrisku darbinieku raksturo viņa ārkārtīgi satīcīgā daba, vienmēr viņš mēgina novērst asumus un atrast kompromisu tālākai auglīgai sadarbībai, vienmēr ir izpalīdzīgs un pret katru uzmanīgs. Šo īpašību dēļ saskarē ar draugiem un sabiedrībā A. Oše ir ļoti iecienīts.

Arvīds sava mūža novakari vada kādā zviedru kopšanas mājā. Lielā draugu un vanagu saime vēl viņam iespējami labāko mūža nogalē.

A.J. Bērziņš

Vieno jaunatni Latvijai

Latviešu skautu kustības Goppera fonds izsūtījis tautiešiem 1987. gada markas, kas veltītas latviešu skautisma 70 gadiem, atceroties 1917. gadā pirmo latviešu skautu vienību dibināšanu Latvijā, kad vēl nebija proklamēta neatkarīga Latvijas valsts. Gadi gājuši, mainījušās paaudzes, skauti kļuvuši par ziemciešiem, pārvarēdami grūtības un radīdami latvisku skautismu. Tas vieno latviešu jaunatni. Skauti kopā ar gaidām mūsu dienās veido rosīgu latviešu jaunatnes nacionālu kustību brīvajā pasaulē.

Latviešu skautisma 70 gadus kopā ar latviešu gaidām atzīmēs nākamā gada augustā Latviešu skautu un gaidu kustības 5. lielajā Draudzības loka nometnē, Mičigenā, pulcējoties skautiem un gaidām no visām zemēm brīvajā pasaulē, kur vien pastāv vienības. ,,Latviešu skautisms ir dzīvs piemineklis ģenerālim Kārlim Gopperam, kas bija latvijas neatkarības laikā latviešu skautu prezidents, bet mira mocekļa nāvē'', saka Goppera fonda ģenerālsekretārs Fricis Sīpols.

Tautiešu ziedojumus, ko saņem par markām, lieto latviešu jaunatnes latviskai audzināšanai, radot jaundarbus latviešu kultūras jomās, izdodot grāmatas un atbalstot latviešu jaunatnes kultūras pasākumus.

Katru gadu fonds izsludina jaunrades sacensības literātūrā, mūzikā, tēlotājā mākslā, godalgojot autorus un paziņojot to vārdus 2. aprīlī, ģenerāļa Goppera dzimšanas dienā. Katras balvas lielums 800 dol. Līdz šim jau apbalvoti 52 autori, kuŗu darbus izvērtēja žūrijas komisija, atzīdama tos par godalgojamiem. Pabalsti piešķirti bērnu žurnālam Mazputniņš, Minsteres ģimnazijai un Latvisko studiju centram, kā arī Latviešu jaunatnes dziesmu svētkiem u.c.

Goppera fonda valde, pateikdamās par ziedojumiem, aicina atbalstīt jaunatnes latvisku audzināšanu, nododot savu ārtavu. Tā kāpinās nākotnes rosmes latviskā skautismā un kalpos latviešu jaunatnei.

Goppera fonda 1987. gada marku zīmējis mākslinieks Uldis Puriņš, kas ir arī divu ASV pastmarku autors. Grafikā izceļas latviešu skautu zīme.

J. Ladusāns

Toronto latviešu koncertapvienības 28. sezonas koncerti

1987.g.

21. janvārī pl. 20, trešdien, Toronto universitātes Walter Hall — Edgars Kariks, flauta, un Māra Biezaite, klavieres, abi no Austrālijas.

2. aprīlī pl. 20, ceturtdien, Jane Mallett Teatre — Olga Grike, mecosoprāns no Vankuveras.

22. februārī pl. 17 Latviešu Namā koncerts — Martha MacVicar — soprāns, Juris Cīrulis — baritons.

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidu latviešu kora Ziemsvētku eglītes vakars 13. decembrī Latviešu namā bija pulcinājis kuplu dziedātāju saimi. Vakaru ievadīja koris ar Klusa nakts, svēta nakts, ko diriģēja Monika Dauksta-Strautniece. Bija svētbrīdis (māc. J. Mednis), kopdziesmas, pie klavierēm Anna Sveķe, un vēl citas dziesmas. Diriģenti — M. Dauksta-Strautniece un Roberts Zuika. Sekoja koristu un viņu bērnu priekšnesumi. Beigu daļā runāja kora priekšniece Biruta Auziņa un, klāt esot abiem diriģentiem, apbalvoja ar kora zīmēm jaunos dziedātājus, kas pavadījuši kora rindās vienu gadu. Tie bija: Ausma Ziediņa, Marija Felkere, Elvīra Biša, Visvaldis Bišs un Augusts Gothards. Ieradās Ziemsvētku vecis (Gvīdo Auziņš), kam līdz bija bagāts dāvanu maiss.

● 7. decembrī Pakalnu ģimenes mājā pie Rokfordas notika vietējās Latviešu baptistu draudzes dievkalpojums. To vadīja draudzes mācītājs Oļģerts Cakars. Dziedāja dr. ansamblis, sieviešu ansamblis, bērnu korītis, deklamēja, dziedāja Marta Cakare. Kā parasti bija noorganizēts svētku mielasts. Laika apstākļu dēļ dievkalpojumi janvāŗa un februāŗa mēnešos nenotiks, bet tos atsāks 1. martā parastā laikā un vietā.

V. Z.

BAFALO

● Daugavas vanadžu rīkotais bērnu Ziemas svētku eglītes vakars notiks sestdien, 1987. gada 10. janvārī plkst. 14 North Park luterāņu baznīcas zālē. Programmā — svētbrīdis, bērnu priekšnesumi, Ziemas svētku vecīša ierašanās, vanadžu loterija un vanadžu kafijas galds. Bērnus lūdzam pieteikt Innusai Rudītei, tel. 691-4250 vai Zintai Malējai, tel. 837-1748.

E. A.

Novēlam laimīgu Jauno gadu radiem, draugiem un paziņām tuvumā un tālumā.

Ella un Augusts Andersoni
Milvokos

RAIBĀ NEDĒĻA

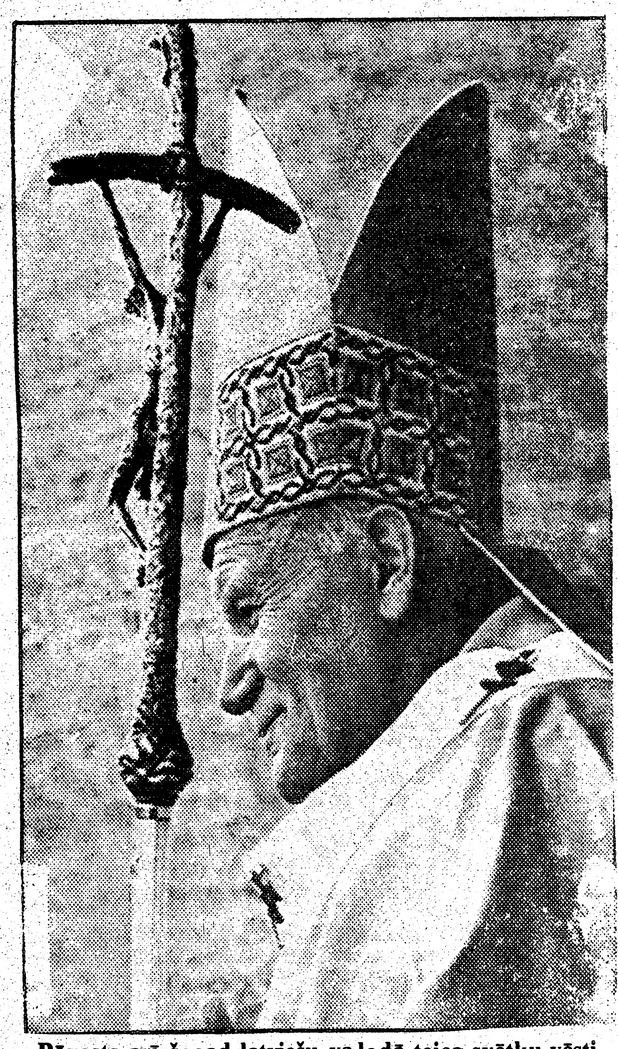

Pāvests arī šogad latviešu valodā teica svētku vēsti.

PĀVESTA VĒSTĪJUMS

Kristus piedzimšanas svētkos Izraēlas kaŗavīri ar ierocīem rokās Betlēmē atgādināja, ka Svētajā zemē nevalda ne labs prāts, nedz pastāv miers. Žīdu un palestīniešu attieksmes sasprindzināja arabbu studentu demonstrācijas, kuŗās krita vairāki palestīniešu studenti. Šogad svētceļotāju skaits bija mazāks, jo daudzi baidījās no terrora uzliesmošanas.

Pāvests Jānis Pauls Ziemsvētkos aizlūdza par vajātiem un netaisnības piemeklētajiem cietējiem visā pasaulē. Viņš norādīja, ka paliekama miera pamatā jābūt iecietībai un sadarbībai. Pāvesta teikto svētku vēsti latviešu valodā Vatikāna raidītājā varēja dzirdēt okupētajā Latvijā, visā Eiropā un arī Ziemeļamerikas kontinentā.

Mēs jau rakstījām, ka kādā preses konferencē Maskavā latviešu katoļu priesteris Budže izteica varbūtību par pāvesta svētceļojuma īstenošanu Pad. savienībā, kas, protams, skartu arī Lietuvu un Latviju.

Pagājušajā nedēļā šo pašu jautājumu jau pārrunāja komūnistu partijas augstākā vadība un sagaidāms, ka pāvests dzelzs aizkaru šķērsos vēsturiskā svētceļojumā nākamā gada vasarā. Šajā gadā paiet 1000 gadu kopš kristietības sākuma Krievijā. Priekšsarunas notiek Budapeštā, un ir zināms, ka pāvestam nav iebildumu pret Lietuvas un Latvijas apmeklējumu, bet viņš baidās, ka viņa klātieni Maskavā Kremlis varētu izmantot saviem propagandas nolūkiem.

Par baznīcas stāvokli Pad. savienībā liecina kaut vai tāds oficiāls padomju iestāžu dokuments, kas pauž, ka no 50.000 priekšrevolūcijas laika dievnamiem visā imperijā tagad darbojas tikai 7.000 baznīcu.

PROPAGANDISTS REFORMĀTORA LOMĀ

Kad Gorbačovs iesēdās Sarkanās imperijas tronī, liberālā prese tūlīt sāka bazūnēt, ka Kremlī valdīt sācis reformātors, kas gādāšot par to, lai brīvajai pasaulei no komūnisma vairs briesmas nedraudētu.

Gada laikā Gorbačovs izrādījies par slīpētu propagandistu, kas reformātora mēteli izlieto tikai komūnisma režīma smirdošo brūču apklāšanai.

Prezidents Rēgens neiekrita Gorbačova izliktās lamatās Reikjavikā. Rēgens rietumu pasaules drošību un it sevišķi Eiropas aizsardzību stādīja augstāk par savām popularitātes akcijām. Tas bija amerikāņu militārais spēks, kas piespieda Kremli sēsties pie sarunu galda Ženēvā. Atbruņošanās sarunas Šveicē atjaunosies 15. janvārī, un nav nekādu pazīmju, ka Vašingtona tur taisītos pieņemt Gorbačova priekšnoteikumu diktātu.

Ar vairāku prominentu disidentu atbrīvošanu Gorbačovs izspēlēja spēcīgu trumpi rietumu sabiedriskās domas maldināšanai.

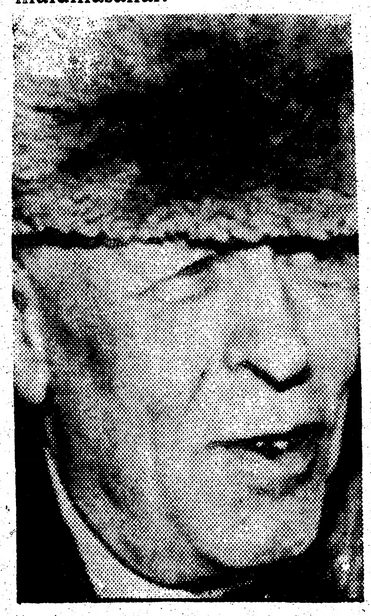

Saharovam piezvanīja pats Gorbačovs.

Nobela miera prēmijas laureāts Dr. Saharovs pēc septiņu gadu pavadīšanas Gorkijā tagad ar paša Gorbačova atļauju atgriezies Maskavā. Ne tikai tas vien — Kremļa jaunie propagandisti ļāva Saharovam no valsts televīzijas raidītāja dot interviju amerikāņu ABC raidītājam. Saharova atbildes bija ļoti piesardzīgas. Runā, ka viņš ir nopietni slims, un Kremlis nevēlas, ka nāve viņu piemeklētu izsūtījumā. Vai pieminēt to, ka Saharova interviju amerikāņu televīzijai pašā Pad. savienībā neredzēja un nedzirdēja.

Vai tā bija sagadīšanās, ka šajā intervijā Saharovs izteicās, ka Rēgena stratēģisko ieroču iniciātīva (Zvaigžņu kaŗš) nebūšot īstenojama. Pat tad, ja amerikāņiem izdotos radīt SDI aizsardzību, pretējā puse gādātu, lai tās rīcībā būtu vēl iespaidīgāka ieroču atvairīšanas sistēma.

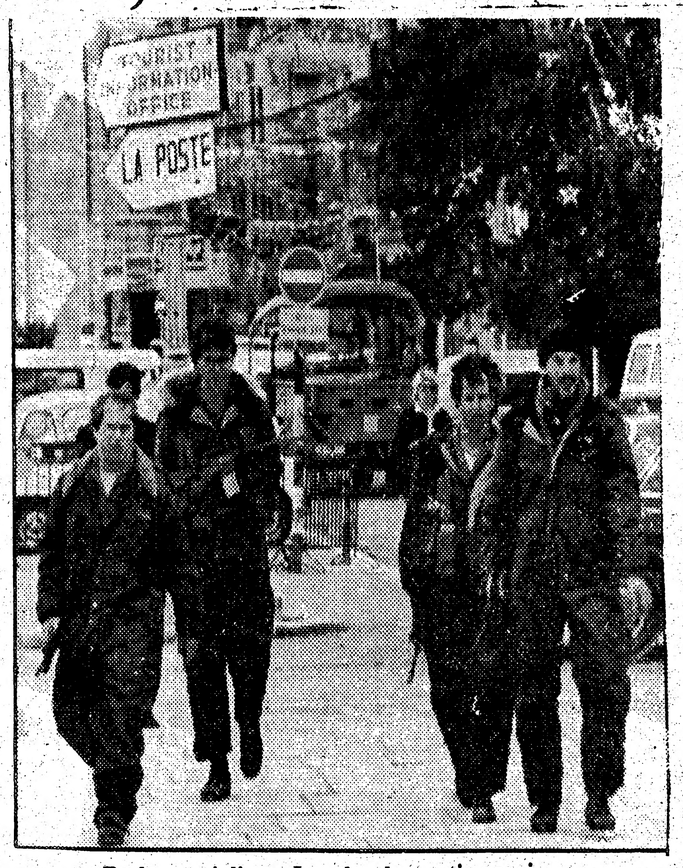

Betlēmes ielinās Izraēlas bruņotie sargi.

Kā zināms, Saharovam atļauju dzīvot Maskavā, telefoniski pavēstīja pats Gorbačovs. Telefonu Saharova dzīvoklī Gorkijā ievilka dienu iepriekš.

Ir tiesa, ka atbrīvoti vairāki žīdu disidenti — Šaranskis, Orlovs u.c. Runā, ka viņi var pateikties mistiskajam amerikāņu multimiljonāram Arnoldam Hammeram, kam visas durvis Kremlī esot vaļā.

Atbrīvoto starpā ir arī krievu dzejniece Ratušinskaja. Šo dziļi kristīgo sievieti apcietināja 1983. gadā, kad viņu apvainoja par pretvalstisku darbību, jo kādā poēmā tā bija rakstījusi: ,,Kādēļ manā dzimtenē vairs nepogā lakstīgalas?''

Maskavā nesen viesojies arī nākamais demokratu partijas kandidāts ASV valsts prezidenta vēlēšanām — Gerijs Harts. Trīsarpus stundu gaŗā sarunā ar Gorbačovu Harts esot ieguvis pārliecību, ka komūnisma pārvēršanās par demokratiju jau ejot pilnā spēkā.

Droši vien Gorbačova cilvēka tiesību propagandas šēmā ietilpst arī 50 amerikāņu žīdu atgriešanās atpakaļ Maskavā. Viņi asarām acīs pateikušies Gorbačovam par cēlo žestu, piedodot viņiem nepārdomāto došanos uz rietumiem. Pieminēsim, ka Kanadā kāds bijušo Pad. savienības pilsoņu pāris pirms došanās atpakaļ uz lielo dzimteni sataisījis parādus vairāku tūkstošu dolaru apmērā, un, atstājot dzīvokli Montrealā, kofeŗos iepakojuši arī klozeta sēdekļa vākus.

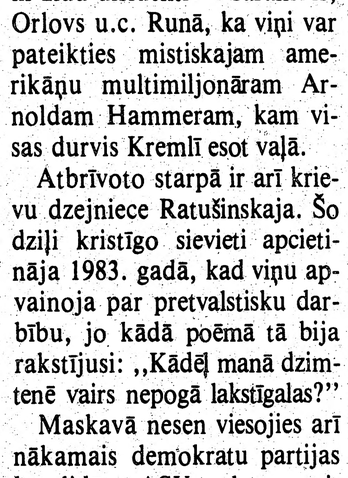

Ratušinskaja jautāja, kādēļ lakstīgalas apklusušas.

KOMŪNISTI DRAUD NOGALINĀT HELMŪTU ŠMITU

Rietumvācijas komūnistu terroristu Bāder-Meinhofa banda, kas sevi dēvē par sarkanās armijas daļu, piedraudējusi nogalināt bijušo Bonnas kancleru sociālistu Helmūtu Šmitu un divus tagadējās valdības ārlietu resora augstus ierēdņus.

Uzraudzības iestādes šos draudus ņem nopietni, jo teroristi pieprasījuši bandas locekļa Guntera Zonnenberga atbrīvošanu, kam tiesa piespriedusi mūža ieslodzījumu. Domā, ka šis starpgadījums ir tikai priekšspēle nākamajām Bundestaga vēlēšanām, kas notiks februāŗa beigās.

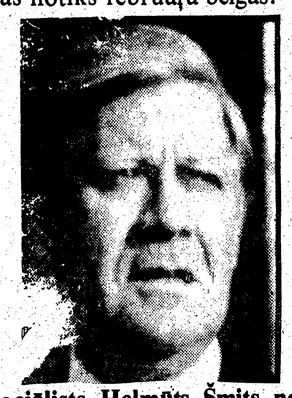

Socialists Helmūts Šmits nogalināmo sarakstā.

SADEDZINA PADOMJU KAROGU

Afganistānas okupācijas 7. gada dienā rietumos nokļuvušie afganistāņu politiskie bēgļi daudzās pasaules mētropolēs iespaidīgās demonstrācijās prasīja sarkanarmijas izvākšanos no Afganistānas. Toronto pie pilsētas valdes nama viņi sadedzināja Pad. savienības karogu, bet Islambadā ar darvu notriepa Gorbačova lelles atveidu.

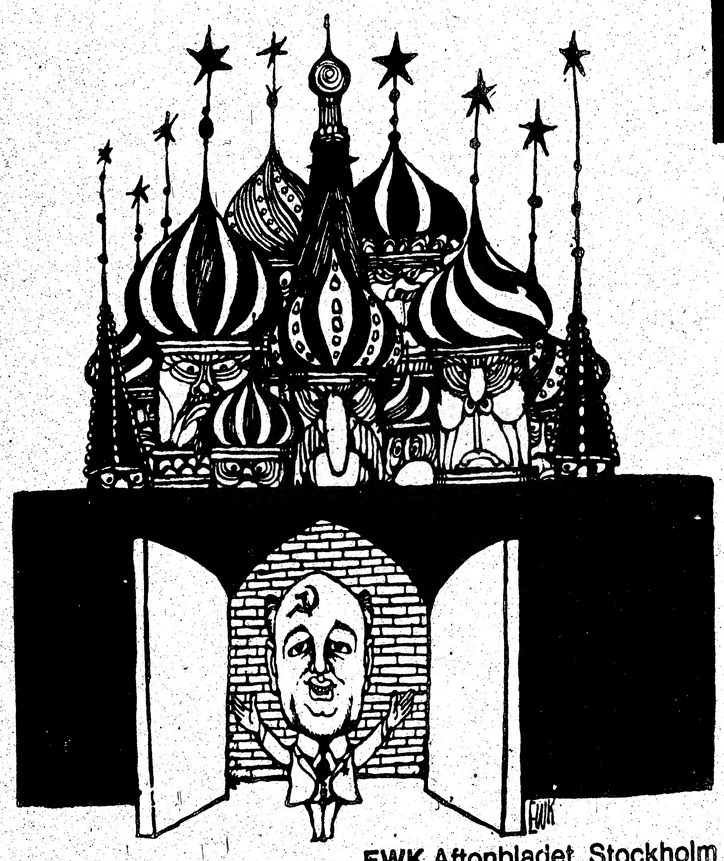

Gorbačova atklātības politika.

Krievi lapās — friči Rīgā

Ed. Tiltiņš atgriežas puikas gados. Bildes piezīmējis Ilgons Šteins.

Krieviem atkāpjoties, Rīgas dārzu krūmi sabira pilni ar visādām kaŗa mantām, gan lielām, gan mazām. Saprotams, arī mūsu mīļais Vērmanītis sabrieda no dažādu kaŗa materiālu uzpildīšanās. Šautenes, pistoles, dažādas granātas, visāda municija, ar vienu vārdu sakot — pilnīgs arsenāls. Krūmi, mūsu darbības lauks, agrāk kalpoja slēpšanās rotaļām, indiāņu skalpēšanai un citām kaŗa spēlītēm, tagad pilni skaistiem atradumiem. Izvēle bija bagātīga, tāpat kā šodien pie lielā Loblova vai vēl labāk — kā pie mūsu pašu Miķelsona. Prieks, kur tu rodies, un galvenais, viss tas par velti. Ar to mūsu ilgais sapnis spēlēt īstus zaldātiņus beidzot bagātīgi piepildījās.

Katrs zēns varēja salasīt savu porciju mantu, kas tik patika un cik vēlējās. Tā katra personiskā arsenālā glabājās savs nagans, parabelum vai trumuļa pistole ar attiecīgu municiju. Tāpat krievu un vācu zortes rokas granātas, kuŗas mēs vienkārši saucam par rocenēm, un liels daudzums šauteņu patronu. Pēdējās pievāca lielā vairumā dažāda veida izlietošanai vēlākā laikā.

Nevajag jau tūliņ uztraukties par to, kas nu tālāk nāks vai kas briesmīgs tiks tēlots. Lai nu maziņa, tomēr tā podziņa virs pleciem arī skaitījās galviņa, tādēļ ne mazākais sīkums netika mājās nests. Visa dārgā manta katram glabājās slepenās dārza pažobelēs un citās līdzīgās vietās, ko zināja tikai es un viņš un vēl mēnestiņš.

Par visu to brīnišķīgo laiku no mūsu mazā bariņa nevienam nenorāvās ne pirksts, ne kāja, ne acis izspridzināja, ne kāda cita ļezga nenotika. Man tāda sajūta, ka mazai drosmei vai riskēšanai nāk pavadā cūcene, turpretim pārgalvība mēdz soļot roku rokā ar nelaimi.

Avīzēs gan paps skaļi lasīja par dažādām nelaimēm, kas notikušas ar bērniem, spēlējoties ar kaŗa mantām. Tādās reizēs viņš mani sauca klāt, lika klausīties un nikni draudēja ar pirkstu: ,,Ja es tevi ķeršu, kad tu krāmēsies ar tādām lietām, tad es tev ādu pār acīm novilkšu'' Tagad jāsmejas, jo zinu, ka

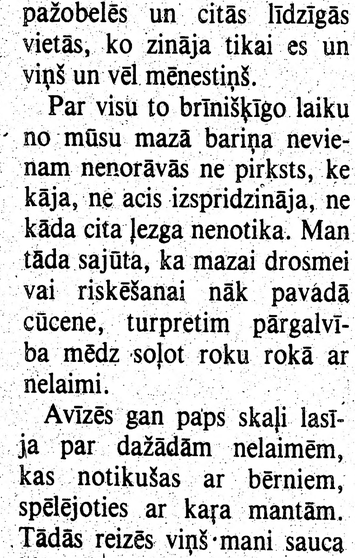

acīm nekādas ādas nav, bet toreiz apakšlūpa stipri vien raustījās. Vēl šodien man nav skaidrs, vai vajadzības meli arī ir grēks? ,,Nē, papiņ, es tādas lietas nekad neaiztieku.''

Vienreiz tomēr mazliet uzrāvāmies. Krūmos atradām veselu kaudzi tādus jocīgus spīdīga kapara pīpīšus. Tādā kā lielā ,,L'' formā, apmēram pusotras collas gaŗumā un mūsu mazā pirksta resnumā. Pilnīgi sveša mantiņa mūsu arsenāla grāmatu sarakstos. Skaidrs gan, ka tā ir kāda mums nezināma prece kaŗa vešanas vajadzībām. Ziņkārība nav nekāda bērnu privilēģija. Ar to slimo visi lielie, tāpat kā mazie, tikai sīkie neprot to tik smalki slēpt.

Pēc ilgas funktierēšanas un spriešanas nospriedām, ka tāds mazs daiks nekas sevišķi traks nevar būt. Sameklējām lielu plakanu akmeni, pīpīti virsū, un ar otru mazāku gāzām šim, ka lai šķīst. Ar nelielu blīkšķi tas sīkums izšķīda arī, bet visiem apkārt stāvošiem stilbiņiem ieskrēja dažas plāna bleķīša skabargas. Nekāds liels uztraukums par dažām nieka skrambām klāt pie jau daudzām esošām. Ādā vien tika, un tāpēc bija viegla izlasīšana. Mazi gabaliņi no avīžu papīra kā plāksteris ar cvancieri pa virsu, un līdz vakaram atkal mājās viss kārtībā.

Tā mēs atšifrējām tā mazā noslēpumainā pīpīša vārdu — rokas granātas kapsule. Vēlāk citā reizē mēs viņus sitām diezgan bieži, pakāpušies augstāk uz dārza sola. Zēniem mazs blīkšķis jau nekad neapnīk.

Mūsu arsenālā bija divas zortes rokas granātas — krievu un vācu tipa. Krievu granāta izskatījās kā bleķa pudele ar gaŗu kaklu, kuŗā ielikta tāda kā federe. Kad to federi nospiež, tad pēc īsa brīža aiziet. Vācu tips izskatījās kā slaika bleķa bundža ar koka kātu, kam galā šņorīte. Kad to šņorīti pavelk, tad atkal pēc maza laiciņa aiziet. Kā mēs tā ar viņām iepazināmies — neatceros vairs. Mūsu kaŗa plānos nekāda granātu lietošanas ideja vēl nebija. Tā radās vēlāk.

Vasaru mēs mīlējām iet uz Pārdaugavu, kur šimpus Āgenskalna kuģīša piestātnes atradās Zundes kanālis. Tas locījās klusā apkārtnē, un tādēļ mums jauka, netraucēta džumpāšanās. Vienreiz gadījās, ka netālu no mums daži friču zaldātiņi mazgāja savus kreklus un kaŗa putekļus. Mēs neko daudz, tikai ar vienu aci lūrējām, ka pliks fricis izskatās tāds pats kā visi citi cilvēki bez parķa mugurā. Viņi avīzēs tika tēloti par briesmoņiem. Pēc kāda laiciņa viens fricis bļāva uz mums un meta ar roku: ,,Fort, fort

bengeles!'' Iedomājies, kas par kungu svešā zemē un dod mums pavēles, murminājām. Bet drošības pēc pagājām tālāk nost. Tad fricis iemeta ūdenī vienu rokas granātu. Bļurkš, noskanēja tāds kā dobjš kuiļa rūciens, pēc tam tāds kā ūdens kukulis apmēram spaiņa lielumā pacēlās virs ūdens, un tas viss. Pēc īsa mirkļa tomēr uzpeldēja zivis, lielas un mazas, tā kā apdullušas, ar baltiem vēderiem gaisā. Mute mums atvērās vaļā līdz pašām ausīm, bet par to skola rokā un skaidrība par roceņu derīgumu. Friči pievāca zivis, apģērbās, un smiedamies aizgāja.

Nākošā dienā pēc labas džumpāšanās priekiem un dažu roceņu lietošanas praksē mēs katrs arī varējām nest mājās krietnu maišeli ar svaigām zivīm. Te jāpaskaidro, ka pirmā kaŗā sabiedroto blokādes dēļ Rīgā kostīte bija pavisam šķidra. ,,Kur tu dabūji tās zivis?'' — mamma stingri noprasīja. Atbilde jau bija izdomāta, puse taisnība, puse kā bija: ,,Mēs peldējāmies Zundes kanālī, un friči arī peldējās. Tad viņi iemeta rokas granātu ūdenī, un daudz zivis uznāca augšā. Viņi paņēma sev un mums arī iedeva.'' Lecinieku mav, viss kārtībā.

Tas nebija mielasts, tie bija svētki pēc ilgiem laikiem, kad nāca liels grāpis ar zivju frikadeļu zupu galdā, un ceptas zivis vēl pa virsu. Paps gan palika tāds mazliet aizdomīgs un sāka ņurdēt ar nepatīkamiem jautājumiem.

Tad mamma nenocietās un dusmīgi nobēra papam pa oriņiem: ,,Liec mierā to puiku, ko tu viņu tirdi, labāk ēd savu zupu!'' Paps palika arī mierīgs, iesmeldams trešo šķīvi zupas, un man apmetās tik silti ap sirdi, tik silti, kā vēl nekad...

Jānim Platajam 65 gadi

Jubilārs ir zemgalietis, dzimis 1921. gada 19. decembrī Dobelē. Otrā pasaules kaŗā, kopš 1943. gada cīnījies Latviešu leģionā pret Austrumu ordām un pēc kaŗa beigām bijis gūstā Cēdelgēmā. Pēc atbrīvošanas no gūsta 1946. gadā atjaunojis medicīnas studijas Vircburgas universitātē. Un tā 1950. gadā Jānis Platais nobeidz Vircburgas universitāti, tad aizstāv disertāciju 1955. gadā un iegūst Dr. med. gradu. Pēc studiju beigšanas Dr. med. J. Platais saistījās darbā latviešu sardžu vienībās pie amerikāņu armijas un šos pienākumus veica līdz 65 dzīves gadiem.

Ārpus saviem tiešajiem dienesta pienākumiem Dr. med. J. Platais ir lielu uzmanību veltījis sabiedriskam darbam. Parallēli DV Saules nodaļas vadībai bijis DV RV revīzijas komisijas loceklis, bet kopš 1965. gada - DV RV valdes jaunatnes nozares vadītājs un vicepriekšsēdis un no 1979. gada līdz 1984. gadam — priekšsēdis. 1958. gadā ievēlēts arī LCP un no 1958. gada bijis LCP vicepriekšsēdis un no 1978. gada līdz 1986. gadam — LCP priekšsēdis. Šo amatu dēļ bijis vairākkārt LAK EC delegāts. Jubilāra ir DV nozīmes zeltā īpašnieks. Studiju laikā pievienojies korporācijai Talavija.

Visai liels ir Dr. Jāņa Platā sabiedriskā darba sasniegumu klāsts. Tam visam aužas cauri lietderība, sirsnība un latviskā apziņa. Taču arī tā nav nejaušība, ka jau 30 gadus pēc kārtas Draudzīgā aicinājuma piemiņu 28. janvārī rīko DV Saules nodaļa. **Jānis Dagis**

GRAND RAPIDI

● Latvijas valsts dibināšanas svētku atcere Grand Rapidos bija saistīta ar vairākiem blakus sarīkojumiem dažādās dienās, kas kulminēja 15. nov. latviešu b-bas namā ar plašāku programmu. Tā ritēja raiti, valdīja gaiša, pacilājoša noskaņa, redzot kopā dažādas paaudzes, koristes tautas tērpos.

Māc. J. Mednis teica lūgšanu, ievadījuma vārdus organizāciju padomes priekšsēdis Aleks. Grīnbergs; pēc tam nodziedāja mūsu valsts himnu.

LNAK priekšsēdis T. Kronbergs teica 18. nov. vēstījumu. Viņš īsumā pieskārās Latvijas valsts izcīnīšanas un brīvības posmam, galveno vērību pievēršot nākotnes skatījumam un kā varam palīdzēt tautai dzimtenē. T. Kronbergs norādīja, ka mūsu pienākums nav tikai audzināt bērnus un iegūt materiālas vērtības, bet galvenā vērība jāvērš brīvības atgūšanas virzienā, lai tauta dzimtenē varētu pārdzīvot smago okupācijas laiku. Mums jābūt ticībai, jānes upuri un jāsolās būt labākiem, aktīvākiem.

Dievs radījis arī latviešu tautu, tai ir tiesības dzīvot savā zemē un pašai lemt par savu likteni. Pieskaŗoties jaunās paaudzes veikumiem, referents norādīja, ka tā ar savu darbošanos cienīgi nostājas blakus vidējai un vecākai paaudzei, atbalstot kopējos centienus politiskās un ideologiskās cīņas frontē. Runātājs sevišķi aicināja sekmēt centrālo organizāciju darbu, lai mūsu vadītājas personas varētu ziedot vairāk laika tieši iecerēto mērķu sasniegšanai. Jūsmīgi aplausi nobeigumā liecināja, ka klausītāji šo aicinājumu sadzirdējuši, kas tagad jāpārvērš darbos.

Leonida Breikša Latvijas augšāmcelšanās balādi deklamēja B. Maine. A. Grīnbergs paziņoja PBLA un ALA Kultūras fonda piešķirtos apbalvojumus. Koncertā ar skanīgu izpildījumu piedalījās Grand Rapidu koris diriģentu — Rob. Zuikas un Monikas Daukstas-Strautnieces vadībā.

Viesi pakavējās pie vīna glāzes un kopējās vakariņās, ko bija sarīkojušas biedrības dāmas.

Sarīkojums bija ļoti labi apmeklēts. Nākošajā dienā bija 18. nov. veltīts dievkalpojums Aglonas Dievmātes baznīcā un tieši 18. nov. vakarā luterāņu baznīcā. Šinī dienā pie pilsētas valdes nama uzvilka Latvijas karogu svinīgā ceremonijā. **V.Zirnītis**

TORONTO ZIŅAS

● Sv. Josefa slimnīcā 23. novembrī mirusi Olga Zaķītis, dzimusi 1901. gada 15. janvārī.

Viņu pēdējā gaitā no Turnera un Portera bēŗu nama uz Jorkas latviešu kapiem 27. novembrī izvadīja māc. F. Kristbergs. Nelaikis atstāj dēlu ar ģimeni ASV un meitu ar ģimeni Toronto.

● Studenšu korp. Dzintra Toronto kopas seniores Agneses Gailītes tālrunis ir **439-1458**, nevis 465-5614, kā minēts banku kalendārā.

Toronto ziņas

● Pensionāru apvienības Ziemsvētku sarīkojums 18. decembrī Latviešu Namā bija pulcinājis ap 300 apvienības biedru. No Kristus Dārza bija atbraukuši seši ciemiņi. Sarīkojumu ievadīja mācītājs A. Celms ar svētbrīdi. Programmas daļā, ko vadīja K.Tannis, ar deklamācijām piedalījās V. Aleksandera. Apvienības koris, ko vadīja E. Ārgals, nodziedāja vairākas Ziemsvētku dziesmas, izpelnoties visu nedalītu atsaucību. Valdes priekšsēdis R. Bērziņš nolasīja Ontario valdības ministru sveicienus: Džona Svīnija (John Sweeney — Community and Social service), Pītera Barnes un Tonija Ruprechta. No klātesošajiem valdības viesiem amatpersonām sveica Flora Nolanda. No Vankuveras svētku sveicienu bija atsūtījusi aktrise Lonija Vasariņa, kas tur pārcēlusies uz dzīvi no Toronto. No Klīvlandes uz Toronto savukārt pārcēlusies Marija Mileiko, kas bija ieradusies sarīkojumā. Kāda viešņa no Latvijas sveicināja no Rīgas pensionāriem. Gaumīgs bija Valdas Zvanītājas vadītās dāmu komitejas svētku galds. St. Vasarājs no savām dravām katram spmeklētājam svētku sveicienam bija atsūtījis burciņu medus. Viņam aizsūtīja visu parakstītu pateicību. Pensionāru rokdarbnieču kopa, kuŗu vada M. Kalniņa, bija sarīkojusi rokdarbu izlozi. Pensionāru apvienības kārtējās sanāksmes, ceturtdienās, atkal atsāks 8. janvārī pl. 14:00 Latviešu Namā. 16. decembrī apvienības priekšnieks R. Bērziņš un vicepriekšsēdis Jānis Galejs, kas pārzin video filmas, bija izbraukuši uz veco ļaužu mītni Kristus Dārzu, kur rādīja Latvijas 800 gadu kristianizācijas atceres svinības Romā un citas filmas.

● DV Klubā ar jauno gadu atkal atsāks svētdienu pēcpusdienu referātus. 18. janvārī pl. 15:00 Baltijas tautu federācijas Kanadā priekšnieka Dr. Gunša Siliņa referāts: Vīnes Cilvēku tiesību konferences piezīmes. Referāts būs apvienots ar Baltijas tautu veterānu sarīkojumu, atzīmējot 21 gadu darbību, un tas notiks DV nama lielajā zālē. Programmā piedalās latvieši, igauņi un lietuvieši.

● DV nodaļas tautu deju kopas Daugaviņas eglītes vakars bija rīkots 20. decembrī kopas dalībnieka Alfreda Ķelles ģimenes mājā, piedaloties 35 viesiem pie svētku galda. Ziemsvētku vecītis (Eislers) apdāvināja dejotājus. Skanēja dziesmas un deju mūzika. 28. februārī Minklera auditorijā Daugaviņai ar lietuviešu un igauņu dejotājiem kopējs uzvedums.

● DV Toronto nodaļas biedru eglītes vakars notika 20. decembrī. Svētbrīdi vadīja mācītājs F.Kristbergs. Laicīgā programmā Anda Sprūdža stāstīja par Ziemas svētku brīnuma rašanos un dziedāja Ziemas svētku dziesmas kokles pavadījumā. Nodaļas valdes priekšsēdis Z. Akots iepazīstināja klātesošos ar nodaļas dāvanu veida piešķīrumiem Ziemsvētkos — slimniekiem, ilgu gadu pensionāriem un jaunatnei. A. Vītols jun. un Māra Norīte saņēma aplokšnes, bet Rita Kollinsa, Edg. Sproģis, Astra un Konrāds Ozoli — no Astrīdas Veisas fonda. A. Vītols jun. ir aktīvs latviešu jauniešu sabiedrisks darbinieks, bet pārējie pieci ir Latviešu biedrības Sestdienas skolas audzēkņi. Pašapdāvināšanos vadīja A. Korma un A. Selga. Azaidu bija sarūpējušas Vera Bebre un Milda Inta ar palīdzēm — nodaļas vanadzēm. Vakara norisi vadīja A. Vītols sen.

● DV Toronto nodaļas šacha klubs 13. decembrī bija rīkojis kluba biedriem, ģimenes piederīgiem un lūgtiem viesiem Ziemas svētku laika azaidu, saistītu ar balvu pasniegšanu labākajiem šachistiem. Iepriekšējā gadā notika meistarsacīkstes un ātrspēles turnīri. Meistarības izcīņā 1.v. ar 9.5 punktiem ieguva J. Brežinskis, 2.v. ar 9.5 p. — J.Āboliņš, 3.v. ar 7 p. — U. Bendiņš. Ātrspēles turnīrā 1.v. ar 11.5 p. ieguva J. Āboliņš, 2.v. pārspēlējot ar J. Brežinski, ieguva Zelma Brežinska ar 8 punktiem. Balvas uzvarētājiem pasniedza sekcijas vadītājs N. Brasliņš kopā ar nodaļas valdes priekšsēdi Z. Akotu.

● Grāmatu svētdienu Latviešu Centrā sakarā ar Draudzīgo aicinājumu rīko 25. janvārī. To pl. 14.00 ievadīs ar folkloristes Aijas Beldavas (no ASV) referātu: Izplatījuma bērni — mūžīgais, mainīgais latvietis. A. Beldava ieguvusi māstera gradu Indianas universitātē Blūmingtonā. Centra bibliotēka būs atvērta no pl. 12.00—16.00, kur būs iekārtota arī grāmatu skate.

Pateicība

Izsaku sirsnīgu pateicību mācītājam A. Celmam, ērģelniecei E. Timermanei, DV Toronto nodaļai un visiem draugiem par līdzjutību un skaistajiem ziediem , manu dzīves draugu

Arnoldu Stūri

izvadot uz pēdējo dusu.

Vilma Stūris

Izvēlieties šodien paši sev, kam jūs kalposit; ... Bet es un mans nams, mēs kalposim tam Kungam (Jozua 24:15).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, 30 McDairmid Rd., Scarboro, Ont. MIS 1Z6.

Ziemas svētku laikā saņemta ziņa, ka mūžībā aizgājusi mūsu skolasbiedre, Dānijas latviešu nometnes pamatskolas pēdējā izlaiduma absolvente

žēlsirdīgā māsa

Aina Petersen, dz. Freimanis

dzimusi 1936. gada 9. augustā Skaistkalnē,
mirusi 1986. gada 9. februārī Dānijā.

Mīļā piemiņā paturēs
Dānijas latv. pamatskolas bij. skolnieki
Zenta Blezūrs, Birminghamā, Anglijā,
Mirdza Cerna, Arizonā, ASV,
Alda Sladek, Woollongong, Austrālijā.

Kā aiziet mūžs, kā aiziet dienas,
Tu stāvi, brīnies — nupat bij,
Un te jau Tavu zemes dzīvi
Pret mūžību Dievs svētais mij.

Mūžībā aizgājis mūsu mīļais

Arnolds Stūris

dzimis 1906. gada 2. decembrī Latvijā,
miris 1986. gada 24. decembrī Toronto, Kanadā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
sieva, sievas māsa ar ģimeni Kanadā
un dēls Latvijā

Nav sāpju vairs,
Tik mūžīgs miers.

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave. Mācītāja F.T. Kristberga runas stundas otrdienās no pl. 10—13, trešdienās no pl. 18—21, ceturtdienās no pl. 10—13. Māc. F.T. Kristberga adrese: 12 Worthington Cresc., Toronto, Ont. M6S 3P6, tālr. mājā 769-6950.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jārvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

4. janvārī pl. 9.30 dievkalpojums angļu valodā, dievgalds; pl. 15 Zvaigznes dienas dievkalpojums, dievgalds.

11. janvārī no pl. 9—11 pankūku brokastis; pl. 11 dievkalpojums lieliem un maziem. Dziedās soprāns Konrads Ozols.

18. janvārī pl. 15 dievkalpojums, spredikos prāv. Vilis Vārsbergs no Čikagas; dievgalds; dziedās koris.

25. janvārī pl. 11 dievkalpojums. Dziedās soprāns Skaidrīte Leja-Meuse.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

4. janvārī pl. 13 Zvaigznes dienas dievkalpojums.
11. janvārī pl. 13 dievkalpojums.
18. janvārī pl. 13 dievkalpojums.
25. janvārī pl. 13 dievkalpojums.
1. februārī pl. 13 dievkalpojums.
8. februārī pl. 13 dievkalpojums.
15. februārī pl. 13 dievkalpojums.
22. februārī pl. 13 dievkalpojums.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins — 11290 Pine Valley Dr., Woodbridge, Ont., L4L 1A6, telef. 832-3264.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša otrā svētdienā pl. 13.00 Lietuviešu baznīcā, 1021 College St., Toronto.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. J. Šmits, 30 McDairmid Rd., Scarborough, Ont. M1S 1Z6, tālr. 299-3780. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11.

Bībeles studijas — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.

Gaismas telefons ticības stiprinā šanai 299-8545 darbojas nepārtraukti 24 stundas dienā. Vēsts latviešu valodā tiek ieskaņota divreiz nedēļā.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

4. janvārī pl. 10.30 Bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un Bībeles klase. Pl. 11 — draudzes dievkalpojums.

NIAGARAS DRAUDZE

Draudzes priekšnieks Andrejs Šteinbachs, 6308 Drummond Rd., Niagara Falls, tel. 354-1258.

MONTREALAS LATVIEŠU DRAUDZES

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Mācītājs Gunārs Hūns, 8262 Place Chanceaux, Montreal, Que. H1K 1M7, tel. 352-1204. Mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

Dievkalpojumi, ja nav citādi norādīts, notiek katru svētdienu pl.13.30 baznīcā.

4. janvārī pl. 13.30 dievkalpojums.
11. janvārī pl. 13.30 dievkalpojums.
18. janvārī pl. 13.30 dievkalpojums.
8. februārī pl. 13.30 dievkalpojums.

OTAVAS DRAUDZE

Mācītāja Sarma Eglīte, 40 Driveway, Apt. 708, Ottawa, Ont. K2P 2C9, tālr. (613) 234-6764. Otavas latviešu ev. lut. draudze — 83 Main ielā.

4. janvārī pl. 11 dievkalpojums. Dziesmu grāmatas; pl. 12.15 Iesvētes mācība.

11. janvārī pl. 11 dievkalpojums. Dziesmu grāmatas. Pēc dievkalpojuma jauniešu grupa — slidošana.

18. janvārī pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu. Dziesmu grāmatas; pl. 12.15 Iesvētes mācība.

25. janvārī pl. 11 dievkalpojums Lieliem un maziem.

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 10.30 no rīta, svētd. Bafalo TV 29. stac. pl. 21; 700 Club — Bafalo TV 29. stac. no pirmd. — piektd. pl. 10 no rīta, svētdienās pl. 22.
TV stac. 47 no pirmd. — piektd. pl. 9 no rīta.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
31 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja.
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

Edgars Pētersons

Zīmīgi krikumi

Kaut gan daudzi farmācijas produkti palīdz ārstēt iesnu simptomus, vēl nav izdevies izdibināt, kā vispār iespējams izvairīties no iesnām. Tā kā iesnas izraisa ap simts atšķirīgu baciļu, pētnieki jau sen ir atmetuši nodomu radīt universālas pretpotes. Viņi eksperimentē ar daudz sarežģītākiem paņēmieniem. Konstatēts, piemēram, ka gandrīz visi iesnu baciļi pieslēdzas zināmam proteīnam miesas šūnās, ieskaitot šūnas, kas veido deguna dobumu. Secinājums: já šīs vietas nobloķētu, iesnu baciļiem iekļūšana organismā būtu aizsprostota.

Lai radītu šādu aizsprostu, zinātnieki attīstījuši attiecīgu pretvielu (monoclonal antibody) Merck Sharp & Dome pētniecības laboratorijās (West Point, Pensilvēnijas pavalstī). Tā ir iedarbīga, bet substance var izraisīt nevēlamas blakus parādības. Lai šādu iespēju novērstu, plāno lietāt ieelpojamu ķīmikāliju, kas efektīvi nobloķētu iesnu baciļu iekļūšanu organismā.

*

Pavirši vērotāji bez Meksikas un Argentīnas Dienvidamerikas lielāko parādnieku katēgorijā ietilpina arī Braziliju. Īstenībā tā vairs tur neiederas. Pametusi bēdīgi slaveno starptautisko saistību ignorētāju klubu, Brazilija ieslēgusies eksklūzīvā sabiedrībā, ko veido rosmīgākās rūpniecības valstis.

Pretēji Meksikai un Argentīnai, kas vegetē internacionālu parādu peklē, Brazilija pagājušajā dekadā 100 bilj. dolaru aizdevuma lielāko tiesu produktīvi ieguldīja ceļu būvē, elektrības pasākumos un rūpnīcu modernizācijā. Tagad pienācis ražas ievākšanas laiks — rosīgais ražošanas sektors un lauksaimniecība ir uzbūrusi 13 bilj. dolaru atlikumu ārējās tirdzniecības maksājumu bilancē, kas pilnīgi nodrošina ārzemju aizdevuma procentu kārtošanu. Lai novērstu chroniskas inflācijas atdzimšanu, valsts prezidentam Hozē Sarnijam tomēr jāgādā par Brazilijas publiskā deficita samazināšanu. Visumā Brazilija ir piemērs brīvai uzņēmībai un paraugs mērķtiecīgai dabas bagātību allokācijai.

Brazilijas straujais saimnieciskо rosmju kāpinājums ir reizē cietš rieksts Savienoto valstu politikas veidotājiem. Galvaspilsētā Brazilijā protekcionisma aizsargvalnis nodrošina rūpniecības privilēģijas, un visā valstī vērojama pastiprināta diskriminācija pret ārzemju ieguldītājiem. ,,Atspēlēšanās'' ar Brazilijā ražoto preču importa ierobežojumiem nebūtu prāta darbs, jo saplaktu nopelnīto dolaru dāsnā kaudze un mazinātos Brazilijas spēja kārtot ārzemju parādus, īpaši ASV banku aizdevumus.

*

Lai gan pētniekiem ir izdevies precīzēt elementus, kas raksturo svētīgu kārtību pasaulē, nekārtīgam sajukumam, diemžēl, ir jāpiešķir tāpat liela nozīme. Raugi, visur neizskaidrojami jucekļi: laika apstākļi, okeanu straumes, radio pārraidījumi, slimības, evolūcija, kaŗš un — pat ekonomija.

Ar izsmalcinātiem datoriem mūsdienu zinātņu kalpiem ir iespējams pētīt chaosu. Viņu jaunā atklāsme: šķietama gadījuma rakstura notikumus un norises, ieskaitot orkānus un krītamās kaites lēkmes, var matēmatiski ietvert loģiskās formulās. Šī pētniecības disciplīna, ko sauc par ,,nelineāro dinamiku'' (ND), pagaidām vēl kūņājas bērnu autiņos, bet tās piekritēju pulks aug augumā. Ralfs H. Ābrams, jaunā pētniecības lauka celmlauzis un matēmatikas profesors (University of California at Santa Cruz), chaosa pētīšanas vēsturisko nozīmi pat vienādo ar riteņa izgudrošanu senvēsturē.

Prof. Ābrams un citi entuziasti ir pārliecināti, ka ar ND palīdzību varēs saprast neparedzamo. Esot jāpieņem, ka nākotnē būšot iespējams pareģot neparedzamo. Jaunu apvāršņu tulki plāno jaunu matēmatisku modeļu lietāšanu, lai izsekotu dzīvības attīstībai kopš pasaules sākuma, kad arī universā izveidojās ,,piena ceļš'' (galaxies). Tie arī meklē atbildes mazāk kosmiskiem jautājumiem, piemēram, fluktuācijām biržās un cikliskiem strāvojumiem saimniecībā.

ND pētnieku lietātos datoru modeļus sauc par ,,savdabīgiem pievilinātājiem'' (strange attractors — ,,SA''). Matēmatiķis H. Brūs Stuarts (Brookhaven National Laboratory, Long Island, N.Y.), piemēram, darbina skaitļotāju (computer), lai radītu grafisku matēmatikas modeli laika fainomenam. Attaisnojumu sauc par ,,Lorenca tauriņu'', kas ir SA ,,vectēvs''. MIT (Massachusetts Institute of Technology) matēmatiķis un meteorologs Edvards N. Lorencs 1963.gadā atrada izskaidrojumu, kāpēc vienīgi vistuvākā laika sprīža laika apstākļu pareģojumi ir puslīdz precizi. Ar globāla mēroga gaisa (vēju) strāvojumu datu palīdzību viņš radīja ģeometrisku modeli visas pasaules laika apstākļiem. Tauriņveidīgā diagramma apstiprināja, ka laiks mainās nedaudzos, bet labi definētos veidos. Nesnieg, piemēram, vasaras vidū, kā arī temperātūra nepārsniedz 150 gradu (Fārenheita) līmeni.

Ilgāka perioda laika pareģojumi ieslīdēja neakurātības miglājā. Nevērojot ēnas pusi, Lorenca secinājums, ka visas parādības dabā ir ,,pievilinātas'' noteiktiem stāvokļiem, izvērtās par chaosa pētniecības pamatu. Lorenca pētījums tikai pamazām izraisīja zinātnieku aplausus, bet 1979. gadā jau 400 ,,beidzot pārliecināto'' piedalījās attiecīgā konferencē.

Nesen radušies arī institūti ND studijām. Interese sarežģītu sistēmu pētīšanai pieaug ne vien universitātēs, bet arī industrijā. Nupat nodibināts pirmais akadēmiķu un industriālistu kopiestādījums, lai izmantotu ND principus studijām, piemēram, evolūcijā un sociālā organizēšanā. Šis ,,Santa Fe Institute'' starp darbības veicinātājiem iesaistījis tik nozīmīgas lielfirmas kā — Mountain Bell un International Business Machines Corp.

Jāpiemin, ka arī medicīnā sāk rosīties chaosa pētnieki. Fiziologs Pauls E. Rapps (Medical College of Pennsylvania) un fiziķis Alfonso M. Albano (Bryn Mawr College) lietā ND techniku smadzeņu ,,viļņu'' studijās. Un jaunu vēju iedirbe manāma tautsaimniecības novadā. Tautsaimnieks Hozē A. Šeinkmans (University of Chicago), iesaistot ND, ir mēģinājis atšifrēt sakarības šķietami neloģiskajām svārstībām akciju biržās. Līdzšinējie panākumi nav bijuši pārāk cerīgi, bet prof. Džēms B. Ramsijs (New York University) nebeidz sludināt, ka ,,nevērojot kompleksās grūtības, chaosa pētniecība ir svarīga ekonomijas studijās.''

*

Ja ir nodoms pārdot nekustamu īpašumu, kā tas visātrāk būtu jāizkārto? 500 Kalifornijas namīpašnieki iesaista pārdošanas akcijā ,,elektronisku tirgoni'', kas ,,uzrunā'' gaŗāmbraucējus—motoristus. Daiks īstenībā ir FM pārraidītājs (transmitter), kas izkliedz attiecīgo pārdošanas informāciju no ,,uzņemtās lentes'' (tape recorder) pārdodamā mājā. Lai to uztvertu, gaŗāmbraucēji — auto vadītāji pieskaņo spēkratu radio aparātu frekvencei, kas minēta labi redzamā vietā izstādītajā mājas pārdošanas izkārtnē. Izdarīgo tirdzniecības daiku var iegādāties par apm. 200 jenkiju dolariem.

LATVISKĀS DZĪVES ZIŅAS SAGLABĀŠANAI

LABIETIS Nr. 72

Par latvietību, senatni, etnografiju, mākslu, daiļdarbiem un dievestību raksta: E. Brastiņš, M. Grīna, N. Bulmanis, A. Memenis, M. Grīns, J. Kļaviņš, A. Brastiņš u.c.

Daiļrunas: I. Purva, A. Pablo Mierkalns, Ed. Tūters, I. Dona. Atceres. Latvju Dievturu Sadraudzes darbība. Apskats.

Pasūtinājumus pieņem:
Edgars Krastkalns,
3 South 505 Park Blvd. Glen Ellyn, IL 60137 USA
Gada maksa pār 2 burtnīcām 8.00 Kanadas dol.
Atsevišķa burtnīca $4.50

Ilze Liepiņa

Ziemai tuvojoties

Steidzu vēl steidzu satvert gaistošās vasaras priekus:
Sauli un ziedus, tauriņus, cīruļu sudraba trilļus,
Vējā pār laukiem dzirdamās silu un mežu šalkas,
Tevis un mūsu mirdzošās Jāņu nakts dāvātās alkas.

Jūtu uz lūpām Tavu skūpstu un saldo zemeņu garšu,
Atnes vēsmas no pārupes pļavām svaiga siena smaržu.
Bet jau rudens biedule pelēkā dzērve klaigā pa gāršu,
Drīzi jo drīz sev uz pleciem tēvmātes villaini klāšu.

Nosals ziedi, aizlidos tauriņi, apklusīs dziesmas,
Sniegi izdzēsīs vasaras pieguļas gunskura liesmas.
Tikai sapņos vēl sildīs mani zudušās vasaras dienas,
Tikai sapņi reizēm atvedīs Tevi pie manis atkal ciemos.

Peģf. A. Dreimanis

Ģeografa doc. Jāņa Rutka piemiņai

11.10.07. — 10.10.86.

Zviedrijā, Stokholmā, naktī pirms savas 79. dzimšanas dienas aizsaulē aizgājis Latvijas ģeografijas labākais pazinējs trimdā — Latvijas universitātes kādreizējais privātdocents un zinātniskais līdzstrādnieks Zviedrijas universitātēs — Jānis Rutkis. Kad Zviedrijā 1953.—55.g. iznāca prof. A. Švābes rediģētā Latvju Enciklopēdija 3 sējumos, nelaikis tajā vadīja ģeografijas nodaļu un pats sarakstīja neskaitāmus rakstus par Latviju. 1960. g. parādījās viņa ap 800 lappušu biezais kapitāldarbs ,,Latvijas ģeografija'' ar 414 attēliem. Pēc tā docents Rutkis rediģēja angļu valodas kopdarbu Latvia, 700 lp. biezu, kuŗu 1967.g. izdod Latviešu Nacionālais Fonds. Tanī ir deviņi viņa paša raksti.

Pirmajos gados trimdā doc. Jānis Rutkis bija arī aktīvs latviešu sabiedriskā darbā, un 1952.g. viņu ievēlēja par Latviešu Nacionālā Fonda priekšsēdi. Vēlāk viņu mazāk redzēja sabiedriskos sarīkojumos. Būdami abi ar dzīvesbiedri Elfrīdu dabas mīļotāji, viņi pārcēlās dzīvot uz Reningē, Stokholmas tuvumā. Pirms dažiem gadiem aizsaulē aizgāja Elfrīda, un tagad viņai sekojis Jānis Rutkis.

Docents Jānis Rutkis dzimis 1907.g. 11. oktobrī Iecavas pagastā. Viņš studējis ģeografiju L.U. Matēmatikas un dabzinātņu fakultātē un to beidzis ar mag. rer. nat gradu 1937.g. Studiju laikā pievienojies vienotnes Zelmeņa saimei. Pēc Latvijas universitātes beigšanas Jānis Rutkis aiziet kaŗadienestā Aviācijas pulkā kā aerologs — gaisa strāvu un laika maiņu iztulkotājs. Pēc kaŗadienesta viņu ievēlēja 1939.g. par asistentu L.U. Ģeografijas institūtā un 1940. g. pēc habilitācijas par privātdocentu. No 1940.—44.g. Rutkis mācīja Latvijas un kaimiņzemju ģeografiju Latvijas universitātē, un tanī pašā laikā bija sekretārs Latvijas ģeografu biedrībā.

1939.g. Latvijas universitāte sūtīja Jāni Rutki uz Stokholmu papildināties dažādās ģeografijas nozarēs. 1945.g. viņš atkal devās uz Zviedriju, šoreiz bēgļu laivā kopā ar savu dzīvesbiedri Elfrīdu un saviem pētniecības materiāliem un fotografijām par Latviju.

Docentam Jānim Rutkim laimējās saistīties darbā Stokholmas universitātes meteoroloģijas institūtā (1945.—47.g.) un vēlāk (1948.g.) tās kartografijas institūtā. No turienes viņš 1948.g. pārgāja uz Stokholmas Tirdzniecības augstskolas ģeografijas institūtu. Te ar profesora V. Viljama-Olsona atbalstu viņš varēja apstrādāt savus un no citiem trimdas avotiem savāktos Latvijas ģeografijas materiālus. Šī intensīvā darba rezultātā izauga viņa 1953.—67. gada publicētie darbi par Latviju. Kā viņš pats atzīmē grāmatas Latvijas ģeografijas ievadā, viņa darba ,,... pamatā likts neatkarīgās valsts materiāls un pētījumu rezultāti, bet blakus tiem minēti arī dati un pārmaiņas, kas raksturo okupēto Latviju.''

Laipni lūdzam kārtot laikraksta Latvija Amerikā 1987.g. abonementa maksas,

kas paliek līdzšinējās un redzamas maksāšanas zīmē katrā numurā.

Abonementa maksas vēlams kārtot reizē ar maksājumu par Ziemas svētku kartītēm.

A. Sedasdēls

Bēgļu uztve
nes vācu zemē
tukšākas, pārvi
turu uz tālām a
Cilvēku straum
no lietuvēna
zemes, pamazā
kās urdzēs, iz
šiem plašumie
Taujāšana p
jušanās citāda
ļos vērsās pil
gaisotnē dzīvo
ka brīža skum
mes. Kā pēkšņ
kāns, izvirdis
tas meklēja c
dīšanai, kur a
dot jaunu dzīv
Nemiers urd
kā dziļi guldzē
auglīgāku pad
Saraut saite
palika sērās
Tam neļāva p
stums, kas d
uz svešās zem
Trauksmain
mūs ievirza A
krastā. Nedr
zemē. Varbūt
mās, uzminē
domus?
Ugunsratu
satvēris vidēj
mes dēls. V
kalpojis sava
nam, kas ieg
rūpniecības
Turīgs un ba
ku sagādā
jauktu audž
dzemes augs
Jaunanglijas
ļajai valstīb
kopēju. Izvē
mani.
Braucām
res vīrs ir
jebkādas jau
labāko par
būt viņš tik
mēs nākam
un tautas,
par brīvību
Kā brīnum
māj gluži tā
mana mežsa

Piemineklī
riskam dar
ram Stīlm,
tīja Vīsbād
lis bija La
bas Vācijas

A. Sedasdēls

Dāvanas

Bēgļu uztveršanas nometnes vācu zemē kļuva aizvien tukšākas, pārvietojot savu saturu uz tālām aizjūras zemēm. Cilvēku straumes, skalodamās no lietuvēna pārņemtās tēvzemes, pamazām sadalījās sīkās urdzēs, izplūstot pa svešiem plašumiem.

Taujāšana pēc darba un iejušanās citādas dzīves apstākļos vērsās pilnā sparā. Šādā gaisotnē dzīvojot, it kā pietrūka brīža skumjām pēc pašu zemes. Kā pēkšņi vaļā rāvies vulkāns, izvirdis ugunīgo masu, tas meklēja ceļu lavas novadīšanai, kur apstāties un izveidot jaunu dzīvības slāni.

Nemiers urdīja un pieņēmās kā dziļi guldzējis dziļavots, lai auglīgāku padarītu apkārtni.

Saraut saites ar mežiem, kas palika sērās šalcot Zemgalē? Tam neļāva prāts un ilgu karstums, kas dedzināja ik solī uz svešās zemes.

Trauksmaina pavasara nakts mūs ievirza Atlantijas okeana krastā. Nedroši soļi svešajā zemē. Varbūt laime stāvēs kūmās, uzminēdama mūsu nodomus?

Ugunsratu stūri cieši rokās satvēris vidēja auguma īru zemes dēls. Viņš jau gadiem kalpojis savam kungam Grīnam, kas iegātņos kāda krāsu rūpniecības magnāta ģimenē. Turīgs un bagāts. Viņam prieku sagādā pašam piederīgs jauktu audžu mežs kādā Vidzemes augstienei radniecīgā Jaunanglijas pavalstī. Šai zaļajai valstībai Grīns meklēja kopēju. Izvēle bija kritusi uz mani.

Braucām vērot apvidu. Stūres vīrs ir ļoti runīgs un bez jebkādas jautāšanas klāsta to labāko par savu kungu. Varbūt viņš tik vaļsirdīgs, ka arī mēs nākam no mazas zemes un tautas, kas ilgi cīnījusies par brīvību un tiesībām?

Kā brīnumā gar ceļa malām māj gluži tādas pašas egles kā mana mežsarga Grīvīša apgaitā, bērzi tikpat stalti un balti kā Aņģu pļavās, bet priedes pacēlušas savas zaru cepures tikpat augstu kā sili Ciemata novadā. Sajūta, ka Zemgales meži mani pavada vēl neapjaustā ceļā uz svešajām mājām.

Kad pēc simts jūdžu nobrauciena ceļš uzlokās kalnā, lejā ieplakā sudrabaini uzzvīļo ezers, līdzīgs daudzajiem dzimtenes novados.

Ezera krastā, no saules priežu ēnā paslēpies, atpūtas nams. Varbūt medību pils? Ik vasaru Grīns ar savu septiņbērnu ģimeni un septiņiem zirgiem no pilsētas pārceļas uz atpūtu savā mežā. Visa saime tad kopīgi izjūt un pārdzīvo saulaino dienu prieku.

Grīna zaļā valstība uzticēta indiāņu izcelsmes meža kopējam Mozikam, kas jau ilgi taujājis pēc talcinieka. Viņš ir laipns, smaidīgs un rada iespaidu, ka esmu viņam pa prātam. Ar apziņu jo ātrāk iekļauties darbā, nevilcinos un apsolu iet viņam talkā. Būšu taču atkal Dieva zaļajā svētnīcā, kuŗas košums un varenība, pārvarot jūdžu tūkstošus, sapņos un nodomos nākusi līdz no dzimtenes.

Apmešanās vietai Moziks mums ierāda dīkā palaistu vasaras māju. Nav nekādu grūtību to pielāgot ziemas vajadzībām. Grīns no saviem līdzekļiem visu sagādā un palīdz mums iekārtoties. Sirds tā kā iesilst: ir taču vēl arī labi ļaudis, kuŗi izprot ļauna likteņa piemeklētos.

Mājas logos spoguļojas roboti mežu ieloki kā milzīgs zaļš gredzens, gadskārtā mainīdamies brīnišķīgās krāsās. Skuju un lapu vīrāka piesmaržotas istabas. Un jāpaiet tikai līdz Mozika mājām, lai karstajās vasaras dienās izjustu Kristalezera veldzi un skaistumu. Šķiet, visa kā pa pilnam izraudzītai dzīvei svešumā.

Moziks mani satuvinā ar diviem iezemiešu mežstrādniekiem Džimu un Persiju. Darbā jau iznāk sastrādāšana, un svešuma sajūtai jānozūd. Abi viņi stiegraini un norūdījušies Grīna mežos. Viņi jau gadiem strādājuši Moziku vadībā. Vēlāk uzzinu, ka par savu darba devēju Grīnu viņi nav visai labās domās — prasot gan krietnu darbu, bet bez samērīgas apmaksas. Vai tad Grīns ar visu savu bagātnieka turību būtu atturīgs vai pat skops?

Kā nepamanīts bija steidzies laiks. Atnāca pirmie Ziemas svētki svešumā, bet ar mīļo un nepasakāmi skaisto sapņu kamanu gurkstēšanu un sudraba zvaniņu pie ilkss. Nekas vēl nebija aizmirsts — pāri tālumiem slējās neredzami tilti kā varavīksne Vidzemes augstienē.

Ap dienasvidu Moziks palaida mūs mājās, lai sakārtojamies svētvakaram. Pirmajam svešumā, kas vēl mirdzēja atmiņu liesmās. Cik brīnišķīgi tolaik dega svētku svecītes ar dzīvu plīvojošu liesmu! Pieskardamās zaru skujām, tās brīžiem gaisā izmeta zilganu dūmu pūciņu. Te tas drošības dēļ bija liegts. Krāsaino svecīšu gaisma bija it kā iesprostota caurspīdīgā stikla cepurītē. Bet arī egle zaigoja ar svētvakara noskaņu.

Ko gan cerējām sagaidīt dāvanās? Vai tā varēja būt lielāka un vērtīgāka par brīvību, kuŗu atradām svešumā? Pašu mājās tās gaisma baismīgi asiņoja un vēlāk apdzisa pavisam.

Kāds klauvēja. Zinājām, ka Grīns svētku laiku pavada pilsētā, bet devis norādījumu par dāvanām. Atnācējs bija Moziks, mazliet izlikdamies par Ziemas svētku vecīti ar mazu sainīti plecos. To jau visvairāk gaidīja ģimenes visjaunākā atvase, šīs saules gaismu ieraudzījusi svešumā.

Zinājām, ka Grīna mežos veseli kvartāli ar kļavām, kas rudeņos izlāsmo brīnišķīgās krāsās, bet ziemas beigās saule atmodina saknes, kas kļavu augumos sadzen saldenu dzīvības sulu. To Džims ar Persiju savāca apaļās tvertnēs, vēlāk iztvaicēja sīrupā, tā sagādājot Grīnam jūtamu ienākumu. Dārga vai vērtīga šī saldā vira jau nebija. Katrā ziņā tās pagatavošana bija lētā prieka vērta.

Moziks, atvēris svētku dāvanu sainīti, no tā izcēla nelielu stikla krūku ar saldo viru.

Kaut arī dāvanas vērtība niecīga, arī par tādu pateicāmies, jo katra dāvana nesot svētību kā devējam, tā saņēmējam.

Mūsu klusajā meža mājā iemirdzēja svētku prieks. Gaisma nedzīvajās svecītēs kļuva it kā siltāka.

Kad pienāca otri Ziemas svētki un, ģimenes pieauguma urdīts, iedrošinājos lūgt Grīnam kaut niecīgu algas pielikumu, viņš tam gan piekrita, bet tai pašā brīdī piebilda, lai divu nedēļu laikā sameklēju darbu citur.

Par šo svētku dāvanu gan paldies neteicu.

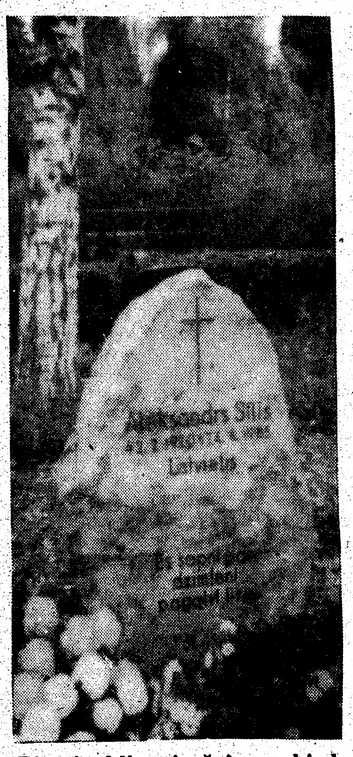

Piemineklis mirušajam sabiedriskam darbiniekam Aleksandram Sīlim, ko 30. augustā iesvētīja Vīsbādenes kapsētā. A. Sīlis bija Latviešu preses biedrības Vācijas kopas sekretārs.

Mūsu mīļais papa, vīratēvs un opaps

Jānis Jakobsons

dzimis 1898. gada 24. jūlijā Liepājā,
miris 1986. gada 9. decembrī Cornwall, Ont.

Par viņu skumst

dēls, vedekla un mazmeita Toronto,
meita, znots un
mazdēls ar ģimeni Cornwall

Tik tālos ceļos piegura kājas,
Un svešā zemē apstājās sirds.

Daugavas Vanagu Toronto nodaļas veļu pulkos
aizgājušie biedri
no 1986. gada 30. jūnija līdz 1986. gada 31. decembrim

Alfreds Zēvalds

dzimis 1901. gada 8. martā,
miris 1986. gada 28. jūnijā

Rūdolfs Britals

dzimis 1910. gada 21. jūnijā,
miris 1986. gada 25. augustā

Roberts Liepiņš

dzimis 1893. gada 25. novembrī,
miris 1986. gada 13. septembrī

Paulīne Brisulis

dzimusi 1897. gada 25. jūnijā,
mirusi 1986. gada 15. oktobrī

Ak, retākas rindas
Ik gadus mums tiek,
Viens biedrs pēc otra
Galvu kapenēs liek...

SĒRO
DAUGAVAS VANAGI TORONTO

Rikšiem bērīti es palaidu

DVF Straumēnu tautas deju kopa rikšiem palaida jauno bērīti — Straumēnu DVF 12 vietīgo minibusu uz Tautas deju lieluzvedumu Līdsā, kur visus viesmīlīgi uzņēma DVF Līdsas tautas deju kopa Kamoliņš. Starp abām deju kopām nodibinājušās ļoti draudzīgas attiecības. Šie uzņēmīgie Kaķīšu tautas deju kopas dalībnieki nāk no tik tālām vietām kā no Mansfīldas ziemeļos līdz Londonai dienvidos, rietumos no Birminghamas līdz Notinghamai austrumos, nemaz neminot vēl daudzas citas pilsētas šajā aplī. Tā uz mēģinājumiem tiek nobraukti milzīgi attālumi.

Deju kopas dalībnieki ir arī ļoti aktīvi dalībnieki dažādos pasākumos. Līdsas tautas deju lieluzvedumā piedalījās ELJA AN priekšsēdis korists Aivars Sinka ar savu draudzeni Nikolu, kuŗa cītīgi mācās latviski; ELJA AN „Jaunieša" redaktori Jānis Frišvalds un Kims Ligers. 1986.g. ELJA 33. kongresa rīkotājs ELJA CV biedrzinis Rolands Blezūrs, kas šogad visus ELJA biedru un biedru veicinātāju sarakstus iemūžinājis kompjūterā; Dace Fišere (Fisher) un Roberts Fišers, anglis ar latvisku sirdi un sievu un kapellas kristaldzidrais mūziķis; Aira Peidža (Page), Aija Vormane (Warman), Rolands un Anita Blezūri uzauguši, dziedot Koventrijas jauktajā korī Senatne. Tagad Aira gatavo skaistus bērnu tērpus savā uzņēmumā Bērniņi Derbijas pilsētā.

Aija ir „slavenākā" Kaķīšu deju kopas sportiste, jo iegūvusi daudz medaļu DVF sportos. — Anita Blezūra ir šogad iegājusi ELJA vēsturē kā pirmā jauniete sieviete, kuŗa vadījusi ELJA biedru sapulci. Bet Lielbritanijas latviešu vēstures lapās Anita iegājusi kā pirmā latviešu jauniete Lielbritanijā, kas ieguvusi pilnu Minsteres ģimnazijas abitūriju (1986.g.). Deju kopai pievienojies Kārlis Ivens, kuŗa abas māsas parasti dejo kopā. Tāds bija DVF Straumēnu tautas deju kopas Kaķīši sastāvs, piedaloties Līdsā tautas deju lieluzvedumā. Vēl piedalījās deju kopas Dižie, Kamoliņš un Sprīdītis, folkloras grupa Dūdalnieki un Saules novada koklētāji.

Kaķīšu piedzīvotie plūdi teltīs DV globālajās dienās Freiburgā nav nobaidījuši deju kopu, un nākošajā gadā Minsterē iecerētajām Pasaules brīvo latviešu dziesmu dienām un kultūras svētkiem jau gatavojas 31 DVF Straumēnu bērni un jaunieši.

DVF Straumēnu tautas deju kopa saņēma septembrī DVF atzinības rakstu.

Zenta Blezūra

SAVIENOTĀS VALSTIS

NJUORKA

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudze panākusi izlīgumu Amandas Libertes-Rebānes testamenta lietā, kas kopš 1983. gada atradās tiesas procesā Kvīnsas apgabalā. A. Liberte-Rebāne 1974. gada martā nodeva savu naudu un mantu aizgādībā. Pēc viņas nāves dažām vārdā minētām personām izmaksājamas noteiktās naudas summas, bet atlikums pēc izdevumu segšanas paliks draudzei. Laikā starp 1959. un 1974.gadu viņa draudzei dāvāja sava vīra nelaika Lūdolfa Liberta gleznas, ko draudze izvietoja pa saviem īpašumiem. A. Liberte-Rebāne mira 1981. gada maijā, bet 1983. gada martā tiesā iesniegts latviski rokrakstā rakstīts dokuments, datēts 1978. gada oktobrī. Tas atzīts par viņas testamentu, kas atceltu 1974. gada nolīgumu, paredzot citu mantojuma sadali. Draudze un aizgādnis tiesā cēla iebildumus pret šo dokumentu; prāva bija nolikta uz 1986. gada 3. novembri. Pirms prāvas sākuma izdevās panākt izlīgumu, ko parakstīja ieinteresētās personas un organizāciju pārstāvji. Tiesa izlīgumu apstiprināja.

Saskaņā ar izlīgumu 1978. gada šķietamais testaments tika atsaukts, un 1974. gada aizgādības līgums apstiprināts. Draudzei ir īpašuma tiesības uz prof. L. Liberta gleznām, un tā saņem atlikušo mantojuma daļu, kas tiesas procesā ir samazinājies.

● Aizvadītajā vasarā Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes bērnu nometnē Katskilu kalnos bijuši 155 bērni no 108 ģimenēm vai 214 bērnu periodi. Gadu pirms tam bijuši 163 bērni no 115 ģimenēm vai 223 bērnu periodi. Otrā divnedēļu periodā bijuši 79 dalībnieki, trešajā periodā 40, sporta nometnē 32 un valodas periodā ar vājām latviešu valodas zināšanām 63 bērni. Vairāk nekā puse nometnotāju nākuši no Ņujorkas draudzes, otrā vietā ir Vašingtonas draudze, bet pārējie no dažādām citām vietām.

● Kopš maija Ņujorkas draudzē miruši 28 draudzes locekļi, salaulāti 6 pāri, puse no tiem latviskas laulības. Nokristīti 13 bērni, bet piecās ģimenēs piedzimušas jaunas atvases. Ņujorkas latviešu skolas beiguši 10 pamatskolēni un 10 vidusskolēni, bet 16 ieguvuši gradus augstākajās mācību iestādēs.

● Juris Ulmanis 3. decembrī miris ar ļaundabīgu audzēju. Dzimis 1932. gada 20. martā Rīgā. Pārpelnots Fernklifa kapličā Vestčesterā. Piecus gadus J. Ulmanis darbojās Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes valdē, strādāja draudzes Ziemeļu novadā, piederēja pie korpor. Selonija (trijās paaudzēs), bija sportists. Paliek sieva Astrida, dēls Juris, kas ir Amerikas latviešu apvienības sekretārs, un meita Margita. Atvadu svētbrīdis notika Jonkeru baznīcā 7. decembrī. Pie šķirsta stāvēja Selonijas goda sardze. No aizgājēja atvadījās daudzi sabiedriski darbinieki un draugi.

● Ņujorkas latviešu pensionāru biedrība 10. decembrī Betlēmes baznīcas sarīkojumu zālē Bruklinā Ziemas svētku ieskaņas svētbrīdi vadīja māc. R. Zariņš. Koncertdaļā baritons Mārtiņš Ābele dziedāja solo dziesmas Mirdzas Nārunas Bogdanovičas klavierpavadījumā. Kopdziesmas pavadīja Irma Marovska-Ūdre. Noslēgumā cienasts. Apmeklētāju ap 50.

Bībeles stundā Jonkeru baznīcā 10. decembrī bija ieradušies ap 40 dalībnieku. Draudzes Ziemeļu novada dāmu komiteja bija rūpējusies par auksto galdu dalībnieku pacienāšanai. Eglītes svētbrīdi vadīja prāv. A. Ozols.

● Ņujorkas latviešu organizāciju padomes sēdē 12. decembrī noskaidroja, ka Latvijas neatkarības atceres sarīkojumā pārdotas 406 ieejas kartes un izsniegtas 54 brīvkartes. Skolu audzēkņiem un skautiem ieeja bija brīva. Kopējais apmeklētāju skaits rēķināms uz apm. 550. Arī nākamā gada Latvijas neatkarības atceri atzīmēs Lēmaņa kolledžas telpas Bronksā. Gadu vēlāk apsveŗ iespēju īrēt telpas Linkolna centrā, ja Ņujorkas koris diriģenta A. Jansona vadībā varētu sagatavot kādu nozīmīgu koncerta programmu. Kultūras dienas notiks 25. janvārī DV namā Bronksā. Rīta cēliena sarīkojums, kas veltīts rakstniekam Anšlāvam Eglītim un Kronvaldu Ata piemiņai. Kā referenti aicināti ņujorkiete N. Valtere un I. Karule no Vašingtonas. Pēcpusdienā paredzēta 1986. gada laureātu godināšana ar referātiem un iespējamu izstādi.

● Vasarā pirms došanās uz Minsteres dziesmu svētkiem, š.g. 25. jūlijā Ņujorkā viesosies Saules josta ar uzvedumu Lēmaņa kolledžas zālē. Divas dienas pirms tam Austrālijas viesi uzstāsies Bostonā. Ņujorkā ansambļa dalībnieki pārgulēs latviešu ģimenēs, bet par uzņemšanu gādās dažādu organizāciju un draudzes novadu dāmu komitejas.

● Ņujorkas draudzes Iekšpilsētas novada dāmu komitejas Adventa sarīkojumā 14. decembrī Betlēmes baznīcā Bruklinā mūzikālā programmā piedalījās Ingrida un Denis Stīli. Basbaritons Stīle, būdams amerikānis, no piecām dziesmām divas dziedāja latviski labā un skaidrā izrunā, saņemot klausītāju nedalītu piekrišanu. Viņam ne vien laba balss, bet viņš iejūtas latviešu dziesmās. Dagmāra Vallena lasīja izvilkumus no latviešu autoru darbiem — par sniegu, ziemu un Ziemsvētkiem. Tur bija izvilkumi no Artura Kaugara, Margaritas Kovaļevskas, Benitas Veisbergas un Māra Čaklā darbiem. Noslēgumā dāmu komiteja bija sagatavojusi cienastu. Uz galdiem bija mazas eglītes no Katskiļiem un latviskas sveces. Apmeklētāju ap 50. Iekšpilsētas novada dāmu komitejas priekšniece ir Silvija Riekstiņa. **Vk.**

ČIKAGA

● Čikagas Pensionāru biedrības decembŗa sanāksme notika Latviešu namā. Prāv V. Vārsbergs vadīja svētbrīdi, pēc tam dziedāja brīvmāksliniece E. Mekša. Pāris dziesmas nodziedāja arī Kārlis Salna. Dzejas skandēja Smaida Ose. Prāv. V. Vārsbergs interesantā stāstījumā pakavējās pie Kristīgās baznīcas nozīmes un struktūras. L. Ozoliņa pateicās prāvestam un māksliniekiem par sniegumu, bet M. Puriņa pateicās ar ziediem. Viņa arī pateicās dāmām par galdu dekorēšanu un cienasta sagādi. M. Puriņa ziņoja par aprūpes darbu. V. Zvejnieks pateicās visiem, kas viņu slimības laikā atcerējušies gan ar sveicieniem un laba vēlējumiem, gan apmeklējumu slimnīcā un mājā.

● Čikagas DV apvien. eglītes vakars un tirdziņš notika Latviešu namā. Tirdziņā varēja iegādāties piparkūkas un pārtiku. Varēja arī pirkt gleznas, koka izstrādājumus, skaistas rotaslietas plašā izvēlē, ko bija atvedusi viešņa no Milvokiem Pārsla Krike. Netrūka arī loterijas ar vērtīgām mantām. Tirdziņš bija labi apmeklēts katrs varēja iegādāties pēc savas izvēles Ziemsvētku vajadzībām mantas un gārdumus. Tas deva vanadzēm ap 2000 dolaru atlikumu.

Pēcpusdienā sekoja bērnu eglītes vakars. Programmu ar bērnu priekšnesumiem bija sagatavojusi Silvija Kļaviņa-Barshney. Ziemas svētku dzejas skandēja Arturs Gaiķis, duetu dziedāja Brigita Dišlere un Diāna Oberga. S. Kļaviņa-Barshney skandēja dzejas. Mūzikālos priekšnesumus sniedza Viļņa Gagaiņa ģimene, Ingrīda un Larisa uz elektriskām ērģelēm miniatūrā spēlēja un tēvs Vilnis pavadīja ar akordionu. Ieradās arī Ziemas svētku vecītis ar dāvanām. Vanadzes bērnus pacienāja ar vakariņām un cepumiem.

A.Z.

GRAND RAPIDI

● Samērā īsā laika posmā novembŗa otrā pusē savas mūža gaitas beidza trīs šīs kolonijas tautieši. 20. novembrī miris 76 gadus vecais Voldemārs Freide, 27. nov. 78. g. vecais Dr. Alfrēds Birzgalis un 28. nov. 82. g. vecā Rita Trepiņa. Visi ilgi slimoja, pa laikam atrodoties slimnīcā. No apbēdīšanas nama tos izvadīja uz Vudlavna kapsētu, izņemot R. Trepiņu, ko kremēja. Izvadīja bēŗu namā un kapos māc. J. Mednis. Mirušie bija Grand Rapidu latviešu ev.lut. draudzes locekļi.

● Latviešu ev. lut. draudzes dāmu komiteja no Palīdzības sekcijas līdzekļiem nosūtījusi: palīdzībai dzimtenē 400 dol., Delmenhorstas veco ļaužu mītnei Vācijā 100 dol., Minsteres latviešu ģimnazijai 100 dol., Ārmisijai 100 dol., slimajam J. Valkovskim Vācijā 35 dol., Ceļa Biedra abonēšanai 60 dol. Tieši no kases līdzekļiem ziedots: LELBA Rītdienas fondam 100 dol., Pensiju fondam 100 dol., Ceļa Biedra atbalstam 25 dol. un Vidienes apgabala draudžu dāmu komitejas prezidijam 25 dol.

● Grand Rapidu latviešu ev. lut. draudzes padomes sēdē 25. novembrī vienojās, ka krāsaini logi iekārtojami visapkārt baznīcai, kur tādi vēl nav, jo līdzekļu pietiek. Nule šim nolūkam saņemts ziedojums no bij. grandrapidieša Pētera Valta Filadelfijā $5,000 apmērā, kas šo summu nodevis mirušā draudzes priekšnieka Jāņa Andersona piemiņai. Baznīcas bāvei agrāk viņš bija atsūtījis vēl 5,000 dol., kas ir lielākā summa, kāda vispār ziedota jaunās baznīcas celšanai. Ziedojuši arī citi, un, kā ziņoja dr. priekšnieks, naudas esot pietiekami. Aicinās izstrādāt metus krāsaino logu vajadzībām. Izšķiršanos par piemērotāko projektu atstāja būvkomisijas ziņā.

Kā varēja sagaidīt, ilgākas pārrunas izcēlās par gleznu un krustu — vai atstāt tur novietoto līdzšinējo prof. J. Annusa gleznu — Augšāmcelšanās, vai to aizstāt ar jaunu krustu. Lai noskaidrotu dr. locekļu domas, izdarīja aptaujas. Atbildes saņēma no 265, kas sastādīja nedaudz pāri par 50% no balstiesīgiem. Vairākums izteicās par gleznu — 157, par krustu — 108.

Vairāki runātāji sēdē apliecināja, ka gleznai jāpaliek altārī, kur tā jau atrodas. Nobalsojot ar roku pcelšanu, apstiprināja aptaujas rezultātus — glezna paliks baznīcas altārī. Neviens nebalsoja pretī. **V.Z.**

KALAMAZŪ

● Latvijas valsts svētku akts notika 16. novembrī. Pēc karogu ienešanas un ASV himnas Kalamazū latviešu jauktais koris diriģenta Jāņa Zuikas vadībā nodziedāja H. Pavasara Lūgšanu par dzimteni. Svētbrīdi vadīja māc. L. Vīksne. Uzrunu teica Kalamazū latviešu biedrības priekšn. H. Celms, pēc tam nodziedāja valsts himnu. Svētku runu teica radio Brīva Eiropa korespondents Viktors Kalniņš par tematu Pretestības kustība Latvijā un nākotnes izredzes. Koncertā Kalamazū vīru koris diriģenta Roberta Zuikas vadībā nodziedāja J. Norviļa Dzimteni un V. Baštika Mana tauta. Pianiste Daira Langena spēlēja Jāzepa Vītola Variācijas par temu Ej, saulīte, drīz pie Dieva.

Nobeigumā jauktais koris un Daugavas vanadžu ansamblis Jāņa Zuikas vadībā dziedāja J. Norviļa Latvietim (Ilzes Kalnāres teksts), A. Kalniņa Kādi augsti kalni (J. Raiņa teksts) un E. Melngaiļa Tautai (A. Pumpura teksts). Pēc tam kopīgas vakariņas Latviešu biedrības namā, kur vēl bija atvērta arī skulptora Miķeļa Geistauta un gleznotājas Bertas Geistautes darbu izstāde, kuŗu 14. nov. atklāja mākslinieks A. Sildegs.

● Kalamazū latviešu ev.-lut. draudzes Rudens sarīkojums notika 25. okt, Recreation parkā. Programmā bija Saginavas ciemiņu Vijas Āriņas un viņas partneŗa Braiena Rosa (Brian Roth) modernās un raksturdejas.

Dāmu komiteja bija gādājusi par vakariņām un kafijas galdu. Vakars bija labi apmeklēts.

● Kalamazū korporāciju kopas konventā līdzšinējam senioram A. Dravniekam (Frat. Acad.) vairs nekandidējot, prezidijā ievēlēti: seniors H. Butlevics (Frat. Metr.), viceseniors P. Lielzuika (Bev.), sekretārs E. Petrovskis (Sel.). Par kasieri ievēlēja R. Gulbi (Patr.), par revidentu L. Zeltkalnu (Latv.), par magister cantandi J. Venneru (Tal.). Korporāciju kopa arī nolēma piedalīties Kalamazū latviešu sabiedriskā nama celšanā.

● Kristīgo jauniešu saiets notika Latviešu Studiju Centrā. To vadīja māc. Fricis Kristbergs no Toronto. Saietā piedalījās arī LSC studenti, jo tas ir daļa no gadskārtēji rīkotā reliģijas un ētikas semināra. Programmā bija referāti, pārrunas un nobeiguma dievkalpojums.

● Kalamazū latviešu biedrības tradicionālais Mārtiņvakars notika biedrības telpās. Programmā bija biedrības priekšnieka Harija Celma ludziņa Kāpēc Kalamazū?, ko bija iestudējis Richards Rollis ar pašu māju aktieŗiem. Piedalījās arī vīru ansamblis Piltenes prāģeri. Dāmu komiteja bija rūpējusies par siltām vakariņām, kafijas un atspirdzinājumu galdu. Bija arī loterija. Vakars bija ļoti labi apmeklēts un deva ap 2000 dol. atlikumu. Šo sarīkojumu ik gadus rīko, lai palīdzētu segt nama uzturēšanas izdevumus.

● Latviešu Studiju Centrā 18. novembŗa rītā uzvilka karogus, prāv. J. Turkam vadot svētbrīdi. Pēc kopīgām brokastīm bija Mārtiņa Hildebranta referāts par pieredzi Šatavkas konferencē, Antras Šmidchenas referāts. Kā trimdā dzimis jaunietis var kļūt par pilnskanīgu latvieti. Inta Karpentere runāja par tematu Ko nozīmē latvietim būt trimdā. Pēc kopīgām pusdienām Ivars Dālbergs runāja par tematu Latvijas nākotnes vizija. Latvijas diena Studiju Centrā beidzās ar pašu studentu uzvedumu un karogu novilkšanu. Vakarā bija abu draudžu kopīgs dievkalpojums (prāv. J. Turks un māc. L. Vīksne), dziedāja jauktais koris diriģenta Jāņa Zuikas vadībā.

● Kalamazū latviešu ev.-lut. baznīcā 4. oktobrī salaulāti Dace Sandra Brēmane (Dr. iuris) un Dr. Valdis Vilnis Pavlovskis. Laulāja draudzes mācītājs Leons Vīksne. Par lieciniekiem līgavas dvīņu māsa Astra Brēmane (arī Dr. iuris) un līgavaiņa brālis Dr. Oļģerts Pavlovskis. **A.D.**

Vai latviešu tautas alkohola genocīds?

Tas liekas neticami. Padomju presē par to agrāk rakstīja ļoti maz. Kā zināms, Padomijā alkohola rūpniecība ietelp pārtikas rūpniecības ministrijas sistēmā, kas tagad iekļauta Agrorūpniecības komitejā.

Arī visi lielie alkohola rūpniecības kopitālieguldījumi jaunu rūpnīcu, cehu būvēšanai un rekonstrukcijai tika ņemti no pārtikas rūpniecībai atvēlētiem līdzekļiem.

Kas visu laiku notika pēckara Latvijā?

Gaļas, piena, maizes, konservu, bezalkoholisko dzērienu, konditorejas un citas rūpnīcas un cehus būvēja un rekonstruēja maz, jo tiem trūka līdzekļu, bet galvenā līdzekļu daļa, kas bija domāta pārtikas rūpniecībai, tika ar padomju Latvijas kompartijas CK rīkojumiem novirzīta uz alkoholisko dzērienu rūpniecību un cehu celšanu un rekonstruēšanu. To apkalpošanai tika ievesti desmiti tūkstoši krievu un baltkrievu no ,,brālīgajām'' republikām.

Rīgā izveidoja lielus alkoholisko dzērienu ražošanas kombinātus ar daudz rūpnīcām un cehiem visās Latvijas pilsētās un arī daudzās mazpilsētās un ciemos. Un visi tie ir pārtikas rūpniecības uzņēmumi, kas pakļauti arī Krievijas imperijas Pārtikas rūpniecības ministrijai, tagad Agrorūpniecības komitejai Maskavā. Arī naudu to būvei un rekonstrukcijai noteica Maskavā pēc Latvijas kompartijas CK saskaņotā pieprasījuma. Pēc padomju preses skopajām ziņām, rupji rēķinot, Latvijā šo alkoholisko rūpnīcu un cehu jaudas un saražotais spirtotās produkcijas daudzums bija, caurmērā uz vienu iedzīvotāju, 3—5 reizes lielāks nekā caurmērā Padomijā. Tas ir sevišķi izcils rādītājs pasaules mērogā.

Jājautā, kam tāda īpaša kompartijas ,,gādība'' bija un ir vajadzīga? Vai tas no pārtikas preču pārpilnības? Pašlaik pārtikas veikali ir tukšāki, nekā agrāk.

Izskaidrojums ir nepārprotams. Viss šis indīgo alkoholisko dzērienu — samazgu milzīgais daudzums tika un tiek patērēts tikai Latvijā, neizvedot uz citām ,,brālīgajām'' republikām. Un to ražo un plāno īpaši latviešu tautas apdzirdīšanai un līdz ar to arī iznīcināšanai.

Tanī pašā laikā gaļu, piena produktus un citus knapos pārtikas krājumus pastāvīgi izved uz vienmēr tukšo un izsalkušo Krieviju.

Šī tautas apdzirdīšana ir jaunais krievu imperiālistu—okupantu un viņu rokaspuišu latviešu tautas genocīda paņēmiens. Liekas pat nevainīgs! Paši dzeŗ un paši iznīkst vai rada kroplus pēcnācējus. Padomju varai vēl nāk par labu lielais rūpniecības uzplaukums un arī slimnīcu lielais gultu skaits. Šai ziņā Latvija ieņem pirmo vietu Padomijā un pat pasaulē, skaitot uz 1000 iedzīvotājiem. Un visas šīs slimnīcu gultas vienmēr ir aizņemtas, to pastāvīgi trūkst.

Arī citās Padomijas imperijai pievienotajās republikās ražoja daudz alkoholisko dzērienu, it sevišķi dienvidu zemēs, bet tur pārsvarā dabiskie vīni. Šie dabiskie vīni, ievesti Latvijā, tika un tiek rūpnīcās pārstrādāti, piejaucot klāt jēlspirtu, parasti koka, līdz 18% stiprumam, krāsas, parasti sintētiskas, cukuru un ūdeni. Tā ir tīrā inde, kas dzērājiem ātri sabojā aknas un smadzenes. Praktiski visu šo indīgo dzērienu pastāvīgo lietotāju bērni dzimst fiziski un garīgi kropli — nenormāli.

Bez šiem padomju valsts alkoholisko dzērienu kombinātiem un cehiem Latvijā līdz 1986. gadam bija 24 kolchozu cehi, kas arī ražoja šīs spirtotās samazgas, divās un trijās maiņās, tāpat kā valsts kombināti. 1986. gadā bija palikuši 14 alkochozu cehi. Tos sola likvidēt, bet kad?

1985. gada maijā Augstākās padomes prezidija dekrēts ,,Par žūpības apkaŗošanu'' praktiski bija dekrēts par Padomijas kompartijas CK radītās alkohola rūpniecības sašaurināšanu.

1986. gada 6 mēnešos, pēc Gorbačova runas Vladivostokā, tas Padomijai deva 5 miljardus rubļu tīru zaudējumu.

Pēc padomju preses ziņām nav jūtams, ka šos daļēji apturētos alkoholisko samazgu cehus visus pārbūvētu pārtikas produkcijas ražošanai. Tie, tāpat kā daudzi slēgtie alkoholisko dzērienu veikali, stāv ,,kaujas gatavībā'', gan pagaidām tukši ar visām technoloģiskām iekārtām un plauktiem. Tikai maza daļa no tiem ir pielāgota pārtikas ražošanas un tirgošanās vajadzībām.

Šī Padomijas kompartijas virsotnes izraisītā alkoholiskā genocīda rezultātā latviešu dzimstība Latvijā ir samazinājusies par 30—40%. Laulību šķiršanu skaits pēdējā gadu desmitā piesudzis vairāk nekā divas reizes un ir 50% no reģistrēto laulību skaita.

Rezultātā, pieskaitot vēl lielo latviešu tautas iznīcināšanas kampaņu un deportācijas, latviešu demografiskais stāvoklis Latvijā ir katastrofāls. Mirstība par 1,5% pārsniedz dzimstību. Latviešu skaits Latvijā katru gadu samazinās par 15—20 tūkstošiem cilvēku. Tas nav dabisks process.

Pašlaik Latvijā ir lielas problēmas ar pārtikas rūpniecību. Radies stāvoklis, ka pat Latvijas iedzīvotājiem knapo raža, lopus un pienu nav kur pilnīgi pārstrādāt. Sakarā ar to ir lieli pārtikas zudumi. Dārzeņi, it sevišķi liela daļa kartupeļu, Rīgas un citu lielu pilsētu iedzīvotājiem, ziemās tiek glabāti stirpās uz lauka, kur ap 40—60% iet bojā. Gaļas, piena, maizes un citi pārtikas kombināti, rūpnīcas un cehi jau sen ,,brēc'' pēc remonta, rekonstrukcijas un paplašināšanas. Bet republikai nav pietiekamu līdzekļu, jo tie iesaldēti indīgo alkaholisko dzērienu rūpniecībā.

Jājautā, vai var gaidīt šim alkoholiskam genocīdam drīzu galu? Ar 1986. gada 1. augustu degvīna, konjaka un liķieŗu cenas pacēla par 2,5 rubļiem par 0,51 pudeli, bet spirtotiem, stiprinātiem vīniem, kas ir galvenā tautas apdzirdīšanas dzira, tikai par 70 kap. par 0,7 l pudeli.

Viss tas darīts, lai papildinātu cauro valsts kasi un maldinātu lētticīgos padomju un citus pilsoņus, kā arī radītu illūziju, ka Padomijas kompartija cīnās pret tautas masveida apdzirdīšanu. Cīnās pret to, ko pati simtprocentīgi ir radījusi un izauklējusi, jo viss alkoholisko dzērienu monopols Padomijā pieder valstij, kuŗu pilnīgi komandē un pārvalda kompartijas CK.

Padomju Latvijas kompartijas šefs B. Pugo savā runā kompartijas CK sanāksmē 1986. g. 5. septembrī ,,Par noziedzības apkaŗošanu republikā'' atzīmēja, ka Ventspils rajonā 1986. g. pirmajā pusē ir pārdots vidēji uz vienu iedzīvotāju, ieskaitot bērnus un sirmgalvjus, 11 litru alkohola, kas ir uz pusi vairāk nekā pārējā republikā.

Bet kur vēl alus, iedzīvotāju pašbrūvētie alkoholiskie dzērieni un spirtotās ķīmijas preces! Šos ,,dzērienus'' arī saražo ,,bezspēcīgās'' kompartijas CK acu priekšā vismaz 10—12 l uz vienu iedzīvotāju gadā. Pēc šīm ziņām republikā vidēji uz vienu iedzīvotāju, ieskaitot bērnus un sirmgalvjus, tiek saražots un izdzerts 11 litri alkohola, bet pieskaitot kandžu un spirtotās ķīmijas preces, sanāk 20—24 litri gadā. Tas jau nav alkohols rietumu cilvēku izpratnē, tā praktiski ir inde vārda tiešā nozīmē. Un tas pēc pusotra gada pēc Augstākās padomes dekrēta izdošanas ,,Par žūpības apkaŗošanu''! Dzer vairāk nekā līdz dekrēta izdošanai, jo saražots ir ,,pietiekami'' daudz.

Šajā pašā runā Pugo teica: ,,Būs pareizi, ja republikas prokurātūra uzņemsies uzdevumu koordinēt cīņu ar narkomaniju, izstrādās un kopīgi ar citiem organiem veiks pasākumu kompleksu, lai radītu nepārvaramu šķērsli šīs ļoti bīstamās parādības izplatīšanās ceļā''.

Runas sākumā Pugo teica: ,,Pēc noziegumu skaita uz 100 tūkstošiem iedzīvotāju republika mūsu zemē ieņem otro vietu, bet pēc atklāto noziegumu procenta pēdējo vietu. Gandrīz 40% noziegumu izdarīti reibuma stāvoklī. Tas ir viens no visslikākajiem rādītājiem starp savienotajām republikām. Lielas bažas rada tas, ka mūsu republikā nepilngadīgo izdarīto noziegumu īpatsvars ir divas reizes lielāks nekā citos reģionos.'' (,,Cīņa) 1986. g. 6. septembrī).

Padomju presē varam gaidīt arī citus latviešu tautas iznīcināšanas ,,atklājumus''. (Izmantoti dažādi materiāli).

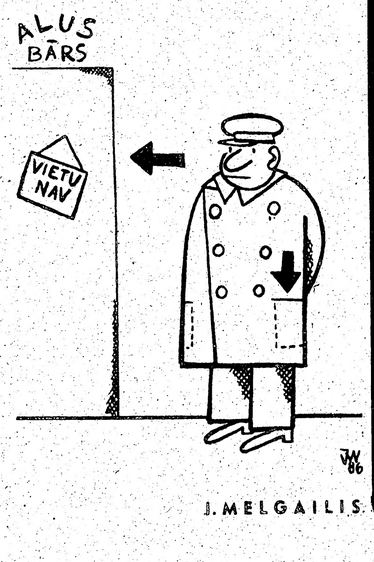

J. MELGAILIS

TORONTO

● TLB Inženieŗu un techniķu kopas referāta vakarā 4. decembrī Latviešu namā par tematu Transmisija bez zobratiem referēja vec. techniķis Aleksandrs Upmalis.

Klausītāju jautājumos piedalījās Inženieŗu apvien. vicepriekšs. inž. Jānis Auns, inž. M. Fogels, R. Strazds, V. Turķis, Edv. Tiltiņš u.c. Pirms referāta ŗunātāju ar klausītājiem iepazīstināja kopas priekšn. Rūdolfs Strazds, norādot, ka referents vada savu Hydraulics ierīču labošanas darbnīcu. Vakara dalībnieki vēlāk pakavējās draudzīgās pārrunās pie kopas valdes loc. Oskara Lepšes sarūpētā azaida.

Nākamie kopas referāti iecerēti (ik pa vienam) janvārī un februārī.

Mūsu mīļais brālis

Paulis Dālbergs

dzimis 1915. gada 4. septembrī,
miris 1986. gada 10. decembrī.
Apbedīts Red Lake, Ontario.

Bij vasara toreiz tik zaiga,
Un smaržoja pļavas un sils...

Mīļā piemiņā viņu paturēs
**Ausma, Ilmārs un Lidija ar ģimenēm,
dēli Juris un Pēteris Latvijā**

Dieva mierā aizgājis mūsu nodaļas biedrs

Kārlis Ramanis

miris 1986. gada 18. decembrī Bramptonā.

Par viņu sēro
DV Bramptonas nodaļa

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
Pirmdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Otrdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Trešdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Ceturtdienās no pl. 14.00 līdz 23.00.
Piektdienās no pl. 12.00 līdz 24.00.
Svētdienās iepriekš sazināties pa tel. 465-5225.

Grāmatas dāvanām

A. Ceichners — Latvijas boļševizācija 1940—1941 $27.00
L. Gulbe — Varbūt — es esmu mežs, dzejas..... $12.00
Latvju Enciklopēdija 1..... $48.00
Latvju Enciklopēdija 2..... $52.00
Kanadas vanadzes — Latvian cooking..... $12.00
Laiks, telpa, ļaudis IV daļa..... 40.00
I. Viksna — Neviens mūs nedzird..... $12.00
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums..... $ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti..... $ 5.60
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis..... $ 6.60
Garīgs apskats II..... $15.00
88 Latviešu Tautas dejas un Apdares..... $27.50
Mūzikālie pavadījumi 88 dejām..... $12.00
J. Klīdzējs — Dāvātās Dvēseles..... $23.00
I. Gubiņa — Uz akmeņa stāvēdams..... $18.00
L. Bērziņa — Jaunības atblāzmā..... $16.00
H. Moors — Viņš neaizmirsa atcerēties..... $15.00
E. Grīslis — Uz ērgļa spārniem..... $19.00
A. Eglītis — Svešais cirvis cērt un cērt..... $ 9.00
H. Biezais — Saki tā, kā tas ir..... $16.00
Dainu izlase — Ozols..... $12.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs..... $12.00
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm..... $12.50
Latvija — sienas kartes..... $12.50
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums... $15.00
K. Osis — Uz utopiju tilta..... $13.00
Sp. Paegle — Kā Latvijas valsts tapa..... $ 9.00
T. Krūka — Rīgas Ieviņa — Jaunatnes romāns... $12.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom..... $16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm..... $24.00
J. Daģis — Kārlis Ulmanis III..... $42.00
O. Perro — Vestures veidotāji..... $20.00
O. Perro — Holmas cietoksnis (trešais izd.)..... $20.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.
DV Grāmantīca, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.
Pirmdienās..... no pl. 12.00 līdz pl. 17.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 19.00
treš. līdz piektd., iesk., no pl. 12.00 līdz pl. 18.00
sestdienās no pl. 9.00 līdz pl. 13.00.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.
Darba laiks: no otrdienas līdz piektdienai no pl. 15.00-20.00
sestdienās no pl. 10.00 līdz pl. 15.00.

Latviešu nams Toronto

IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM

Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Murray E. Newbigging

BĒRU MĀJA
- **Izjusti personīgi pakalpojumi**
- **Pastāvīga kapella**

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus

ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2L6
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN

Māju īpašnieki!
ietaupait ar **ALCAN SIDING**
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko

Thermo Windows **534-2926**

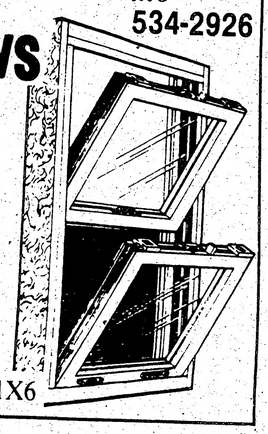

- **LIETUS NOVADA CAURULES**
- **LOGUS**
- **DURVIS**
- **MARĶĪZES** (Awnings)
- **JUMTA PĀRKARES**

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīme
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

VALUDE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

RATAS OPTIC

Igauņu uzņēmums.

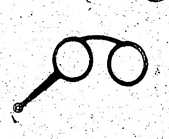

219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251
465-8648

Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15

- **Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktu lēcas.**
- **Rāmji lielā izvēlē.**
- **Izkārtojam acu pārbaudes.**
- **Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.**

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozar
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

R. S. KANE Ltd.

APBEDĪŠANAS BIROJS
6150 Yonge Street
(Goulding Ave stūrī, dienvidos no Steeles)
Willowdale, Ont.
221 — 1159

IERĪKO, LABO UN MAINA
plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.
ROLAND KULLIK
(416) 275—1280.

Izdaru krāsošanas darbus
Nocenošana par brīvu
Zvanīt no pl. 10—23,
tālr. 924—7095.

GUNĀRS CONSTRUCTION
izdara visāda veida pārbūvju un piebūvju darbus, ieskaitot plumbing un elektrību.
Lūdz zvanīt **889-5076.**

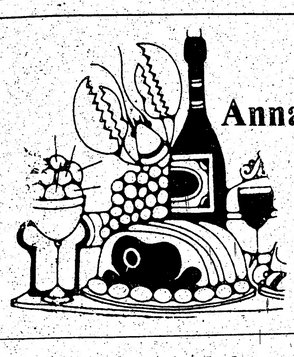

Anna Strauta

Mājas mātei

Moka un ruma kūka
12 personām

Kūkai
6 olas istabas temperat.
1 1/2 tējk. vaniljas ekstrakta
1/2 tases smalkā cukura
1/4 tējk. sāls
šķipsna tartara pulvera
1 tase kūku miltu

Šokolādes virsai
4 unces pusrūgtās šokolādes
1/3 tases putu krējuma
3 ēdamk. tumšā ruma

Pildījumam
1/4 tases auksta ūdens
1 aploksne želatīna
1/2 tases gaiši brūna cukura
2 ēdamk. kafijas pulvera
3 ēdamk. ruma
2 tases putu krējuma

Krāsns temp. 325°F. Ietauko un izkaisa ar miltiem trīs 8 collu kūku pannas. Olu dzeltenumiem pievieno vanilju un labi saputo, tad pamazām pieliek pusi no cukura un turpina putošanu, kamēr masa bieza un citrona krāsā, apm. 3 min. Otrā lielākā bļodā saputo olu baltumus ar sāli un tartara pulveri, kamēr veidojas putas. Pamazām pieliek otru pusi cukura, pa vienai ēdamkaļotei, kamēr putas cietas un stingras. Olu dzeltenumu maisījumu pārlej pār baltumiem un viegli izcilā kādas 2 vai 3 reizes. Virsū pārkaisa 1/3 tases miltu. Viegli samaisa, tāpat pa daļai pievieno pārējos miltus, kamēr dzeltenumi ar baltumiem vienādi sajaukti. Mīklu vienmērīgi sadala pa trim kūku formām un nolīdzina virsas. Cep apm. 12—15 min., kamēr kūkas virsa kļuvusi atsperīga. Atdzesina pannās apm. 3 min. uz režģa. Izņem no formas un turpina atdzesēšanu uz režģa.

Sagatavo virsu. Salauž šokolādi gabaliņos un līdz ar 1/3 tases putu krējuma uzsilda katliņā (uz maza siltuma). Pastāvīgi maisa, kamēr šokolāde izkususi. Atdzesē. Katru kūkas kārtu apslaka ar 1 ēdamkaļoti ruma, tad ar šokolādes pildījumu vienmērīgi pārklāj katru kūkas kārtu.

Ieliek uz brīdi ledusskapī.

Pildījumam vajadzīgo ūdens daudzumu ielej katliņā un virsū uzkaisa želatīna pulveri un atstāj uz trim minūtēm. Pieliek cukuru, pulverkafiju un rumu. Vāra uz maza siltuma, kamēr želatīns un cukurs izkusis, apm. 3 min. Atdzesē, apm. istabas temperātūrā.

Putu krējumu ielej bļodā un sakuļ, pievieno kafijas un želatīna maisījumu, viegli ar spatulu izmaisot, nelietojot putotāju. Pildījumu ieliek uz 15 min. ledusskapī, lai pirms lietošanas tas būtu stingrs. Pildījumu katrai kārtai uzliek vai nu ar dekorējamo piltuvīti vai vienkārši pārklāj. Kūku kārtas uzliek vienu otrai. Līdzīgā veidā pārklāj arī virsējo kārtu. Vislabāk kūku atstāt ledusskapī pa nakti, ja liek galdā nākamā dienā. Svētku reizēm vēl virsu var grezno t ar šokolādes lapiņām.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

RM

NSM

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

MEKLĒ MANTINIEKUS

Vācu tiesa lūdz pieteikties mantiniekus 1986.g. 10. novembrī mirušajai **Melanijai Riekstiņai,** dzimušai 1919. g. 4. novembrī. Kopš 1945. gada Riekstiņa dzīvoja Šveningenā, Vācijā, bet nomira Villingenā.

Lūdz pieteikties pie tiesas ieceltā mantojuma aizgādņa:

Herr Karl Roser,
7730 Villingen-Schwenningen,
Im Holderbusch 4,
W. Germany.

Lūdz arī norādījumus par eventuāliem mantiniekiem.

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ

ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI

Veikals būs slēgts 25., 26. un 27. decembrī un 1., 2. un 3. janvārī.

Inta Gugāns-Tauriņš

Lielākais latviešu veikals Toronto

BROADVIEW DELICATESSEN

141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905

Piedāvā:
- lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus tītarus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

Reta izdevība

Pēc 35 panākumu bagātiem darba gadiem automobiļu klīnikas Laimons Auto Service īpašnieks Laimoņis Marovskis aiziet atpūtā.

Ja kāds vēlētos pārņemt labi ievesto uzņēmumu ar apm. 75 proc. latviešu klientūru, ar garāžas iekārtu un auto daļu inventūru, var pieteikties līdz 1987.g. 1. martam:

L. Marovskis,

LAIMONS AUTO SERVICE,

603 Gerrard St. E. Toronto, M4M 1Y2, tel. 466-0540.

Ievēros tikai nopietnus pircējus.

LATVIJA AMERIKĀ

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu — Kanadā $46.00, ASV $46.00
☐ 6 mēnešiem " $24.00, " $24.00
☐ 3 mēnešiem " $14.00, " $14.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums

Čeki rakstāmi uz Latvija Amerikā vārda un sūtāmi
125 Broadview Ave, Toronto, Ont. M4M 2E9.

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja arī no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
Tel.: 368-5011

DR. ROBERTS VAGNERS, O. D.
ACU ĀRSTS
Pārbaudu acis un sagādāju brilles, kā arī kontaktlēcas savā jaunatvērtajā kabinetā. Vēlama iepriekšēja pieteikšanās. Pieņemu arī vakaros un sestdienās.
3439 YONGE ST., TORONTO, ONT., M4N 2N1
Tel. (416) 485-5233.

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

Ērgļu ligzdas medus

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.

(416) 863-1166

BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.

287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2

We believe every picture counts

Vanagu Kārlis

Aiztipušā 1986. gada pēdas

Latviešu cilvēkam svētku labestīgo noskaņu vēl arvienu gandē šīs zemes lielais komercionālisms, kad veikalu ņirboņā un TV lodziņa sludinājumos, jau mēnesi pirms Ziemsvētkiem, augu dienu tiek nodrāztas svētku meldijas, noplicinot gaidamā Svētvakara svinīgumu. Amerikāņu sabiedrībā tagad jau arī arvienu vairāk paceļas balsis, lai dievišķā Klusā nakts pirms svētku nedēļas būtu klusāka.

Svētku veikalošanā apgrozas miljoni, ļaudis tradicionāli apmainas dāvanām, ar labu prātu, savstarpējā draudzībā un mīlestībā. Kristus piedzimšanas atceres dziļāka iedzīvināšana ir ģimeņu un baznīcu rosmēm. Bet kad īsi pirms svētkiem, Vudbridžā, Nudžersijā, katoļu priesteris Ferraro baznīcā savā sprediķī pasludināja, ka Ziemsvētku vecītis ir beigts, nav nedz mantu noliktavu Ziemeļpolā, nedz dāvanu vedējas stirniņas, no malu malām atskanēja psīchologu protesti, ka tāda ievirze ir kaitīga bērnu veselīgai fantāzijai.

Arī šogad, kad katedrālēs atskanēja vēsts par mieru virs zemes un cilvēku labo prātu, labais prāts kņudija: ne miers, bet zobens joprojām valda pār pasauli. Un cikos latviešu dievnamos Svētvakarā pieminēja mūsu leģiona leģendārās Ziemsvētku kaujas. Kursas cietoksnī, aizlūdzot Svētajā naktī par savu tēvzemi kritušajiem varoņiem Aizsaules pulkos?

Nepieminēts nešķīsts notikums oktobrī norisis Apvienoto Nāciju 41. sesijas IV komitejas sēdē, kur ar runu uzstājies „Latvijas PSRS ministru padomes priekšsēža vietnieks un republikas ārlietu ministrs" Leonīds Bartkēvičs (Šatakvas saietā šiverīgais Nikolais Neilands nav „ministrs", bet tikai ārlietu „viceministrs"), kurš bazūnējis, ka „divdesmit koloniālo un atkarīgo teritoriju tautām vēl arvienu liegtas likumīgas tiesības uz brīvību un neatkarību. Apvienotām Nācijām šis jautājums jāizkārto!". Diemžēl mums vēl arvienu nav iezdevies panākt, lai AN uzskatītu maskaviešu okupēto un anektēto Latviju par Pad. savienības Ļaunuma impērijas koloniālu un atkarīgu zemi!

Kremliešu jaunākais blefs, 1987. g. Maskavā sasaukt visu 35 Helsinku nodevīgā līguma parakstītāju valstu dižkonferenci, darba kārtā liekot cilvēku tiesību jautājumus, tos pašus, par kuriem tās pašas valstis jau vai ik pārgadus nesekmīgi pļāpā Belgrades, Stokholmas, Vīnes u.c. speciālsaietos. Helsinku vienošanās dokumentā nav tādu punktu, kuŗus Baltijas valstīs Kremlis katru dienu, katru stundu nepārkāptu!

ASV prezidents R. Rēgens, atstājot konferenci Islandē, amerikāņu kaŗa lidotājiem Keflavikā teica: „ASV ārpolītikas gala mērķis nav tikai kaŗa novēršana vien, bet arī tautu brīvības paplašināšana!". Amerikas veikalniekiem rūpējoties par saviem naudas maisiem, apspiestās tautas gan nekādu brīvības sauli nesagaidīs un gaidāmā „apstākļu sagadīšanās" ASV-PSRS attieksmju sastiķēšanā, mums gan neko laba nesola.

Kaŗu arī mēs vecie, ar saviem jaunajiem pie rokas, uz šejieni neatbraucām vienā un tanī pašā kuģī, laiks tomēr būtu apzināties, ka tagad visi atrodamies vienā kopīgā laivā, par kuŗas kursu chaotiskajos politiskajos ūdeņos ikviens un visi kopā esam atbildīgi.

* * *

Komūnistu kvislingi Jānis Pēters un Ēriks Hanbergs šoruden, 3 nedeļu ilgajā ceļojumā, iepazinās ar Kanadu un ASV, un ar šejienes tautiešiem. Hanbergs, pie maizes tēviem atgriezies, priecājas, „ka sevišķi piesātinātas bijušas ciemu dienas tautiešu mājās Toronto", un kā tur viss noticis „ļoti operātīvi". Būtu čekas majors Lešinskis vēl dzīvajos, tas varētu izskaidrot, ko īsti šis vārdiņš nozīmē. Abi iepazinušies arī ar „lauku latviešiem" Kanadā. No pieredzes apņēmušies „izsecināt galveno — kā stiprināt saiknes." Tas nozīmē, ka čekas kultūrsakaru filiālē jau sākusies jauna operātīva nostiprināšana, šeit izsecināto sadarbnieku mērķtiecīgākai sacensināšanai...

* * *

Latvju trimdinieks patvērumu ASV atradis, vēlas, lai šī zeme būtu stipra, aizsargāta un respektēta. Kālab latviešu centros nenotiek vakarēšanas ar politisku informāciju, kas tautiešiem izklāstītu, kas īsti ir tā trokšņainā raganu danča kodols, kas tagad virpo Vašingtonas Baltā namā, skarot prezidentu. Prezidentam brūk virsū par slepenām rosmēm, ko tas veicis nacionālās interesēs, par tām iedomīgos politiķus neinformējot, tādejādi pārkāpis likuma noteikumus. Viss tas drusku atgādina mūsu sociku brēku, ka Kārlis Ulmanis ar 15. maija izdarībām bija pārkāpis likumu un tamdēļ smagi sodāms. Abos gadījumos legalitāte saduras ar morālo motivāciju: Kamdēļ likums pārkāpts. Ulmanis pārkāpa likumu, lai valsti izvilktu no purva, Rēgena administrācija pārkāpa likumu nacionālās drošības interesēs, lai varētu slepus pabalstīt komūnisma apkarošanu Centralamerikā. ASV arī dibinātas ar likuma pārkāpšanu — nodevību pret Lielbritanijas karāļvalsti, kad pēc likuma bija smagi tiesājams i Vašingtons, i viņa līdzgaitnieki Filadelfijā. Pretlikumīgu slepenību valsts interesēs bija vairākkārt iedrīkstējušies daudzi ASV prezidenti.

* * *

Pēc United Press pārliecsmes, amerikāņu vairākums ticot dzīvei debesīs un cerot paši tur reiz nokļūt, taču no viņu draugiem aizmūža dzīvei debesīs, visi gan netikšot. Par šo jautājumu pa dažādām vietām paveikta 604 personu iztauja. Vairākums ticot debesīm, bet gandrīz puse — ellei. Interesantākais, ka iztaujātie domājuši, ka no ik desmitiem viņu draugiem tikai 6 nokļūšot debesīs, bet no atlikušajiem 4 vismaz vienam esot drošs ceļš uz elli! No 96 proc., kas tic Dievam, vai kādai augstākai Likteņlēmēja būtnei, 60 proc. Dievu iedomājušies kā vīrieti, neviens kā sievieti, bet 37 proc. kā dievišķu personificējumu, bez dzimuma kārtas. 1987. gadu sākot: uzrakstiet savu draugu vārdus un tad novērtējiet, kuŗi pēc jūsu domām izpelnījušies dzīvi debesu valstībā, kuŗi ellē. Pēdējiem gan visžēlīgi piešķiriet labošanas un atgriešanās laiku!

Skatīsimies...

(Turpinājums no 1. lp.)

sību atjaunošanu Pad. savienībā ir pāragra. Tāpat aplami Gorbačovu nodēvēja par reformātoru, kas pašos pamatos grozīšot komūnistu režīmu. Saharova izlaišana no Gorkijas var izrādīties tikai par viltīgu propagandas manevru.

Pamatoti bij. ASV valsts prezidenta padomdevējs drošības lietās Brežinskis norāda, ka Gorbačovs ir komūnistu režīma auglis, kas turpina iet Staļina pēdās. Viņš mēģina tikai aizlāpīt režīma sāpīgākās vātis — disciplīnas trūkumu darba vietās, ražības atpalicību rūpniecībā un bezsekmīgo alkoholisma apkaŗošanu.

Bij. sūtne Apvienotajās Nācijās Džīna Kirkpatrika savukārt apgalvo, ka komūnisma režīmu varēs reformēt tikai tie jaunās paaudzes funkcionāri, kas izglītību baudījuši rietumos un diendienā iepazinušies ar demokratijas stiprajām un vājajām pusēm. Tāds reformētājs varētu būt viens no jaunās paaudzes padomju diplomātiem — Čurkins, kas preses konferencēs spīdoši aizstāvējis sava režīma aplamības, bet tajā pašā laikā spējis noslēpt to, kā viņš pats notikumus vērtē.

Kad Čurkina paaudze iesēdīsies Kremlī, rietumi patiesi varēs sākt nopietni runāt ar Maskavu par mieru un godīgu atbruņošanos.

Lai mūsu jaunā paaudze būtu sagatavota tam brīdim, kad uz komūnisma drupām latviešu tauta atkal lems par savu nākotni savā valstī! Līdz tam laikam nerimsim prasīt — Latviju latviešiem!

Foto G. KRAUJA
73 Westbourne Ave.,
Scarborough, Ont.
(416) 755-2932.

Meklē
Mirdzu Kalvīti
Zvanīt (416) 769-3421.

KANADAS ZIŅAS

SV. KATRĪNAS

● Sv. Katrīnu Makšķernieku un mednieku kluba biedru vakars 6. decembrī bija kupli apmeklēts — ap 100 dalībnieku. Vakara dalībniekus uzrunāja kluba priekšnieks Harijs Freimanis. Makšķernieku sekcijas vadītājs V. Veide izsniedza apbalvojumus veiksmīgākajiem makšķerniekiem, mazkalibra šāvējiem un gada labākam makšķernieka Aivaram Freimanim. Jāzepa Vērdiņa ģimenes dāvāto ceļojošo balvu saņēma Jeffrey. Izsniedza diplomus arī kluba mūža biedriem. Laimestiem bagāto loteriju vadīja L. Vērdiņa. Vakara dalībniekus pacienāja kluba dāmas ar V. Pavlovsku. Kluba organizētās trīs kluba žibulēšanas sacīkstes paredzētas 24. janvārī pl. 7 no rīta Simko ezera Gilforda līcī.

HAMILTONA

● Hamiltonas mednieku un makšķernieku kārtējās tītaru šaušanas sacīkstēs 7. decembrī Lielūpē nelabvēlīgos laika apstākļos izšāva 33 tītarus. Kluba internās līdaku un pikereļu žibulēšanas sacensībās 20. decembrī piedalījās 14 makšķernieku. Pēc punktu sistēmas pirmo vietu ieguva Ziedonis Upīte (100 p.), 2.vietu — G. Rugājs (80) un 3.v. G.Geske (74). Sacensības vadīja L. Ozoliņš. Asaŗu žibulēšanas sacensības 10. janvārī Simko ezerā, kad izcīnīs J. Stanga ceļojošo balvu.

KORNVOLĒ

● Kornvolē, Ont., 9. decembrī no šīs zemes gaitām šķīries 88 g. vecumā strēlnieks Jānis Jakobsons. Viņš dzimis 1898. gadā Liepājā. Bijis Pirmā pasaules kaŗa dalībnieks 1. Daugavgrīvas strēlnieku pulkā. Latvijā strādājis par virpotāju Liepājas dzelzceļu darbnīcās. Bēgļu gaitas vadījis Vācijā, Oldenburgā, tad Anglijā, no kurienes 1964. gadā iecelojis Kanadā. Nelaikis atstāj meitu Emiliju, znotu Edgaru Kisnicu, mazdēlu Andri un trīs mazmazbērnus Kornvolē, dēlu Hermani, vedeklu Astrīdu Jākobsoni, Toronto vanadžu kopas vadītāju, un mazmeitu Dairu. Nelaiķi izvadīja kanadiešu mācītājs Olsons.

SADBERIJA

● Valstsvētku atceres dievkalpojums Sadberijā notika 20. novembrī mācītāja A. Celma vadībā.

Sadberijas latviešu organizāciju apvienība sarīkoja 18. novembŗa atceri 22. novembrī. To ievadīja teoloģijas zinātņu studente Inese Upmane MacDonald.

Viešņa no Toronto Inta Purva teica svētku runu.

Vakara mākslinieciško programmu sniedza Anda Sprūdža, kas viesojās Sadberijā pirmoreizi, bet viņas dziedājums kokles pavadījumā un viņas deklamācijas ātri iesildīja klausītāju sirdis.

Vakara otrā daļā Anda Sprūdža stāstīja par braucienu ar Brīvības kuģi un demonstrācijām Kopenhāgenā, Helsinkos un Stokholmā. Stāstījumu papildināja slīdīšu izrāde. Jāapbrīno viņas labā latviešu valoda, sevišķi ņemot vērā, pašas atzīšanos, ka latviešu skolā neesot gājusi nevienu dienu. Tā kā Anda tikai pirms dažām dienām bija atgriezusies no Vīnes, tad, klausītāju lūgta, stāstīja par latviešu aktīvitātēm Vīnes kongresā. Pat skeptiķiem radās cieņa un respekts pret jauno latviešu audzi, kuŗu tik labi reprezentēja Anda Sprūdža.

Vakara gaitā sanāksmes dalībnieki sirsnīgi sveica bijušo Sadberijas Latv. ev.-lut. draudzes mācītāju Eduardu Ķerģi ar dzīvesbiedri, kuŗi no Hamiltonas pārcēlušies uz Sadberiju. Sadberijas igauņu grupu sarīkojumā pastāvēja Gunars Saare.

L.G.

TORONTO

● Ziemsvētku nedēļā daudzajos satiksmes nelaimes gadījumos nogalināti arī divi Toronto latvieši, 66 gadus vecais Ludvigs Bernans un viņa sieva Veronika. Viņi 27. decembrī savā Toyota firmas automašīnā braukuši pa Queen Elizabeth lielceļu uz Bafalo apciemot savus radus, kad pie Grimsbijas, apmēram pusceļā starp Hamiltonu un Sv. Katrīnām, izbeidzies viņu likteņīgais brauciens. Apbraucot kādu ceļa labajā pusē stāvošu transportmašīnu, Bernana mašīnai no aizmugures ietriekusies sānos kāda cita transportmašīna, kas braukusi tanī pašā virzienā un ietriekusi Bernana mašīnu stāstāvošajā transportmašīnā. Abi Bernani uz vietas nogalināti.

● Sievietes Centrā priekšsvētku sanāksmē par kulināro mākslu referēja Susanna Stormonta, demonstrējot svētku galda rotājumus, kas bija pagatavoti no dažādiem dārzājiem un augļiem. Šīs sanāksmes organizētāja un vadītāja Barbara Zeibolte bija sagādājusi dažādus dārzājus un katra no 60 vakara dalībniecēm mēģināja atdarināt šos galda rotājumus. Nākošā sanāksme 14. janvārī pl. 18:00 Centrā, kad Eriks Savičs stāstīs par kāpšanu Himalaju kalnos, illustrējot ar slīdītēm.

● DV Toronto nodaļas vanadžu kopa rīko 17. janvārī pl. 15:00 DV namā Annas Brigaderes 125 gadu dzimšanas dienas atceres sarīkojumu. Par rakstnieci referēs māc. A. Celms. Priekšnesumos Brigaderes darbu lasījumi, deklamācijas un īsuzvedumi.

● Sasniegusi 60 gadu vecumu, 11. decembrī mirusi Arvila Gvendolina Veitmane. Aizgājēju pēdējā gaitā Mt.Pleasant krematorijā izvadīja 15. decembrī māc. F.T. Kristbergs. Nelaike dzimusi 1926. gadā Anglijā un atstāj Toronto vīru Džēmu, bet Anglijā māsu.